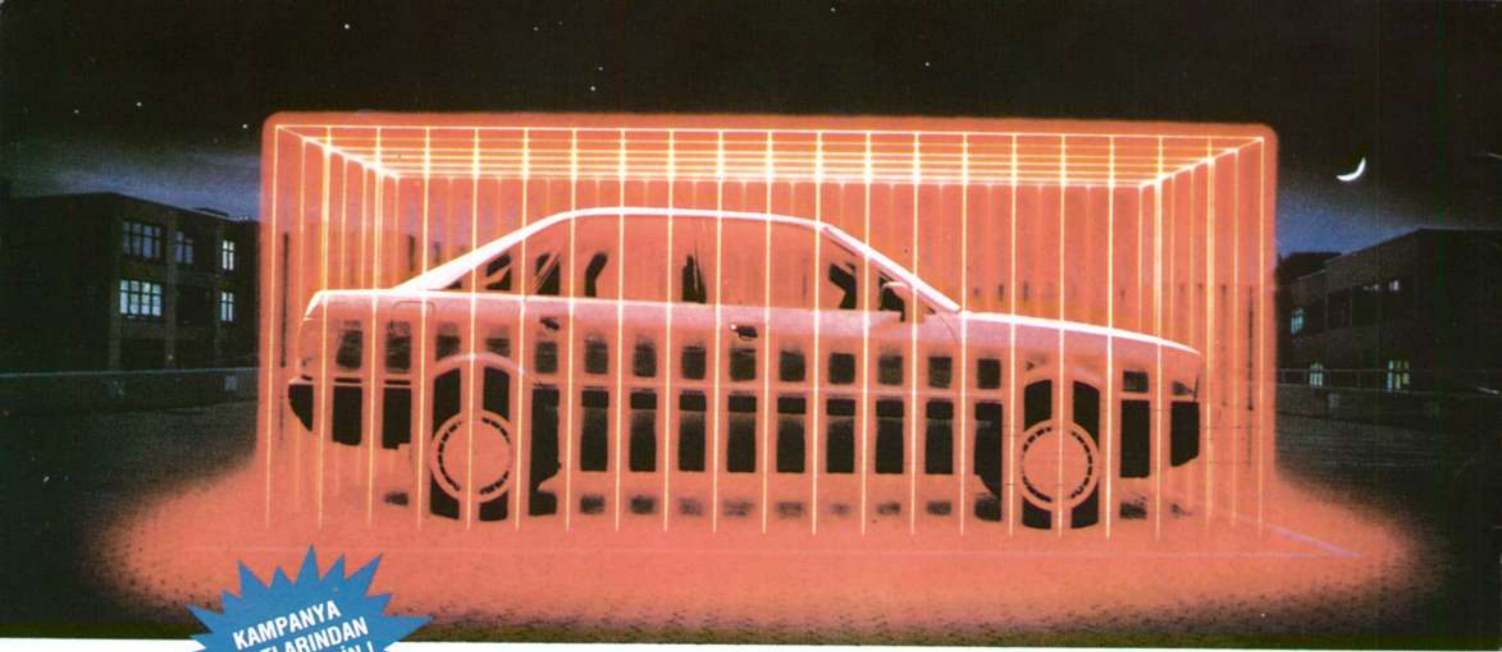
ÇERÇEVE

YIL:3 SAYI:1 OCAK-ŞUBAT 1994 ÜCRETSİZDİR

Müsiad Afrika'yı keşfetti

Hükümetin vergi paketi eleştiriliyor

MÜSİAD
MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
'94

Yılda ortalama yüzbin oto çalınmakta veya hasara uğramaktadır. Bosch Bloctronic, alarm sistemi ve ateşlemeyi bloke eden elektronik sistem ile aracı bu tür müdahelelerden korur

Bosch Bloctronic, oto hırsızlarının araba kullanmasını engeller.

BLOCTRONIC ALARM IR US : 4.000.000.-TL
BLOCTRONIC ALARM IM US 1 : 3.250.000.-TL
BLOCTRONIC ALARM IM US 2 : 2.900.000.-TL
(K.D.V. FİYATLARIN DIŞINDADIR)

BOSCH
YETKİLİ
BAŞBAYİİ

BAYRAMOĞLU

Otomotiv Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Taksim Caddesi 111 (80080) Taksim-İSTANBUL
Telefon: 254 72 00/10 PBX Fax: 254 72 04

BOSCH
VERTRAGS-
GROSSHANDLER

Şirketimiz bir MÜSİAD üyesidir.

ÇERÇEVE

MÜSİAD
MÜSTAKİL SANAYİCİ ve İŞADAMLARI DERNEĞİ

MÜSİAD adına sahibi	EROL YARAR
Yayın Kurulu	Mehmet Yıldız • A. Hamdi Pınarcık Hayati Bayrak • İ. Hasip Mengi
Editör ve Sorumlu Yazıişleri Md.	MEHMET YILDIZ
Genel Yayın Yönetmeni	A. HAMDİ PINARCIK
Yayın Koordinasyonu	MEMDUH EFENDİOĞLU
Dış Haberler	KAHRAMAN EMMİOĞLU
Dizgi ve Sayfa Düzeni	BİRİM 532 51 79 M. EMİN ÖZTÜRK
Ofset Hazırlık	PRESTİJ MATBAACILIK LTD. ŞTİ.
Baskı ve Cilt	Tel: 577 09 17 İSTANBUL

Bu dergi MÜSİAD Basın ve Halkla İlişkiler Komisyonu tarafından hazırlanıp basılmıştır.

DANIŞMANLAR
Prof. Dr. Solmaz Ayarslan
Prof. Dr. Hikmet Üçışık
Doç. Dr. Murat Mercan
B. Ali Bayramoğlu
Mustafa Açıkalın
Ahmet Kazokoğlu

MERKEZ:
Mecidiye Cad. No:7/50
Mecidiyeköy/İSTANBUL
Tel: 267 40 37 - 38
Fax: 267 49 41

EGE BÖLGESİ:
903. Sk. No: 12
İpek Pazarı/İZMİR
Tel: 0.232.421 48 52

ANKARA:
Kumrular, Adem Yavuz Sk.
No:17 Kızılay-ANKARA
Tel:0.312.418 77 62

KOCAELİ:
Vilayet Yanı
Kuryapı İşhanı
Tel: 0.262.325 99 57

KONYA:
Nalçacı Cad.
Babür Sk. No:28
KONYA
Tel:0.332.236 42 18

ALMANYA İRTİBAT:
Melaten Gürtel 111
DW 5000 KÖLN 30
Tel: 00.49.221 54 33 46

Dergide yayımlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. MÜSİAD'ı bağlamaz.

Dergimiz ücretsizdir. Üyelerimize, Basın Komisyonunca belirlenen protokol adreslerine gönderilir. Dergimize abone olmak isteyenlerin yazı ile dergi adresine başvurmaları gerekir.

Yurtdışından, üyedışı abone taleplerinizde posta ücreti istenebilir.

Abone için başvurularda, adresle birlikte, abone olmak isteyen kişi ya da kurumlar ilgili bilgi ve dökümanların ve varsa abone olmak isteyen kuruluşun yayınlarının MÜSİAD'a abone yapılması gerekir.

İLAN

MÜSİAD Afrika'yı Keşfetti: Cumhuriyet Tarihinde İlk kez 50 kişilik bir işadamı heyeti Mısır-Sudan seferi yaptı.

Prof. Akgündüz: Devletleri ve imparatorlukları yıkan Rüşvet ve Fuhuştur.

Halk Özel Finans Kurumlarını benimsedi

Dost ve Kardeş bir Cumhuriyet: *AZERBAYCAN*

İçindekiler

Bir Kez Daha Merhaba

ÇERÇEVE'nin bu sayısı da ilginç konularla dolu. Tabiidir ki ülke gündeminde, yaşanan bunca çeşitli olaylarının yanında dünyada da enteresan gelişmelerin yaşanması eklenince her zaman zengin bir menüyü karşınızda bulabiliyorsunuz. İtiraf edelim ki konu sıkıntısı çekmemek bir yana hangi haberi, olayı daha önce kamuoyuna sunalım endişesi ve kararı bizi meşgul ediyor? Zira her biri diğerinden ilginç ve önemli.

Ekonomiden başlayalım. Bilindiği üzere körfez krizindeki hatalı kararlarımız nedeniyle uğradığımız kayıp 25-30 milyar $'la ifade olunuyor. Bizce bu çok daha fazladır ve ekonomistler bunun hesaplamasını daha iyi yaparlar. İslam dünyasında kaybettiğimiz itibar ve pazarın tekrar kazanılması konusunda çok acil, akıllı ve isabetli kararlar almak zorundayız. Aldığımız haberlere göre Bağdat'ta lüks otellerde o ülkeye ambargo koyan Batı'nın yani başta ABD, Almanya, İngiltere, Fransa ve diğerlerinin işadamları cirit atıyor ve iş bağlıyorlarmış. Bu demek oluyor ki gerçek ambargo IRAK'a değil Türkiye'ye konmuştur. Bu haksızlığı bir tarafından düzeltmek lazım. İşte MÜSİAD'ın yapmış olduğu MISIR ve SUDAN iş gezisi bu amacı gütmekteydi. Yani İslam ve Arap alemiyle ticari ilişkilerin yeni bir dönemini başlatmak. Mısır, büyük nüfus potansiyeli, zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarıyla ilgi alanımıza girmesi gerekli bir islam ülkesi. Sudan ise İstanbul'u yani Türkiye'yi hilafet merkezi olarak algılayan, bize çok dost ve samimi, aynı zamanda petrol başta olmak üzere zengin yeraltı kaynaklarına sahip bir ülke. Neresinden bakarsanız bakın ihmal edemeyeceğimiz hatta birçok bakımdan önemle üzerinde durulması gereken ülkeler bunlar: Buralarla ilgili çok geniş izlenimleri bulabileceksiniz. Ekonomi deyince yelpaze alabildiğine geniş. AT'ın Gümrük Birliği hususundaki spekülasyonlara bir açıklık kazandırmak için iyi bir ekonomist ve aynı zamanda iyi bir AT uzmanı olan Genel Sekreterimiz Sayın Dr. Ömer BOLAT'ın yazızını dikkatle okumakta fayda var. Ayrıca para politikaları, özelleştirmenin sosyal boyutu, Finans Kurumları ile ilgili haberler, mülakatlar da derginizin konuları içerisinde bulunmaktadır.

Son yıllarda maalesef salgın hastalıklar gibi artan ve alınan hiçbir tedbirin para etmediği rüşvet ve yolsuzluk meselesi bizce Türkiye'nin en büyük meselesidir ve ülkenin uğradığı ahlak erozyonunun, inanç, sevgi, saygı, merhamet, hasılı tüm güzel hasletlerin artık antika misali müzelerde kaldırıldığının acı bir göstergesidir. Örnek aldıklarını iddia ettikleri Batı'da bir bürokrat, bırakın haklarında rüşvet veya yolsuzluk iddialarını, hanımından başka biriyle arasında duygusal yakınlık olduğuna dair basında bir haber çıksa derhal görevinden istifa eder.

İşte bunlar Batılının yok olmaya yüz tutmuş, nadir asil davranışlarından bir örnek ve işte Batıdan örnek alınması gereken bunlardır. Bizdekiler ise bırakın böyle bir durumda istifa etmeyi, yüzleri kızarmadan, utanmadan, milletin gözlerinin içine baka baka hâlâ "ben dürüstlük abidesiyim" gibi yanlarından geçemeyecekleri o mefhumları ağızlarına almaktadırlar. Ne yazıktır ki ülkeyi yöneten hükümet ise bu bürokratları yerlerinden oynatmayı düşünmemekle, milletin nazarında "acaba bunların da .." istifhamını celbetmektedirler.

İşte bu hayati konuyla ilgili değerli ilim adamlarımızdan Prof. Dr. Ahmet AKGÜNDÜZ, Prof. Dr. Hayrettin KARAMAN ve Prof. Dr. Ali ÖZEK beyefendilerin görüş ve yorumlarını da bu vesileyle okumuş olacaksınız.

Yıllardır "vergi" meselesi bir türlü vuzuha kavuşmuş değildir. Her gelen iktidar vergi meselesini halledeceğini söyleyerek icraate başlamış ancak hiçbiri radikal çözümlere ulaşamamış aksine toplum huzurunu giderek bozan bir adaletsizliğe dönüşmüştür. Bu itibarla konuyu irdeleyen bir yazıyı acizane önemine binaen bu sayıda takdim ediyoruz.

Değerli Çerçeve okurları, sizlerle daha yakın olmayı amaçlıyoruz. Derginizde yayınlamamızı istediğiniz önemli konuları bilgi ve belgeleri iletmek lütfunda bulunursanız severek değerlendiririz. Memleketimizin gerçek sahipleri olarak bu olumsuzlukları tedavi etmek elbette ki bize düşmektedir. İmama kızıp Camiyi terketmek çözüm değildir. Bizi her konuda enforme ediniz.

ÇERÇEVE bir prestij dergisidir. Prestijinizin artması sizlerin elindedir. Bize reklam, haber fotoğraf, belge v.s. gibi vereceğiniz destekler yine size artı olarak dönecektir. Sadece hatırlatmış oluyoruz.

Rüşvetsiz, yolsuzluksuz, terörsüz, zulümsüz, kayırmasız, hasılı bütün eksiyerden arındırılmış olumlu çerçeveler çizmek dilek ve temennilerimizle saygılar sunarız.

Mehmet YILDIZ

Mısır ve Sudan Gezisinin Ardından

İstanbul-Kahire veya **İstanbul-Berlin!...** acaba hangi mesafe zihnimize daha yakın geliyor?

Yıllardır, Batıya çok sık uçtuğumuzdan dolayı birçok ülkenin bize ne kadar yakın olduğunu unutmuşuz. 1 saat 50 dakika süren bir uçak yolculuğundan sonra **Kahire**'nin, **Berlin**'den çok daha yakın olduğunu keşfettik!

MÜSİAD olarak amacımız yurtdışı gezileriyle ülkemiz dışında varolan ekonomik potansiyellerin değerlendirilmesi ve kültürel ilişkilerin tesisi yoluyla; hem ülkemize, hem de işadamımıza katkıda bulunmaktır. Bu maksatla, **Mısır** ve **Sudan**'a yapmış olduğumuz 42 işadamı ve 4 gazeteciyi içeren grubun, şu ana kadar **Mısır** ve **Sudan**'a gitmiş olan en büyük işadamı grubu olduğunu öğrenmekde, **Kahire**'nin **Berlin**'den daha yakın olduğunu tespit etmek kadar düşündürücüydü.

Ekibimizin, yolculuk öncesi basın ilanları ve işadamlarını mektupla bilgilendirme yoluyla, Kahire Sheraton Oteli'nin Balo Salonu'nda Mısırlı işadamlarını beklerken, şahsen ben Mısırlı işadamlarının ilgisinin ne olacağını tam olarak tespit edemiyordum.

Ama üç gün boyunca 300'e yakın işadamının yoğun ilgisi ve hatta Türkiye'den gelen işadamlarıyla görüşebilmek için birbirleriyle yapmış oldukları tartışmalar, "zihinsel uzaklık" ile yüksek ekonomik beklentiler birbiri ile tezat teşkil ediyordu.

Fakat Türkiye'nin son yıllarda dış dünyaya yönelik kalkınma propogandası neticesinde, Mısırlı işadamlarının Türkiye ile iş yapma hevesi gerçekten büyük bir potansiyeli müjdeleyen, hükümetimizin ve işadamlarımızın bu ülkeye yönelik faaliyetlerinin yoğunlaşmasına işaret eden önemli bir sinyaldir.

1985'lerdeki **Türk-Irak ticaretini** andıran ve belki de bunun da üstünde bir ticaret hacminin karşılıklı olarak **1 milyar Dolar**'a çıkarılması 55 milyonluk bir Mısır ile 60 milyonluk bir Türkiye için zor olmasa gerektir.

Gerek deniz ulaşımının çok yakın, telefon ve fax haberleşmesinin hızlı olması ve uçakla 2 saatten az bir zamanda ulaşım imkanı bir işadamı için gerekli asgarı altyapının da var olduğunu göstermektedir.

Mısır'ın sahip olduğu 17 milyar Dolar döviz rezervi de gözönüne alınırsa, **Türkiye-Mısır ticareti** işadamlarımız açısından bir cazibe merkezi haline gelmelidir!

Mısırdan ayrılırken aklımızda kalan tatlı bir hatırada da: **MÜSİAD** heyetini havaalanında karşılayan turizm şirketinin, heyetimize **"hoşgeldiniz"** demek maksadıyla hazırlatmış olduğu pankartı açmasıyla birlikte, havaalanında bulunan polislerin koşturmaya başlaması idi. Bizleri biraz heyecanlandıran ve daha sonra polislerin, **MÜSİAD** yazısı ile **MOSSAD (İsrail Gizli Haber Alma Örgütü)** arasındaki farkı kavramalarıyla gerilimin, tatlı tebessümlere dönüşmesiyle aklımızdan çıkmayacak bir şekil aldı!

Sudan'daki gezimiz ise yarı resmi bir ziyaret olması dolayısıyla, daha ziyade **Sudan** işadamları ve üst yönetimiyle yaptığımız genel görüşmeler ve ikili temaslar çerçevesinde geçti.

ABD Kongresi'nin **"16 dakikalık"** bir görüşme neticesinde **"terörist ülke"** olarak ilan ettiği Sudan, dünya siyasi arenasında eski Amerika Cumhurbaşkanı **Jimmy Carter**'ın bu kararı protestosu ve delilsiz bir karar olmasını savunmasıyla değişik bir boyut almış gözüküyor!

Türkiye'den gelenlere **"Osmanlı'nın torunları"** olarak muhabbetle bakan, **İstanbul'**u da bir başkent olarak yorumlayan **Sudan** halkının sıcak ilgisi ve samimiyeti bizi şaşırtacak boyuttaydı.

2.200.000 km^2'yi aşan büyüklüğüyle **Sudan**; zengin **petrol** kaynakları, **madenleri**, **ormanları**, 70 milyona yakın küçük ve büyükbaş hayvanıyla 25.000.000'luk bir ülke için gelecek vaad eden ekonomik imkanlar yanında, Afrika'da saygın bir ülke olarak siyasi alanda ve Türkiye'nin yanında dost bir ülke olacağını gösteren işaretleri taşıyor.

Sudan liman şehri ile direkt **Türkiye** bağlantısını kurmanın çok kolay olması, 4,5 saatlik bir uçak seyahati ile (Kahire üzerinden) erişilebilen **Sudan**; İngilizce bilen yetişkin insanları ile Türk Cumhuriyetleri'nin içerdiği potansiyelleri benzer şekilde bünyesinde barındıran bir ülkedir. Ama üzülerek, Sudan Türkiye ilişkilerinin çok zayıf olduğunu görmek bizleri ümitsizlikten ziyade daha ziyade aktif bir çalışmaya yöneltti.

Enerji eksikliğini gidermek için hızla baraj ve petrole ihtiyaç duyan Sudan'a **Amerikan CHEVRON** şirketinin açmış olduğu 160 kuyu, yatırmış olduğu 1,2 milyar Dolar sermaye üzerine **Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı**'nın devreye girerek bu kaynakların değerlendirilmesi gereken konular arasındadır. Tankerlerle petrolün Türkiye'ye taşınması, petrol sahalarının limana boru hattı ile bağlanması projelerinin gerçekleştirilmesi, Nil nehri üzerinde yapılabilecek baraj, Atatürk Barajı gibi bir çok süper projeyi başaran Türkiye açısından da cazip bir yatırım alanı olarak gözükmektedir.

Sudan'da **telefon** idaresinin **özelleştirilme**sini Hollanda'lıların almış olması, **Kore**'lilerin **mezbaha** projesi üzerinde çalışmaları, **Çin**'lilerin yapmış olduğu **iplik** yatırımı, ülkenin dış dünya tarafından hala bir cazibe merkezi olduğunu gösteren önemli örneklerdir.

Ülkenin güneyinde **"hristiyan gerillalar'**la yapılan savaşa rağmen son üç yılda tarım ürünleri ithal eder konumdan, ihraç eden konuma gelmesi, sanayileşme yönünden tamamen özelleştirmeyi benimsemesi **Sudan**'ın **Türk sanayici ve işadamları** açısından **"Türk Cumhuriyetleri kadar önemli"** bir ülke olduğuna işaret etmektedir.

Ama ne yazık ki, bazı fabrikalara düzenlemiş olduğumuz gezilerde makina ve teçhizatın **İtalyan**'lar tarafından temin edilmesi, benzer makinaların **Türkiye'**de üretilmesine rağmen ihraç edilememesi, **Çin dahil olmak üzere birçok ülkenin üye olduğu "Afrika Kalkınma Fonu"na Türkiye'nin henüz üye olmamasından kaynaklanması, Ülkemizin bir Afrika politikası olmadığını gösteren önemli bir vesikaydı.**

Bütün bu genel yorumlar çerçevesinde **Mısır** ve **Sudan** gezisi Türkiye'nin ekonomik alanda dış dünyaya yeterli açılmadığını, sığ düşüncelerden kurtulamadığını, plan ve program yönünden çok eksik olduğunu işaret eden tespitlerle dolu bir gezi olarak **MÜSİAD**'ın 3,5 yıllık tarihine geçti.

İşadamlarımız yönünden ise ticari neticelerle dolu, iyi ilişkilerin ve dostlukların kurulduğu bir seyahat olarak gönlümüzde farklı konuma sahip oldu.

MÜSİAD, 1994 dönemi çalışma programında dünyanın birçok önemli ticaret merkezlerine yapılacak geziler ve birçok uluslararası fuar organizasyonuna katılım için temaslarını sürdürmekte, ve üyeleri ile birlikte Mısır-Sudan gezisindeki tesbitleri ve potansiyelleri bütün işadamlarımızla paylaşmayı görev kabul etmektedir.

Erol YARAR

Avrupa Topluluğu'nda Çifte Standart

Dr. Ömer BOLAT
MÜSİAD Genel Sekreteri

Çifte standart konusunu incelerken Avrupa Topluluğu (AT) gibi bir oluşumun bu konuda verdiği somut örnekleri ortaya koymamak büyük bir eksiklik olacaktır.

A.T. milli gelir bazında dünyanın ikinci, ihracat bazında dünyanın birinci gücü konumundadır. Mart 1957'de Roma Antlaşmasını imzalayan altı ülkenin başlattığı bütünleşme süreci, yeni ülkelerin katılımı ile bugün oniki ülkenin üye olduğu dünyanın üç önemli ekonomi güçünden biri (diğerleri ABD ve Japonya'dır) konumuna ulaşmıştır. Ekonomik güç AT'nun dünya siyaset sahnesinde giderek daha fazla rol almasına giden yolu açmıştır.

Avrupa Topluluğu, tıpkı diğer batılı ülkeler gibi çifte standart konusunda pek çok örnekler sergilemektedir. Bunlar gerek ekonomik konularda, gerekse siyasi konularda olmaktadır. Bununla beraber, AT'nun kendi içinde hukuk kurallarının büyük ölçüde geçerli olduğu, Topluluğun işleyişinde sisteme, kurallara aykırı uygulamalara muafiyet ve istisna hakkı adları altında başvurulduğu gerçeğini belirtmek gerekir. Tabii bu durum, o ülkelerin insanlarını ve bu insanların oluşturduğu yönetimlerin yapısından kaynaklanmaktadır. Bu ülkelerin ve insanlarının çifte standart örnekleri, "Güçlü olmanın haklı olmaktan daha önemli olduğu" prensibi ile Hristiyan-Yahudi inançlarının daima şuur altında olmasının uygulamaya yansımasından kaynaklanmaktadır.

Bu arada, 1989 sonbaharında Doğu blokunun yıkılmasından sonra oluşan ve "Yeni Dünya Düzeni" olarak adlandırılan, gerçekte ise tam bir başıboşluk ve düzensizlik ortamının hakim olduğu bu dönemde genelde batılı ülkelerin ve AT'nun pek çok çifte standart örnekleri sergilediklerine ne yazık ki şahit olunmaktadır.

Burada bazı somut örnekler vermek istiyorum:

- Avrupalı ülkeler, 150 yıllık sanayileşme alt yapıları ve teknolojileri ile sömürgecilikten kazandıkları sermaye birikimlerinin ortaklaşa sağladığı rekabet gücüne sahipken sorun yoktur. Ancak gelişmekte olan ülkelerin çok zor şartlar altında bazı sektörlerde hızla gelişerek rekabet gücü kazanıp, AT pazarlarına ihracat yapmaya başladıkları zaman AT hemen gümrük vergileri, anti-damping vergileri, kotalar, vs. her türlü kısıtlama tedbirini uygulamaktan çekinmez. Nerede kaldı kendilerinin anlattığı serbest piyasa ekonomisinin faziletleri, tam rekabetin faydaları? Bakıyorsunuz, bu ülkelerin yöneticileri çevre vergisi, sosyal şartlar vergisi (sosyal dampingi önlemek için) gibi birçok yeni ithalat engelleri icat ediyorlar.

- Uluslararası siyasi sorunlarla ilgili olarak da çifte standart örnekleri sergiliyorlar; Irak'ın Kuveyt'i işgaline güç kullanmak yoluyla son vermek haklıdır! Ama Bosna-Hersek'te yüzbinlerce Müslümanın öldürülmelerine, kalanlara zulmedilmesine güç kullanmak suretiyle son vermeye seyirci kalınır. Hırvatlar, Slovenler Sırp saldırılarından korunur, ama Müslümanlara silah ambargosu uygulanmasına göz yumulur!!

- Sovyet ordusu 1990'da Litvanya'da güç kullanmaya kalkışınca, AT ambargo tehdidinde bulunur, ama Rusya'daki ayaklanmanın güç kullanılarak bastırılmasına ses çıkarmaz.

- Türkiye müslüman soydaşlarını korumak ve garantörlük hakkını kullanarak Kıbrıs'ta askeri operasyon yapınca ekonomik ve siyasi ambargoya maruz kalır, ama Azerbaycan'ın % 20'sini işgal eden Ermenistan'ın saldırılarını engellemek için ambargo konulmadığı gibi, her türlü silah ve mühimmat yardımı yollanır.

Türk hükümetleri yıllardır AT'a girmek için büyük bir istek ve kararlılıkla mücadele ederlerken, AT Türkiye'yi değişik argümanlarla mütemadiyen oyalamaktadır.

1959'dan bu yana AT'na tam üye olmaya can atan ve bunu temel dış politika hedefi olarak benimseyen Türkiye'nin AT ile 1963'de imzaladığı Ortaklık Anlaşması ile resmileşen ilişkileri de çifte standart örnekleri ile doludur.

- Türkiye'nin AT'na ihracatı, 1980'li yıllarda artmaya başlayınca AT Türkiye'nin ihracatına anlaşma hükümlerine aykırı olarak kotalar, anti-damping vergileri, fark giderici vergiler uygulamaya başlamıştır.

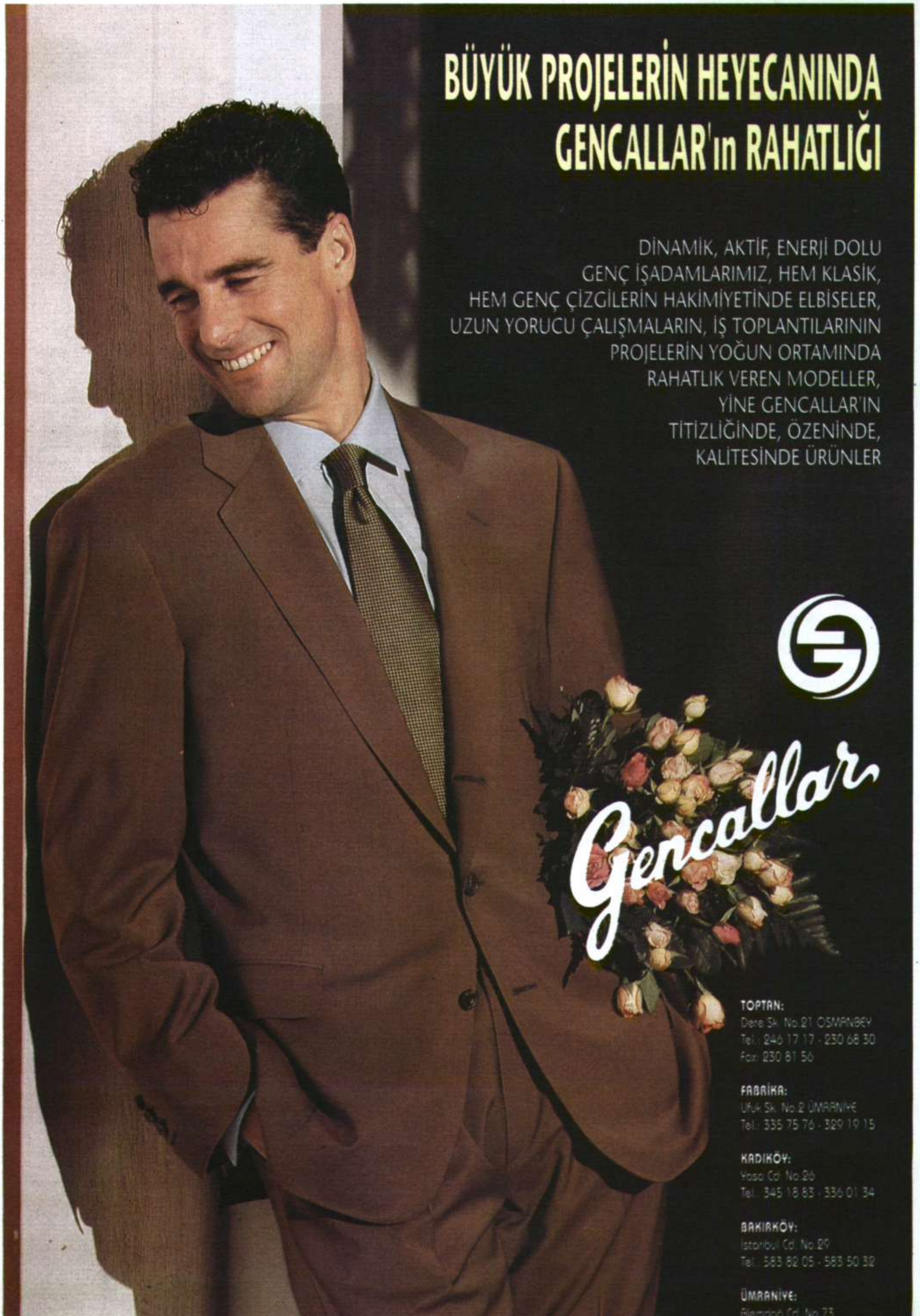
- Bakıyorsunuz, Ankara-Ortaklık anlaşması gereği AT'nun Türkiye'den sanayi ürünleri ithalatında gümrük vergileri ve kotaları uygulamama taahhüdüne rağmen Avrupa pazarında tekstilde %6,84'lük ve giyimde %8,83'lük piyasaya sahip Türk ihraç ürünlerine pazarı bozduğu gerekçesiyle kotalar uygulamaktan çekinmemektedir. Halbuki Avrupa pazarında tekstilde Hindistan'ın payı %6,66 ve giyimde Çin'in payı %12,32'dir.

- Yine Türkiye ile AT arasında işgücünün serbest dolaşımı 1 Aralık 1986'da sağlanacak iken, AT tek taraflı bir kararla bu serbestiyi uygulamamaktadır. AT'nun yargı sistemini oluşturan Adalet Divanıda tarafsız (!) bir kararla AT'nun hareketini onaylamıştır (Bkz. Meryem Demirel davası).

- Türk hükümetleri yıllardır AT'a girmek için büyük bir istek ve kararlılıkla mücadele ederlerken, AT Türkiye'yi değişik argümanlarla mütemadiyen oyalamaktadır. EFTA (Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi) ülkeleri ile Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya gibi eski komünist ülkeler AT'a üyelik sıralamasında 30 yıldır bekleyen Türkiye'nin önüne geçirilmektedirler.

- Türk yetkililer bu acı gerçeği ekonomik gerekçelerle açıklıyorlar. Ekonomik gerekçeler, daha 4 yıl öncesine kadar komünist sistemle yönetilmenin oluşturduğu alt yapılara sahip ülkelerin tam üyelik yarışında Türkiye'nin önüne geçirilmesini açıklamada yetersiz kalmaktadır. Gerçek neden Avrupalıların şuuraltında daima yeralan İslam faktörüdür, Türkler ile Avrupalıların tarihsel mücadelelerinin izlerinin hala yer almasıdır. Bu gerçeği kavrayamamak Türkiye'nin oyalanmasına, zaman kaybetmesine ve ortaya çıkan imkanları değerlendirememesine yol açmaktadır.

Görüldüğü gibi, Avrupa Topluluğu çifte standartlar için zengin bir kaynaktır!

BÜYÜK PROJELERİN HEYECANINDA
GENCALLAR'ın RAHATLIĞI
DİNAMİK, AKTİF, ENERJİ DOLU
GENÇ İŞADAMLARIMIZ, HEM KLASİK,
HEM GENÇ ÇİZGİLERİN HAKİMİYETİNDE ELBİSELER,
UZUN YORUCU ÇALIŞMALARIN, İŞ TOPLANTILARININ
PROJELERİN YOĞUN ORTAMINDA
RAHATLIK VEREN MODELLER,
YİNE GENCALLAR'IN
TİTİZLİĞİNDE, ÖZENİNDE,
KALİTESİNDE ÜRÜNLER
Gencallar
TOPTAN:
Dere Sk. No.21 OSMANBEY
Tel.: 246 17 17 - 230 68 30
Fax: 230 81 56
FABRİKA:
Ufuk Sk. No.2 ÜMRANİYE
Tel.: 335 75 76 - 329 19 15
KADIKÖY:
Yasa Cd. No.26
Tel.: 345 18 83 - 336 01 34
BAKIRKÖY:
İstanbul Cd. No.29
Tel.: 583 82 05 - 583 50 32
ÜMRANİYE:
Alemdağ Cd. No.73
Tel.: 329 15 51 - 316 55 65

ÖZEL DOSYA

MÜSİAD AFRİKA GEZİSİ

Niçin Afrika'da Olmayalım?

Ticaretimizde senelerin verdiği içe kapanıklığımızı atmak için üyelerimizin AFRİKA ülkelerine yaptığı ziyaret MÜSİAD çalışmalarına yeni bir boyut getirdi. Üç yıl gibi kısa bir sürede gelişen MÜSİAD Doğu Avrupa BDT ve özellikle Orta Asya Cumhuriyetleri'nden sonra MISIR ve SUDAN ziyaretleri ile üyelerinin ufkunu genişletmeye devam ediyor.

Şunu unutmamak gerekir ki, coğrafi sınırların iletişimle ve ulaşımla kısaldığı, siyasi gelişmelerle ekonomik ihtiyaçların geliştiği veya değiştiği, ticari sınırların neredeyse kalktığı dünyamızda, artık milletimizin hiç değilse bu yüzyılın sonunda ekonomik zenginliğini değerlendirme fırsatını kaçırmamalıyız.

MÜSİAD, Türkiye'de bunun farkında ve bilincinde olan işadamı ve sanayicilerin birleştiği genç bir oluşum; hele bu ihtiyacı hissetmek, belli bir takım dinamiklere sahip olmakla tarif edilebilir. Hele son 30 yılda KORE, TAİVAN , HONG KONG gibi Uzakdoğu ülkelerinin sınırlı doğal kaynakları ile üretim ve dış ticarette büyüdükleri, dış ticaret dengelerinin artı değerler gösterdiği bir ortamda bunlarla kıyaslanmayacak imkanları elinde tutan Türkiye'nin daha da fazlasına sahip olduğu değerlerini de düşünecek olursak hakkettiği yerde olmamasını kavramak mümkün değildir.

Evet son seyahatimizde de gördük ki, ulaştığımız ülke, insanlarının sıcaklığı ve yaklaşımları da bu hedeflere yaklaşmakta bize büyük bir ivme kazandırmıştır.

Bu yılın başında şimdi Sudan Yatırım Bakanı olan, Ticaret ve Sanayi eski Bakanı Sn. İbrahim Ubeydullah beyin daveti bize bu noktada çok cesaret vermiştir. Daha sonra Sn. Büyükelçi ÖMER SHOUNA'nın MÜSİAD'ı ziyareti ve gayretleri ile anlamlı ve faydalı Sudan seyahatimiz gerçekleşmiştir. Sn. Mısır Başkonsolosu FATHİ HASSAN'ın MÜSİAD'ı ziyareti ile ilave olan Mısır etabı da bu çalışmaya ayrı bir zenginlik katmıştır. İlk durağımız Mısır'da 42 üyemiz ve 4 gazeteci ile gerçekleştirdiğimiz ticari buluşma hayret verici idi, 300'den fazla sanayici ve tüccarın ilgi gösterdiği 2 gün süren toplantılarda Mısırlı işadamlarının görüşmeler esnasında Türk işadamlarını hevesle beklediklerini gördüm. Üyelerimizle daha sonra yaptığım görüşmelerde bu derece ilgiyi ummadıklarını ve faydalı somut görüşmelerde

NATIK AKYOL Genel Başkan Yardımcısı ve Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı

bulunduklarını belirttiler. Bu esnada 1 milyon tirajlı El-Ahram ve El-Ahbar gazetelerinin ilgisi de oldukça büyüktü. El-Ahram gazetesinin bizleri gazeteye daveti de ilgi çekici idi.

Sudan'a ulaştığımızda karşılaştığımız farklı ve bambaşka bir ilgi bizi fazlası ile memnun etti. Milletlerarası Dostluk ve Yardımlaşma Bakanı Sn. Mustafa Osman tarafından havaalanında karşılandık. Heyetimiz VİP muamelesi gördü. Daha sonra işadamlarımız, Sanayi ve Ticaret Bakanı Tacel Sir El-Mustafa ve Yatırım Bakanı Dr. İbrahim Ubeydullah tarafından Sudan ekonomisi hakkında birifing verildi. Adı geçen bakanlar ve Sudan'ın Ankara Büyükelçilik Müsteşarı Ali Muhtar bey 3 gün boyunca ekibimizi hiç yalnız bırakmadı. Bu da bizim için olağanüstü bir olay idi. Ayrıca Devlet Başkanı Sn. Ömer el-Beşir'in bizleri kabul etmesi sayesinde faydalı görüş alışverişinde bulunma fırsatı elde ettik. İşadamlarımız Sudanlı işadamlarıyla köklü ilişkilerin temellerini attılar.

Orta Asya Cumhuriyetleri'nde kaçırdığımız fırsatları mutlaka bu ülkelerde değerlendirmeli, hiç değilse yakın geçmişte uluslararası arenada yaşadığımız acı tecrübeyi tekrar yaşamayalım.

Bu arada MÜSİAD ekibimize gösterilen büyük ilgi ve yardımlardan dolayı Mısır Büyükelçimiz Sn. Metin Mekik, Sudan Büyükelçimiz Sn. Erdinç Erdün ve diğer Elçilik görevlilerine teşekkür etmek istiyorum. Yedi günlük seyahatimizi anlatmak, hissettiklerimizi satırlara sığdırmak mümkün değil. Burada söylemek istediğim iki husus şudur; açılan bu iki kapıya siz üyelerimizin dikkatini çekmek istiyorum. Gerçekten dost ve kardeş iki ülke bizimle çok şeylerini paylaşmak ve bunu ticaret ile de pekiştirmek istiyorlar. Bu bakımdan ilgi odaklarımızı üretimlerimizle, imkanlarımızla bu ülkelere çevirmenizi diliyorum, gerçekten ilişkilerimiz uzun süre ihmal edilmiş, fakat bu başlangıç ile gelecek için çok şey vaad ediyor. Bir diğer husus ise; Devletimizin ihracat konusunda sanayicimiz ve işadamımızın önünde duran bazı engelleri kaldırmak için tedbirler almasıdır. İhracatımızın ithalatımızı karşılamadığı bir ortamda devletin fiilen işletmecilik sahasından çekilmeye karar verdiği şu günlerde bazı köklü tedbirlerle ihracatımızın önü açılmalıdır. Özellikle SUDAN ile olan ilişkilerde para transferi, telekomünikasyon ve ulaşım problemleri vardır. Bu konulara kısa vadeli çözümler getirilebileceği gibi, orta vade de SUDAN'da petrol ve hidroelektrik gibi yatırımlar için Türk yatırımcılarını sahip olduğu bilgi ve tecrübe ile teşvik etmelidir. Orta Asya Cumhuriyetleri'nde kaçırdığımız fırsatları mutlaka bu ülkelerde değerlendirmeli, hiç değilse yakın geçmişte uluslararası arenada yaşadığımız acı tecrübeyi tekrar yaşamayalım. Mısır'da birkaç yıldır başlayan özelleştirme süreci ise bizleri bu ülke üzerinde motive etmelidir.

Şunu söylemek gerekirse, devletimizin iyi yönetim, kaynaklarını değerlendirme ve birşeyleri isteme arzusu, işadamlarımıza büyük moral desteği vererek, dünya rekabetine hazır edilen işadamlarımızda mutlaka dışa açılmada başarılı olacak, bu başarı da tüm işadamları katmanlarına yayılacaktır.

Özetleyecek olursak, biz MÜSİAD üyelerini Türkiye'nin ticari akıncıları olarak görüyoruz. Devletin kendine düşen sorumlulukları ile desteklenen iş adamları sabır isteyen dış ticarette başarılı olacaklardır. Özellikle şunu belirtmeliyim ki, dış ticaret hedefimizi, ekonomik bakımdan bize yakın ve gelişmekte olan ülkelerde yoğunlaştırmalıyız.

Cumhuriyet Tarihinde İlk Kez 50 Kişilik Bir İşadamı Heyeti Mısır-Sudan Seferi Yaptı

MÜSİAD AFRİKA'YI KEŞFETTİ

Tayfun ERGİN
Dış İlişkiler Koordinatörü

1 **Ekim 1993** günü 42 işadamı ve 4 gazeteciden oluşan MÜSİAD işadamları heyeti MÜSİAD Genel Başkanı Sayın Erol Yarar başkanlığında, Genel Başkan Yardımcısı Sayın Natık Akyol ve Yönetim kurulundan oluşan heyetle Mısır Hava Yolları ile Mısır'ın başşehri Kahire'ye saat 19.00'da varıldı. Heyet Sheraton Kahire Otelinde konakladı. Daha önce Dış İlişkiler Komisyonu tarafından yapılan yoğun çalışmalar neticesinde MÜSİAD heyetinin ziyareti için gerekli zemin hazırlandı. Devlet daireleri, Ticaret Odaları, Özel Sektör ve Basın ile görüşmeler, ikili temaslarla MÜSİAD heyetinin 1-4 Ekim 1993 tarihlerinde Mısır'ın başşehri Kahire'de olacağı tüm Mısırlı işadamlarına ve ilgili mercilere iletildi. İstediğimiz ilgiyi yeterince uyandırmıştık artık. Heyetimiz 2. gün Sheraton Hotel'i Saladin salonunda T.C. Büyükelçisi Sn. Metin Mekik bey Mısır basınının ve çok sayıda işadamının katıldığı açış konuşmalarından sonra Mısır'lı işadamlarıyla MÜSİAD heyeti arasındaki görüşmelere geçildi. Beklenenin üstünde bir alakanın gösterildiği görüşmelere çok sayıda Mısır'lı işadamı katıldı. Karşılıklı olarak yapılan görüşmeler neticesinde çok sayıda MÜSİAD üyesi karşılıklı iş bağlantıları yapmış olup, Türk mallarına talebin oldukça yüksek olduğu gözlendi. Bilindiği gibi Mısır büyük bir dışa açılma sürecinin başındadır. Ülkenin 17 milyar döviz rezervi olup, büyük bir ithalat potansiyeli vardır. Mısır'ın en fazla ithalat talebi olduğu ürünler: tekstil, pamuk ipliği, kumaş, otomotiv yedek parçaları, zirai makinalar ve parçaları, tüketim malzemeleri, özel çelik ürünleri, bazı gıda maddeleri ve pirinç.

İşadamları için her türlü alt ya-

pı mevcut olup, Mısır'da orta ve küçük ölçekli işletmelerimiz daha çok iş yapma imkanına sahipler. Yıllık enflasyonun % 9 olduğu Mısır'da gayet iyi bir ticari iş ortamının olması MÜSİAD üyelerini gayet memnun etmiş, heyet olarak ve ilk defa tertiplenen bu gezinin MÜSİAD üyeleri tarafından gayet olumlu ve yararlı geçtiği belirtmekte yarar vardır. Bazı üyelerimiz Mısırlı işadamlarının işyerleri ve fabrikalarına giderek bazı iş anlaşmaları yaptı. Karşılıklı mümessillik ve acentalık verme gibi iş ilişkileri içine girildiği de gözlendi. ikinci gün görüşmeler saat 10.00 da başlamış olup ikinci günkü ilginin birinci günden daha fazla olduğu görüldü. İş görüşmeleri, işyeri ve fabrika ziyaretleri 3 Ekim 1993 günü de devam etti. 60 milyonluk bir nüfusa sahib olan Mısır, Türkiye ve MÜSİAD açısından gayet büyük bir pazardır. Bu pazarda Türk ihraç mallarının gayet büyük bir talebi bulunmaktadır. Nitekim Mısır 2 senedir serbest ekonomiye geçmiş bulunmakta ve Türkiye'deki gibi özelleştirme kapsamına giren bazı tesisleri elden çıkarmaktadır. Türk işadamları için iyi bir pazar niteliğindedir. Görüşmelerin daha sık ve düzenli yapılması halinde işadamlarımız için gayet iyi bir pazar olacaktır.

Basının MÜSİAD işadamları heyetine ilgisi gayet iyi idi. Mısır'ın en büyük tirajlı gazetesi yarı resmi Al Ahram ile Heyet arasında iyi bir diyalog kurulmuş olup Al Ahram yetkilisi Sn. M. Youssef Habib bey 15 kişiden oluşan bir MÜSİAD heyetini gazeteye davet etti. Öğle yemeği esnasında karşılıklı görüşmeler yapıldı. Böylece sekiz bin kişinin çalıştığı Al Ahram'ı ziyaret etmiş olduk. Mısır basının ikinci büyük tirajlı gazetesi Al Ahbar ile Al Yevm ve diğer gazeteler MÜSİAD Başkanı Sn. Erol Yarar Bey ile ve Yönetim kurulu üyeleri ile de görüşmelerde bulundular.

Basın MÜSİAD İşadamları heyetine gayet sıcak bir ilgi gösterdi ve konunun Mısırlı işadamlarına duyurulmasında gayet yardımcı oldular.

Kısacası Mısır, Türk işadamları için gayet iyi bir pazar görünümündedir. MÜSİAD Heyeti yaptıkları görüşmelerden memnun ve umutlu döndüler.

3 Ekim 1993 gecesi T.C. Sefiri Metin Mekik beyin Sefaret konutunda verdiği resepsiyona katıldı. Mısırlı işadamları ile karşılıklı görüşmeler olumlu bir hava içinde Büyükelçilikte de devam etti.

Mısır'ın Kısa Kimliği

Coğrafi Yeri	: Kuzeydoğu Afrika Ülkesi
Yüzölçümü	: 997 738 km^2 (Çoğunluğu % 90'ı çöl)
Tarihçesi	: M.Ö. 4 bininci yılda büyük bir krallık. Büyük medeniyetlere (Peygamberler, Firavunlar mücadelelerine) beşiklik etmiş. Habeşiler Makedonlar (M.Ö. 332-30). Romalılar, Arablar, Memluklar, Türkler, İngilizler'in idarelerinde kaldı. 1922 yılında bağımsız oldu.
Nüfus	: 60 milyon kadar (1993 tahmini) % 40'ı kırsal alanda tarımla uğraşır. Nüfus yoğunluğu km^2 ye ~60 kişi Artış oranı % 2.93
Ortalama Yaş	: 45-50
Çalışan Nüfus	: 16-17 milyon civarında
Gayri Safi Milli Gelir	: 35 Milyar ABD Doları. Fert başına 600 $/yıl, Artış % 2.5
Enflasyon	: % 9 civarında (1992)
Başkenti	: Kahire
Önemli Şehirleri	: İskenderiye, El Giza, Hayma, Kubra, Port Said, Tanta El Mansura
Komşuları	: Kuzeyinde Akdeniz, güneyinde Sudan, batısında Libya, Doğusunda Kızıldeniz ve İsrail.
Dili, Dini	: Arabça % 85-90 Müslüman % 10-12 Kıpti hristiyan.
Para Birimi	: Mısır Lirası (Poundu)
Önemli Nehri	: Nil
İklimi	: Kurak, yazın ancak (43 °C), kışın ılıman (18 °C)
Doğal Kaynakları	: Petrol, Doğal Gaz, Fosfat, Uranyum, Alçı, Kömür, Demir Cevheri, Altın, Hidroeletrik
Temel Tarım Ürünleri	: Buğday, pirinç, mısır, şeker kamışı, pamuk, hayvancılık
Temel Sanayi Dalları	: Petrol ürünleri, lastik tekerler, gübreler, çimento, TV, un
İhracat ve Malları (1988)	: 5,7 milyar ABD Doları, Gıda ve Canlı hayvanlar, mineral yakıtlar, kimyasallar, tekstil, petrol ürünleri
İthalat ve Malları (1988)	: 23,3 milyar ABD Doları, Gıda ve Canlı hayvanlar, kimyasallar, kağıt mamulleri, makinalar, inşaat malzemeleri
Türkiye'nin İhr. (1992)	: 173,5 Milyon ABD Doları, Kırmızı mercimek, fındık, birçok kimyasallar, sabun, taşıt lastikleri, camlar, demir çelik mamulleri, binek otoları, yedek parçalar, makinalar ve birçok sanayi malları.
Türkiye'nin İth. (1992)	: 59 milyon ABD Doları, pirinç, kok, petrol ürünleri, mineral yağlar, nafta, iplik, pamuk, alüminyum.
Yönetim	: Başkanlık Sistemi, Halk Meclisi (454 üyeli) ve İstişare Meclisi (210 üyeli)
İstekleri	: Çeşitli konularda yatırım, teknoloji

İşadamı Gözüyle

Ülkemizi Temsil Ettik

Mustafa Yüceel

MÜSİAD'ın yurtdışı iş gezileri ile ilgili olarak Mısır ve Sudan'a yapmış olduğumuz iş seyahati şirketim için fevkalade yararlı olmuştur. Herşeyden önce 50 kişilik Türk iş heyeti kendi arasında da daha yakından tanışma imkanı bulmuştur.

Mısır'da yapmış olduğumuz iş toplantıları beklenenin aksine daha hareketli ve de bereketli geçmiştir. Özellikle uluslararası ticaretin teorikten pratiğe geçişine, yapılan iş görüşmelerinde ve özellikle iş heyetinin Türk Büyük Elçisinin davetinde diğer yabancı iş heyetleri ile yapmış olduğu iş toplantılarında ülkemizi temsil etme imkanı bulunmuştur. Bu çalışmalar benim ve şirketlerim için orta vadede fevkalâde yararlı intibalar bırakmıştır.

Sudan'da yapılan temaslarımız daha da olumlu geçmiş, özellikle hükümetin bizlere vermiş olduğu değer, iş adamlarından beklentileri şahsen benim kafamda iz bırakmıştır. "Yatırım karşılıklı ticaret" diyen hükümet benim ufkumda bu ülkeye yatırımı gündeme getirmiştir. Özellikle uluslararası ticarette bu ülke ile iş yapılabilir. Ancak yaptığımız araştırmada bürokrasinin çokluğundan şikayet vardır.

Bu iş gezilerinin en güzel tarafı ülkemizin dıştan görünüşü ve kıymetinin bilinmesidir. MÜSİAD'ın büyüklüğü, dışardaki itibarı, Türk işadamını tam manasıyla temsil etmesi genç ve dinamik yöneticilerinin başarısı en büyük gururumuz olmuştur.

4 Ekim 1993 günü sabahı Heyetimizle toplu halde Sudan'ın başşehri Hartum'a saat 08.00'de vardık. Sudan'da Devlet Bakanı Sn. Osman Mustafa tarafından karşılandık VİP salonuna alındıktan sonra sayın Bakanla 30 dakikalık bir görüşmeden sonra kalınacak Hilton Oteli'ne gittik. Gayet sıcak ve dostane bir havada karşılanan MÜSİAD heyetine Sudan'da Devlet erkanı ve işadamları tarafından büyük bir ilgi gösterildi. İlk gün saat 12.30'dan sonra ilk fabrika gezisine gidildi, daha önce Devlet sektörüne ait olan, sonra özelleştirme neticesinde bir banka tarafından satın alınan Hartum'da deri ve konserve fabrikaları ziyaret edildi. Sudan'da geniş bir hayvancılık sektörü olup, bu ülkeden de deri, susam ve yem imalinde kullanılan sorgun ithal edilebilir. Sudan ise Türkiye'den her türlü sanayi ürünleri ithal etmeye hazır. Ülkenin döviz rezervlerinin kıt olması karşısında, bu ülkenin 200 milyon ton dolayındaki petrol rezervleri takas edilebilir. Chevron petrol şirketinin bulduğu ve sonradan siyasi nedenlerle kapattıkları petrol kuyuları TPAO tarafından işletilirse çok elverişli imkanlarla bu ülkeye ihracat yapmak mümkün olacaktır. Unutulma-

İşadamı Gözüyle

İşbirliği İstiyorlar

Mehmet Bayrak

1-8 Ekim 1993 günleri arasında Kahire ve Hartum'u ziyaret ettik. Kahire'de tüccarların, Hartum'da ise hem devletin hem de halkın ilgisini gördük.

Mısır'da 2 gün sabah 10'dan akşam 7'ye aralıksız işadamları ile konuştuk. Bize özellikle mal satmaya çalıştılar, bazısı ise takas ticaretle ilgilendi.

Mısır'da serbest ticaretin mazisi son 10 seneye inhisar etmekte. Devletin üst kademesinde görev yapmış kişiler şimdi çok büyük şirketler haline gelmişler. Bunlar bir elin parmakları kadar. Bunun dışında hem devlet kamu iktisadi teşekkülleri hem de şahısların birçok ithalat ve ihracat şirketleri var.

Bir fikir vermek açısından ithal etmek istediklerinin bir listesini veriyorum:

Canlı hayvan, dondurulmuş et, tavuk, balık, meyvalar, konserve balık ve et, süttozu, tütün, çay, kahve, kakao, susam, mercimek, jüt ve jüt mamulleri, soya, fasulye, baharatlar, yem hammaddeleri, buğday, un, mısır, şeker, yemeklik yağ, içyağlar, kimyevi gübreler, haşarat öldürücüler, kimyevi maddeler, boya hammaddeleri, kauçuk, kağıt hamuru, ilaçlar, plastik hammaddeleri, kükürt, her tür demir ürünleri, kalay, kurşun külçeleri, el ve makina aletleri, sentetik elyaflar, deri ve mamulleri, ağaçlar, keresteler, kağıt, arabalar, traktör parçaları, trafolar, jeneratörler, çeşitli elektrik malzemeleri.

Şunlar da ihraç etmek istedikleri:

Pamuk, pamuk ipliği, pamuklu kumaşlar, hazır giyim, keten elyaf, havlular, yatak örtüleri, perdeler, halı ve kilimler, pamuk ve ip artıkları, pirinç, patates, taze meyve ve sebzeler, turunçgiller, bal, sarımsak, baharatlar, yer fıstığı, tuz, tatlı tütün, fosfat, manganez, traktörler, demiryolu vagonları, kozmetikler, lastikler, deterjanlar, naftalin, gliserin, aküler v.s.

Sudan sakin, sevgi dolu, işlerini çok yavaş yapan, fakir ama onurlu, mütebessim insanların ülkesi. İdari olarak, 3'ü hristiyan, 6'sı ise şeriatle idare edilen 9 eyalete ayrılmış, etrafındaki 9 komşu ülkeden gelenlere vize istemiyor. 1990 da yayınlanan yabancı yatırımları teşvik kanunu ile 10 yıla kadar vergi muafiyeti getirilmiş. Petrol çıkarımı ve rafinajı için çok acil işbirliğine ihtiyaçları var. Ziraat ve hayvancılık yatırımları istikbal vadediyor.

Sudan kendi kendine yeterli olmayı hedef seçmiş. "Ektiğimizi yeriz, üretip diktiğimizi giyeriz" parolaları.

Susam, akdarı (sorgum), yerfıstığı, pamuk, şeker, ayçiçeği yağı, bunların küspeleri, melaş, canlı hayvan, yarı işlenmiş deriler Sudan'ın başlıca ihraç kalemleri. Bunları ihraç eden tüccarlara ithalat için döviz tahsis ediyor.

Kısacası Sudan bizim yatırım ve teknoloji açısından işbirliğimizi bekliyor. Bizden duyurması.

MÜSİAD Başkanı Erol YARAR, Genel Başkan Yardımcısı ve Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Mısırlı yetkililerle beraber iş görüşmelerini anlattılar.

malıdır ki, Sudan'da gümrük vergileri ve kontrellerinin olmaması bu ülke üzerinden komşu Afrika ülkelerine ihracat yapma imkanlarını da arttırmaktadır. MÜSİAD'ın Sudan Hükümetine yaptığı diğer öneriler de şunlardır:

*** Sudan ile Türkiye arasında uydu aracılığı ile direkt telefon hattı kurulması,**

*** Bir Sudan Bankasının Türkiye'de şube açması, böylece ticarette ödemelerin çabuklaştırılması,**

*** Sudan Hava Yollarının Frankfurt'a yaptikları direkt uçuşların İstanbul üzerinden yapılması.**

*** Ayrıca Sudan Hükümeti'nin ülkenin kuzeyinde inşa ettirmek istediği Dev Barajı, GAP'ı başarıyla inşa eden Türk İnşaat firmaları üstlenebilir.**

Akşam saat 19.00 da Sudan Ticaret ve Sanayi Bakanı Sn. Tacelsir Mustafa, Yatırım Bakanı Sn. İbrahim Ubeydullah ve Ticaret Bakanı müsteşarının hazır bulunduğu Milletler arası konferans salonunda bir brifing verildi. Saat 21.00 de Heyet Sudan Ticaret Bakanı Sn. Tacel sir Mustafa beyin Grand Hotel'deki akşam yemeğine davet edildi. Gayet olumlu geçen brifing ve yemekte Sudan ekonomisi, yatırım ve karşılıklı iş imkanları konuları görüşüldü. Sudan'da MÜSİAD Heyeti olağanüstü bir ilgi ve hoşgörüyle karşılandı Gösterilen dostluk ve sıcak alaka tüm MÜSİAD üyeleri tarafından takdirle izlendi.

5 Ekim 1993 Sudan'da heyetin 2. gününde sabah saat 10.00 da Ticaret bakanı Sn. Tacel sir Mustafa Bey, Yatırım Bakanı Sn. İbrahim Ubeydullah bey, Ticaret Bakanı Müsteşarı, T.C. Büyükelçisi ve Sayın MÜSİAD Genel Başkanı Erol Yarar, Sn Başkan Yardımcısı Natık Akyol beyin, tüm heyet üyelerinin, Sudan'lı işadamları ve davetlilerin hazır bulunduğu Hilton'daki Khartum Salonu'nda açış konuşmaları yapıldı ve heyetin Sudan'da bulunma gayesi işadamlarının sebebi ziyaretleri anlatıldı. Kardeş ve dost ülke Sudan ile karşılıklı bağların kurulması amacıyla Sudan'lı işadamları ile karşılıklı iş görüşmelerine geçildi.

Gayet dostane ve sıcak bir ilginin bulunduğu iş görüşmelerinde bazı işadamlarının fabrika ve iş yeri ziyaretleri yaptı. Sudan hükümetinin gayet geniş bir yatırım proje programı mevcuttur. Bu ko-

İşadamı Gözüyle

Böyle geziler her zaman olsun

Mahmut ÖNÜGÖREN

Mısır ve Sudan gezisi, programın yoğunluğunun verdiği yorgunluğun yanında, çok sıcak, dostça, keyifli ve bitmesini istemediğimiz bir gezi oldu. Grubumuz basınla beraber yaklaşık 50 kişi idi. Çoğu ilk kez bir araya gelen işadamları, Türkiye'nin dört bir yanından bu geziye katılıyordu. İş gezisi verimli temasların yanında yeni dostluklara da vesile oldu.

Heyetin içinde her branştan işadamlarımız vardı. İş görüşmelerimiz Kahire'de çok yoğun olduğu için hiç gezme fırsatı bulamadık. Sadece Nil üzerinde bir gemi-restaurantta akşam yemeği yiyebildik. Afrika'da Nil Nehri'ni Mısırlılar daha doğrusu batılılar öyle bir turizm merkezi haline getirmişler ki, görünce şaşırdım. Bizim Boğaziçi'mizi onların yaptığının onda biri kadar değerlendirememiş olduğumuzu orada gördük.

Kahire'de kaldığımız süre içinde yaklaşık 350 işadamı ile görüşmeler yaptık. 48 saate sığdırılan bu görüşmelere sadece Mısırlı işadamları değil, ziyaretimizle ilgili olarak Mısır basınında yer alan ilan ve haberler dolayısı ile ziyaretimizden haberdar olan, Mısır'da bulunan yabancı işadamları da katıldı.

Heyetimizle görüşme talebinde bulunanlar arasında, çeşitli sosyal cemiyetlerin temsilcileri, diplomat ve bürokratlar, politikacılar, basın mensupları yanında Yunanistan, Tanzanya, Meksika, ABD, Eritre ve Lübnan gibi

Gayet dostane ve sıcak bir ilginin bulunduğu iş görüşmelerinde bazı işadamları fabrika ve iş yeri ziyaretleri yaptı. Sudan hükümetinin gayet geniş bir yatırım proje programı mevcuttur. Bu konuda karşılıklı görüşmelerde bulunuldu. Sudan'da yatırıma öncelikli yerler ve bölgeler konusunda öncelikle yatırımı gerekli projeler görüşüldü.

MÜSİAD'lı işadamları Sheraton Oteli'nde sık sık toplantı yaptılar. Bu toplantılara ilgi beklenilenin üstündeydi.

nuda karşılıklı görüşmelerde bulunuldu. Sudan'da yatırıma öncelikli yerler ve bölgeler konusunda öncelikle yatırımı gerekli projeler görüşüldü. MÜSİAD Genel Başkanı Sn. Erol Yarar, Başkan Yardımcısı Sn. Natık Akyol, Yönetim Kurulu Üyesi Sn. Mahmut Önügören ve Basından iki gazetecinin bulunduğu beş kişilik bir heyet daha sonra Sudan'ın en yetkili kişisi Sn. Hasan Al Turabi Beyi ziyaret ettiler ve görüşmelerde bulundular. İşadamları ile görüşmeler akşam saat 19.00 kadar devam etti. 5 Ekim 1993 akşamı Sudan Ticaret ve Sanayi Bakanı Sn. Tacel Sir Mustafa Bey, Yatırım Bakanı Sn. İbrahim Ubeydullah bey tarafından Heyet üyelerine Green Villiage'de bir akşam yemeği verildi. Yemekte heyet üyeleri ile Sudan'lı işadamları arasındaki görüşmeler de devam etti.

6 Ekim 1993 günü sabah 10.00 dan itibaren bir taraftan üyeler ile Sudanlı işadamları arasındaki görüşmeler devam ederken Sn.

ülkelerden gelen işadamları da bulunuyordu.

Gezimizin ilk gününde böyle bir yoğunlukla karşılaşacağımızı hiç kimse tahmin etmiyordu. Ben şahsen iş potansiyelini araştırmak ve biraz da turistik seyahat için geziye katılmıştım. Ancak gerek MÜSİAD'ın mükemmel organizasyonu ve gerekse heyetimize gösterilen yoğun ilgiden dolayı bütün görüşmelerimiz hep ticari noktada gerçekleşti

Sudan'ın başkenti Hartum'a indiğimiz zaman Kahire'den daha farklı bir manzara ile karşılaştık. Şartlar orada çok daha zor, ancak Sudan halkının o cana yakınlığı, tebessümleri ve simsiyah yüzlerde inci gibi dizilen bembeyaz dişleri bu zorlukların hepsini unutturuyor. Türklere duydukları sempati ve sıcaklık bizleri doğrusu çok duygulandırdı. Sudan'ı çok sevdik. Fâkir olan Sudan'la iş yapma imkanları da zor olmasına rağmen ümit vaadediyor.

Tabii Sudan'ın şu avantajını da unutmamak gerekir; Doğu Afrika'da 15'e yakın ülke ortak pazar kurma aşamasındalar ve bu ortak pazarın merkezi konumunda 30 milyonluk Sudan geliyor. Önümüzdeki üç yıl içinde bu ülkeler birbirleri ile gümrük engellerini kaldıracaklar ve böylece 200 milyonluk bir Afrika Ortak Pâzarı doğabilecek. Netice itibariyle Hartum'da iş bağlantıları yapmanın, ileriye dönük bir yatırım olacağı kanaati hasıl oldu. Bir de Afrika Kalkınma Bankası'na Türkiye'nin üye olmaması bizim için çok büyük bir dezavantaj durumunda. Afrika Kalkınma Bankasına İtalya, Çin, Tayvan gibi ülkeler üye olduğu halde biz daha henüz üye değiliz. Batılıların tespit ettikleri kadar Sudan'daki petrol rezervleri de 200 milyon tonun üzerinde. Kuyuları açılmış, sonradan siyasi ambargo nedeniyle batılı şirketler kuyulara beton döküp gitmişler. Bu kuyular şu anda Sudan Devletinin elinde, fakat henüz kuyuları tekrar açmak için teknolojiye sahip değiller.

Sudan'da bir başka izlenimim de, kadınların ve kızların ellerine ve ayaklarına yaptıkları, bizim Anadolu insanının yaptığı kınadan çok farklı olan değişik motif ve desenlerdeki kınalar. Tabi şunu da belirtmekte fayda var. El ve ayaklarda yapılan bu kınaları gördüğünüz zaman, o bayan muhakkak evlidir. Bekar kızlar sadece ellerine yapabiliyorlarmış, ayaklarına yapmaları örfde normal karşılanmıyor. Onun için bir bayan görünce evli mi, bekar mı diye parmakta yüzük aramaya gerek yok, ayakları kınalı ise tamam, evlidir. Tabi bu da işin biraz latifesi.

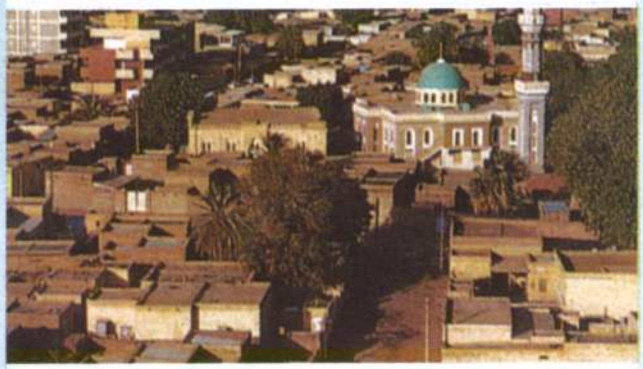
Bir daha MÜSİAD bu ülkelere gezi düzenleyecek olursa tabii ki ben katılacağım (Allah ömür verirse). Ama zannediyorum ki MÜSİAD'dan önce davranıp, bu ülkelerle iş yapıp, gezileri kendim de yapabilirim. Cenab-ı Hak İnşaallah bizlere bu ülkelerle büyük çapta işler yapmayı ve bu işlerin neticelerinin de inananlara büyük faydalar sağlamasını nasip eder.

Başkan Erol Yarar, Başkan Yardımcısı Natık Akyol, Yönetim Kurulu Üyesi Sn. M. Önügören ve gazeteciler ile T.C. Büyükelçisi Sn. Erdinç Erdün ziyaret edildi. Daha sonra Heyet Khartum valisi Sn. Muhammed Osman beyin verdiği öğlen yemeğine katıldı. Bu esnada Heyet üyeleri için Nil nehri üzerinde bir Nil turu düzenlendi.

Saat 16.30'da Sanayiciler Birliğinin tertiplemiş olduğu Heyet üyeleri ile Sudan'lı işadamları bir çay partisinde Sanayiciler Birliğinde bir araya geldiler. Karşılıklı görüşmelerin yapıldığı çay partisi gayet verimli iş görüşmelerinin yapıldığı bir toplantı oldu. Akşam saat 20.30'de heyet akşam yemeği için Munazzama El Dava El İslamiye adlı teşkilatın yemeğine davet edildi. Heyete El Dava'nın faaliyetlerini içeren bir film gösterildi ve El Dava başkanı tarafından üyelere bir konuşma yapılarak Tüm Afrika'daki faaliyetleri konusunda bilgi verildi.

Daha sonra heyet saat 10.00 da burdan ayrılarak Hartum'a 15 dakika uzaklıkta Omdurman'a geldi burada Sudan'ın sayılı alimlerinden Şeyh Hasan el Fatih Hoca Efendi'nin davetine katıldı ve tanışma toplantısı yapıldı. Ertesi gün Sudan Devletinin VİP'ten uğurlamasıyla Khartum'dan heyet Kahire'ye doğru hareket etti.

Aynı gün heyet üyeleri Mısır'ın meşhur piramitleri, Sfenks, Kahire Müzesi ile Sfenks ve piramitlerde yapılan ses ve ışık gösterisine katıldı. 8 Ekim 1993 günü Cuma namazının kılınmasından sonra Mısır'ın başkenti Kahire'den ayrıldık. ■

Sudan'ın Kısa Kimliği

Coğrafi Yeri	: Kuzeydoğu Afrika Ülkesi
Yüzölçümü	: 2.505.813 km^2 (çoğunluğu çöl)
Tarihçesi	: M.Ö. 1000 yıllarında devletler. 1.1.1956 tarihinde bağımsız cumhuriyet oldu.
Nüfus	: 1993 tahmini 30 milyon. % 65-70 i kırsal alanda tarımda. Nüfus yoğunluğu km^2 ye 10-11 kişi artış oranı % 2,88.
Ortalama Yaş	: 45-50 civarında
Çalışan Nüfus	: 7 milyon civarında
Gayri Safi Milli Geliri	: 12-13 milyon A.B.D. Doları, Fert başına 400 $/yıl, Maaşlar 15-60 $/ay
Enflasyon	: % 125 civarında
Başkenti	: Hartum
Önemli Şehirleri	: Omdurman, Port Sudan, Vadi Medeni, Elobeyd, Atbare
Komşuları	: Kuzeyde Mısır, Doğuda Etopya, Eritre, Kızıldeniz, Batıda Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad ve Libya, Güneyde Kenya, Uganda, Zaire.
Dili, Dini	: Arabça, İslâm
Para Birimi	: Cüneyh, Dinar
Önemli Nehirleri	: Mavi Nil, Beyaz Nil
İklimi	: Kuzeyde çöl iklimi, güneyde ekvatoral yağış iklimine sahip.
Doğal Kaynakları	: Orman, Balık, Petrol (mevcut fakat çıkarma imkânları yok), Mermer, Mika, Altın.
Temel Tarım Ürünleri	: Şeker kamışı, Sorgum, Susam, Pamuk, Mango, Hayvancılık.
Temel Sanayi Dalları	: İplik üretimi, Deri
Toplam ih. ve mallar (1989)	: 543 milyon ABD $ Koyun, kuzu, keçi, darı, sorgum, deriler, pamuk, zamk-ı arabî
Toplam it. ve mallar (1989)	: 1.051 milyon ABD $ Her türlü gerekli makina teçhizat, ilaçlar, taşıma yedek parçaları
Türkiye'nin ihracatı (1992	: 8,6 milyon $ Mercimek, Bisküvi, Çimento, Taşıtlar ve Yedek Parçaları, Cam eşyalar, Ocaklar, Lastikler
Türkiye'nin İthalatı (1992)	: 6,6, Milyon ; Susam Tohumu, Zamk-ı Arabi, Günnük, Reçine, Deriler, iplik.
Yönetim	: 9 eyalete bölünmüş, İslamî kanunlar hakim.
İstekleri	: İnşaat malzemeleri, hayvancılık, dericilik, et işleme, turizm, nehir nakliyeciliği, çimento, şeker, enerji, iplik ve dokuma yatırımları

Bilal Başar: MÜSİAD ile Afrika yollarında

MÜSİAD ile iştirak ettiğim MISIR-SUDAN gezisi şirketim ve şahsım için fevkalâde yararlı oldu.

Mısır'da iki gün boyunca hep işadamları ile görüşmelerimiz oldu. Nefes alamadık. Birkaç yıl içinde Mısır dış ticareti tamamen özel şirketlere devredilecek daha iyi ve pratik iş yapma imkânı doğacak. İş görüşmesi yapan Mısırlıların çoğunun hristiyan olması dikkat çeken husus!..

Kahire'de El Ahram Gazetesi'ni ziyaret ettik. Sekizbin kişi çalışıyor ve günlük tirajı 1,5 milyon MÜSİAD'ın bu gazetede ilanı ve haberleri çıktı.

Mısır'da evlenme, boşanma, miras hukuku olarak, İslam Hukuku tatbik ediliyor. Ayrıca devlette çalışan kadınların başörtüsüne hükümet karışmıyor. Devlet dairelerinde, gümrükte pekçok başörtülü kadın gördük. Kurban ve Ramazan bayramlarında tatil ancak 2 gün. Darısı başımıza!...

Sudan Afrika ortasında, Afrika sıcağında hiç kış olmayan, yaprakların hiç dökülmediği bir ülke, Türkiye-İstanbul deyince insanların gözünün içi gülüyor.

Sudan'da İslâm kanunları tatbik ediliyor. A.B.D. tarafından terörist ülke ilân edilmiş. Ekonomik ambargo var. Mısır kuzeyden 50 km. toprak işgal etmiş. Güneyde hristiyanlar ayaklandırılmış. Bizdeki gibi devlet bütçesinin % 30'u buraya (teröre) gidiyor. Enflasyon yıllık % 120, bunun için halk memnun değil.

Sudanlılar bizden petrol, baraj, mezbaha, deri konusunda yatırım istiyor. Buralara yatırım yapmak ve onurlu birer müslüman olan bu insanların hayat seviyesini yükseltmek için çalışmamız gerekiyor. Fukaralık olmasına rağmen Mısır'daki gibi hiç dilenciye rastlamadık.

Geziye iştirak eden 50 MÜSİAD üyesinin sekiz gün boyunca hiç münakaşa etmeden seyahati bitirmesi benim için büyük değer taşıyor. İstikbal için çok ümitliyim!

Güzel organizasyon için yönetim kurulunu ve emeği geçenleri hararetle kutluyorum.

GAZETECİ GÖZÜYLE

MÜSİAD keşif yolunda

Engin ŞENOL
Türkiye Gazetesi Ekonomi Servisi Müdürü

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD)'nin Mısır ve Sudan'a gerçekleştirdiği gezi, misyonunu yerine getiren bir organizasyondu. Gezi, mevcut duruma, ekonomik ve sosyal açıdan çok olumlu katkılar sağladı. Bir başka deyişle MÜSİAD, Mısır ve Sudan'ı yeniden keşfetti.

Çağın değişen ve gelişen şartlarında dünyada olsun, Türkiye'de olsun işadamının rolü, önemi ve ağırlığı giderek artıyor. Globalleşen dünyada barışın elçileri görülüyor bu sınıf. Yani artık fetih; tanklarla, toplarla değil elinde kaynağı ve teknolojisi olan insanlarla yapılıyor. MÜSİAD üyeleri de bu fetih yolundaki insanlar topluluğu olmalı. Mısır ve Sudan'da bunun anlamı çok daha iyi anlaşıldı zannediyorum. Aynı düşüncede olmaları bunu kolaylaştırdığı gibi, bu yoldaki çabaları da daha anlamlı kılıyor.

MÜSİAD, ihmal edilmişliğin farkına varmış olmalı ki; Afrika'ya yöneldi. Bu kararın ne kadar isabetli olduğu sonuçlar alındıkça daha iyi anlaşılacak. Görüldü ki; Mısır'da da, Sudan'da da Türk işadamı için büyük imkanlar var. Zannedildiği kadar rekabette zorlanılacak ülkeler değil. Türkiye, Mısır ve Sudan'daki insanların gelecekten beklentileri, aynı noktaya yönelmiş durumda. Bu büyük bir avantaj. Artı, ziyaret edilen her iki ülkede de önemli bir ekonomik potansiyel mevcut. Kahire ve Hartum'da bulunduğumuz sürede; **"Neden Afrika hep uzak, ulaşılması zor, cılıza saldıran kaplan, yelelerini uçuşturan aslan, kameradan ürkerek kaçan zebra sürüsüyle tanıtılıyor?"** diye düşündüm, durdum. Oysa oradaki insanlar; dost... Gördük ki; onlar sıcak, çok sıcak... Bizleri; Osmanlının torunlarını kucaklıyorlar hâlâ...

GAZETECİ GÖZÜYLE

MÜSİAD doğru yolda

Osman SÖNMEZ
Zaman Gazetesi Ekonomi Servisi Şefi

Mısır ve Sudan seyahatine bizi davet ettiği için öncelikle MÜSİAD yöneticilerine ve üyelerine teşekkür etmek istiyorum. Bu gibi iş seyahatlerinin hele hele İslam ülkelerine yönelik olmasının elzem olduğunu düşünüyorum. Bunun yanısıra Türkiye'de ilk defa 50 kişiye yakın bir işadamı grubunun Mısır ve Sudan'a yatırım ve ticaret konularını görüşmek üzere gitmesini, Türkiye adına sevindirici bir gelişme olarak niteliyorum.

Bildiğiniz gibi 1990 yılından bu yana ihracatımızda ciddi bir gelişme olmadı. Kanaatimce rahmetli Özal'ın başlatmış olduğu ihracat atağı bugüne kadar aynı tempoda devam etseydi, toplam ihracatımız 25 milyar doların üstüne çıkacaktı. Bugünkü rakamlar çok kötümser olmasa da 15 milyar dolarlık ihracat gelirleri Türkiye'deki potansiyel için devede kulak gibi kalıyor. İhracatın Türkiye için ne kadar elzem olduğunu idrak eden şu andaki hükümet, zaman zaman iyi laflar ederek ihracatçıya destek vereceklerinden, ihracatı kolaylaştırıcı kanunlar çıkaracaklarından bahsedip duruyor. Görülüyor ki, icranın başı Sayın Başbakan Tansu Çiller, şu ana kadar ihracatı kolaylaştırıcı ciddi bir düzenleme getirmedi. Hatta, şu anda bazı ülkelerle ciddi olarak bir ticari anlaşmamız yok. Bunun yanında ihracatçının yönlenmesine sebep olan Eximbank dahi bazı Afrika ülkelerine kredi vermiyor. Tabii ki bunlar ihracatı köstekleyen sebepler olarak önümüze çıkıyor.

Şimdi, MÜSİAD üyelerinin üretim potansiyeline bakacak olursak, şu anda herhangi bir destek almadan ve sadece kendi imkanlarıyla dış dünyaya yaklaşık 500 milyon doların üzerinde bir ihracat gerçekleştiriyor. Halbuki, geniş bir potansiyel yelpazesine sahip olan MÜSİAD üyeleri, değil 500 milyon dolar en az 2 milyar dolarlık ihracat yapması gerektiğine inanıyorum. Bu kanaate, Mısır ve Sudan gezisindeki intibalardan sonra sahip oldum.

MÜSİAD'ın ciddi bir organizasyonu sonucu, Mısırlı işadamlarının Türkiye'den gelen işadamları heyetine göstermiş olduğu yoğun ilgiyi görmemezlikten gelmek mümkün değil. Sanırım sadece Mısır'da 300 işadamıyla görüşüldü ve bir çoğuyla da tekstil, yedek parça, hazır giyim, sıhhi tesisat ve gıda maddeleri konularında anlaşma sağlandı. Bu Türkiye'nin ihracat potansiyeli konusunda olumlu bir gelişme.

Öte yandan gördüğüm kadarıyla, bizim işadamlarımız, meselelere vakıf değil. İş yapma ve ödemeler konusunda şüpheleri seyahat sürecince devam etti. Halbuki, Mısır'la çok iyi bir ticaret yapılır. Çünkü, 16 milyar dolarlık döviz rezervinin olması, dış ticaret dengesi açısından bir güvencedir. Zaten Mısır ile ticaretimiz devam etmektedir. Hatta Sabancı Kordsa'yı dahi oraya kurdu ve kord bezi üretiyor. Bana göre, beraber seyahat ettiğimiz işadamlarımızın Mısır konusunda tereddütlü olmamaları gerekir.

Sudan'a gelince; kendine göre bir dönüm noktasında. Bütün sömürüye rağmen hâlâ dimdik ayakta. Çeşitli baskıları gözönüne almadan sanayi ve enerji üretimi için bütün çabalarını sarfediyor. Üretim yok denecek kadar az. Sanayisi gelişmemiş. İnsan gücünün varolduğunu gördük. Buna rağmen, hızlı bir büyüme içine girerek, dünya standartlarının üstüne çıkıp yüzde 13'lere ulaştılar. Öğrendiğim kadarıyla hızlı büyümek için kaynaklarının bir çoğunu eğitim ve sanayiye kaydırmışlar. Bu gelişmenin önümüzdeki birkaç yıl içinde Sudan'ı geri kalmışlıktan çıkaracağı inancındayım.

Şimdi, Sudan'a yatırım veya o ülke ile ticaret yapacak olan işadamlarımız, diğer ülkelere göre biraz daha riskin olduğunu gözönüne almaları gerekir. Risk çok büyük değil, ancak ulaşım ve enerji gibi problemlerden doğan riskler olarak karşımıza çıkıyor.

Her şeye rağmen inanan işadamlarımız Sudan'ın bu gelişmesine yardımcı olmak için mutlaka oralara yatırım yapması gerekir. Sudan'ın tabii zengin kaynaklarının bol olduğunu bütün dünya biliyor. Bu yüzden Sudan pazarına ilk olarak fesat Çinliler girmiş. Bu İslam pazarını kaybetmemek için çok geç olmadan bir an önce gidip her şeyimizle sahip çıkmalıyız.

GEZİYE KATILANLAR Ne Dedi?

M. Salim Alaybeyi
Molino Mak. San. ve Tic. A.Ş.

Öncelikle sayın MÜSİAD Başkanı ve yöneticilere çok teşekkür ederim, fevkalâde bir organizasyon, çok rahat ve huzurlu bir gezi oldu.
Mısır ile ilişkilerimiz öteden beri devam ediyordu fakat bu seferki görüşmelerimizde çok olumlu gelişmeler oldu. Kahire'de bir temsilcilik kurduk ve ilerdeki aşamalarda ortak yatırım için prensip kararı aldık. Bizim konumuzda yani Un fab. sektöründe herşey devlet tekelinde olduğu için şimdiye kadar oldukça zorlanıyorduk. Fakat bu sefer çok somut neticeler aldık. Türkiye'ye döner dönmez derhal aldığımız kararları uygulamaya geçireceğiz. Mısır'da böyle bir temas ve işbirliğini sağlamamızda en büyük sebebi MÜSİAD idi.
Sudan konusunda Mısır'dan daha aktiv çalışmalarımız devam etmekteydi. Daha önceki seferlerimizle Khartum'da temsilcilik kurmuştuk ve bazı projelerde prensipte mutabık kalmıştık fakat Sudan finansman problemi, Türkiye Eximbank kredisinin kesilmesi, İslam Bankası kredisinin kesilmesi, dış yardımların askıya alınması (Körfez Savaşında Irak'ı desteklediği için) nedeniyle prensipte anlaşılan konuları realize edemiyoruz. En önemli problem Türkiye'nin AFRİKA KALKINMA BANKASI'na üye olması konusudur. Maalesef bu yüzden mal satamıyoruz. İtalya, Çin gibi müslüman olmayan ve Afrika ile ilgisi olmayan ülkeler bu bankaya üye olması nedeniyle mallarını satmaktadırlar. Yetkili ve ilgili mercilerin konuya ilgi ve alakalarını rica ediyorum.

Saadettin Çevik
Burçak Ltd. Şti.

Mısır'da sayısı 6-7 dolayında gıda ithalatçısı ve ihracatçısı ile temas etme imkânım oldu. Bunların içerisinde 2 tanesi Mısırlı olup ta A.B.D.'ye de mal ithal etmek isteyen firmaların temsilcileri idi. Özellikle mercimek ve kayısı ve kuruyemiş almak istediklerini ifade ettiler. Biz pirinç ve susam üzerinde (almak için) durduk. Onlar bizden, biz onlardan numüne ve en son olabilecek fiyatları göndereceğiz.

SUDAN'da susam ve deri üzerinde, daha çok temas etme imkânımız oldu. Özellikle İstanbul'da bürosu olan bir firma ile görüşmelerimizin devam etmesini kararlaştırdık. Ayrıca çok konut açıkları olduğunu ifade eden ve bu sahayla ilgilenen bir bankanın genel müdürü ısrarla ortak olup konut yapmayı teklif etti. Firma yetkililerimizle görüşüp müsbet veya menfi düşüncelerimizi bildireceğiz.

Genel olarak dış temas tecrübelerimizin artması yönüyle, ufuklarımızın açılması, dernek üyelerinin kaynaşması bakımından faydalı olduğu kanaatindeyim. Yaptığımız temasların devamı orta ve uzun vadede yararlı işbirliklerinin gerçekleştirileceğini ümid etmekteyim.

Recai Şahin
Şahin Tic. İnş. Malz.

Sudan'da demir ve çimento satmak ve hurda demir almak istedik. Ayrıca Sudan'da bir banka ile beraber konut yapabilme konusunda görüşmelerde bulunduk.
Her iki ülkede gördüğüm belki de diğer ülkelerde var olduğunu tahmin ettiğim elçiliklerin Türk vatandaşlarından korkup kaçtıkları intibası var bende. Eğer elçilerimiz tüccar, işadamı kadar gayret göstermezse ticaretimizin gelişmesi çok zor.
Ayrıca Sudan ve Mısır ziyaretlerinden çok istifade ettim. İhracat ve İthalat konusunda bazı şeyleri öğrenmiş oldum. Zamanla bu gibi ülkelere ticaret yapılabileceği kanısındayım.

Mehmet Özalp
Gezer Ayakkabı

Sudan'da bağlantılı bir iş görüşmesi yapmadık.
Yalnız şifaen deri vereceklerini ve kendilerinin de plastik alacaklarını söylediler. Türkiye'ye gelecekler. Numunelere bakacaklar.
Dini yönde bizi çok bilgi sahibi yaptı ve bizi çok etkilediler.
Mısır'da da iş görüşmeleri kart alış verişi ile şifaen konuştuk. Kesin anlaşma yapmadık.
Bu gezi benim için çok iyi oldu. MÜSİAD'a teşekkürler.

Saadettin Dinçer
Güntaş İplik Fabrikası

Sudan'da yaptığım iş görüşmesi pamuk ipliğinden numuneler ve fiatlarını aldım. Türkiye'de laboratuvar değerlerini tesbit ettikten sonra Sudan'daki firmaya teleksle teklif yapacağım. İthal müsade ve şartlar uygun olduğunda çok miktarda iplik ithal edebiliriz. Mısır'da da aynı Sudan'da olduğu gibi iplik numuneleri ve ayrıca Mısır pamuğu teklifi aldım. Mısır'daki durum daha uygun görünüyor.
MÜSİAD başkan ve üyelerine teşekkür eder, memnuniyetimi bildirir, Allah'tan başarılar dilerim.

Süleyman Çalışkan
Adana Yem Sanayi

Sudan'da konumuzla alakalı olarak yem fabrikası, civciv üretimi gerçekleştirebileceğimizi düşünüyorum. 2-3 firmadan işbirliği teklifi aldık. Değerlendireceğiz.
İlk planda 100.000 dolarlık bir yatırımla işe başlanabileceğini düşünüyorum.
Mısır'dan da ithal etmek üzere bazı malların araştırmasını yaptık. Bilgi bekliyoruz.
Birbirimizle tanışmamız, dışarda iş yapmaya kapı aralaması, Müslümanlar arasında dostluk bağlarının artmasına sebep olması gibi çok faydaları olan dış gezilerin devam ettirilmesi gerektiğini bu gezi ile iyice anladım. Devamı dileği ile...

MÜSİAD AFRİKA RAPORU

* Türkiye'nin dost ve kardeş iki ülke olan Mısır ve Sudan ile ekonomik ve ticari ilişkileri maalesef düşük seviyededir. Ülkemizin iki ülke ile ticaret hacmi (1992 yılı) aşağıda verilmektedir:

Türkiye'nin	**İhracatı** (Milyon $)	**İthalatı** (Milyon $)	**Dış Ticaret Dengesi** (Milyon $)
MISIR	173,50	114,65	58,85
SUDAN	8,56	6,56	2,0

* MÜSİAD üyesi işadamlarının gezisi, bu güne kadar Türkiye'den Mısır ve Sudan'a yapılan en büyük işadamları gezisi olmuştur.

* Esas itibariyle, Türkiye ihracata ve genel ekonomik gelişmede geleceğini yalnızca Avrupa'da, A.B.D.'de aramak gibi tek yönlü bir politika izlemekte, çevresindeki pazarlar için bir stratejiye sahip bulunmamaktadır. Acilen dost ve komşu ülkelerdeki pazarlar için de birer strateji belirlenmelidir. Güney Afrika'da yapılıp başarılı olamayan, çok düşük ticaret hacmimiz olan İsrail'e siyasi motiflerle yapılmakta olan ihracat seferlerinin büyük bir ilgi ve ekonomik-ticari potansiyel gördüğümüz Mısır ve Sudan gibi ülkelere de yapılması büyük bir önem taşımaktadır. Bu ülkeler Türkiye'yi sanayileşmiş bir ülke olarak görmekte ve Türk ihraç ürünlerine büyük bir ilgi göstermektedirler. İyi bir tanıtım, ciddi ve güvenilir bir ihracat hamlesi ve ulaşım imkanlarının kolaylaştırılması halinde Mısır ve Sudan Türkiye'nin dış ticaretinde üst sıralara rahatlıkla çıkabilecektir.

Mısır Gezisi

* Mısır halkı ve işadamları Türk işadamlarına umulmadık bir sevgi ve ilgi göstermişlerdir. İki gün içinde Türk işadamları 350 kadar Mısırlı işadamı ile görüşmüşler ve birçok işadamımız somut ticaret ve yatırım bağlantıları kurmuşlardır. Kahire Büyükelçimiz Metin MEKİK Bey de bu tablo karşısında memnuniyet ve takdirlerini ifade etmişlerdir.

* Mısır özellikle özel müteşebbislerimiz için önemli bir pazar olabilir. Bu ülkenin şu anda 17 milyar dolar düzeyinde döviz rezervleri mevcut olup, her türlü ticaret, haberleşme ve turizm altyapıları mevcuttur.

* Büyük ölçekli işletmelerimizin Mısırlı işadamlarının taleplerine ilgisiz kalmış oldukları cihetle, Mısır'da daha çok orta ölçekli işletmelerimiz için ticaret ve ortak yatırım imkanları mevcuttur. 1980'li yıllarda Türkiye-İran ve Türkiye-Irak ticaretlerinde olduğu gibi Mısır ile de yılda 1 milyar dolar seviyesinde ticaret yapma imkanları ve potansiyeli bulunmaktadır.

* Türk yetkililer ve işadamları Mısır'la ticaret yapmada ilgisiz ve bihaber davranırken, İngilizler ve Yunanlılar'ın bu pazarda çok aktif ve egemen bir konumda oldukları görülmektedir.

* Mısırlı işadamlarının en fazla talebi olduğu ürünler; otomotiv yedek parçaları, zirai makineler ve parçaları, tüketim malzemeleri, özel çelik ürünleri, bazı gıda ürünleri (bakliyat), plastik hammaddeleri ve stabilizantlar, elektrik malzemeleri, kağıt ve işlenmiş altın ziynet eşyaları.

◄ MÜSİAD Heyeti, kendilerini ilgiyle takip eden 1 Milyon trajlı El-Ahram Gazetesi'ni ziyaret etti, yetkililerle görüştü.

Sudan Gezisi

* Türk işadamları heyeti Sudan'da devlet yönetimi, halk ve işadamları tarafından çok sıcak bir şekilde karşılanmışlardır.

* Sudan pazarında İngilizler, Çinli'ler, Hollandalılar ve Güney Koreli'lerin çok aktif oldukları gözlenmiştir. Ancak bu ülkelerden işadamlarının aynı mamuller için Türk işadamlarının fiyat teklifine kıyasla 3-4 katı fahiş fiyatla Mısırlı ithalatçılara mal sattıkları vak'aları (traktör parçası silindirde Türk ihracatçısının 6 sterlinlik teklifine karşın, ingilizler 22 sterline satış yapmaktadırlar) müşahade ettik.

* Sudan'da geniş bir hayvancılık sektörü olup, bu ülkeden ham deri, susam ve yem üretiminde kullanılan sorgum ithal edilebilir. Sudan ise Türkiye'den her türlü sanayi ürünleri ithal etmeye hazır.

* Sudanlı işadamları Türkiye'yi sanayileşmiş bir ülke olarak görmekteler ve Türk mamullerine büyük bir ilgi göstermişlerdir.

* Sudan'da gümrük vergileri ve kontrollerinin olmaması ve Sudan'ın 18 üyeli Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı'nın merkezi durumunda olması, bu ülke üzerinden komşu Afrika ülkelerine ihracat yapma imkanlarını da arttırmaktadır.

* Ülkenin döviz rezervleri olmakla beraber, iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için MÜSİAD olarak aşağıdaki önerileri yapıyoruz:

- Sudan'ın döviz kaynakları kısıtlı olmakla beraber, bu ülkenin zengin petrol rezervleri vardır. ABD'nin Chevron ve İtalyan Apig firmaları Sudan'daki petrol yataklarını işletmek için 1,1 milyar dolar yatırım yapıp 160 kuyu açmışlar. Ancak Batılı petrol şirketleri sonradan siyasi nedenlerle bu petrol kuyularını kapatmışlar. Türk Petrolleri Anonim Ortaklığı (T.P.A.O.), mevcut teknolojik ve bilgi birikimi ile betonla kapatılmış zengin petrol kuyularını işlettiği takdirde Türkiye'nin Sudan'a ihracatı hızla artabilecektir. Sudan Cumhurbaşkanı Sn. Ömer el Beşir bize TPAO'ya her türlü kolaylığı ve işbirliğini sağlayabileceklerini bizatihi ifade etmiştir.

- Yetersiz olan haberleşme imkanlarını geliştirmek için Sudan ile Türkiye arasında uydu aracılığıyla direkt telefon hattı kurulmalıdır. Hollandalı haberleşme şirketi Sudan'da haberleşme sektörünün özelleştirilmesinde çok aktifti ve telefon sistemini işletme hakkını elde etmiştir.

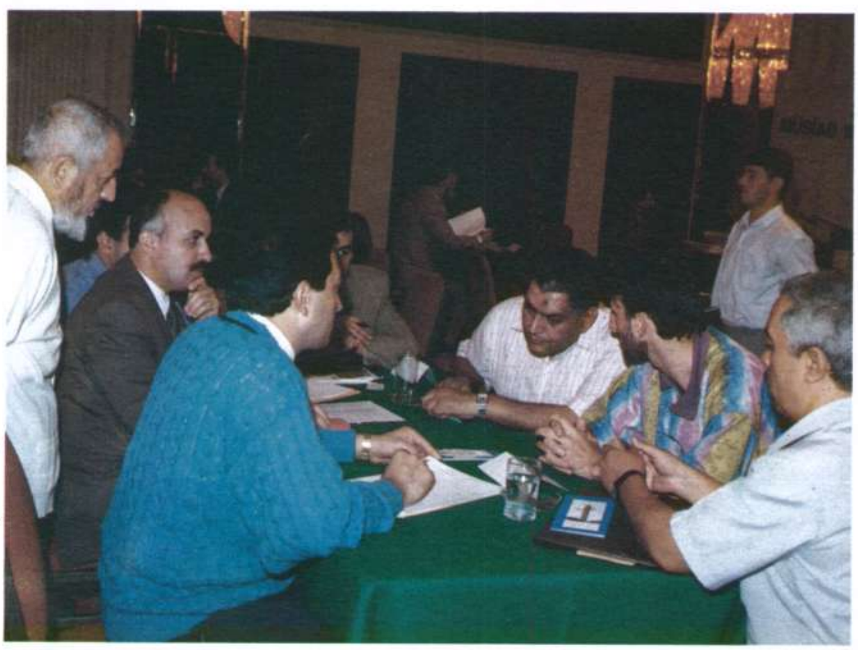
- Sudan hükümetinin ülkenin kuzeyinde inşa ettirmeyi planladığı dev baraj inşaatını GAP'ı başarıyla inşa etmekte olan Türk müteahhitlik firmaları mevcut makine parkları ile rahatlıkla inşa edebilirler, ve bu konuda Sudan Hükümeti her türlü teknik işbirliğine hazırdır.

- Türkiye de Afrika Kalkınma Bankası'na üye olmalıdır. Çünkü Çin bile bu bankaya üye olup, kredi imkanlarından yararlanarak Sudan'da muhtelif ticaret ve yatırım projelerine girişmiş durumdadır.

- Sudan Havayolları'nın Frankfurt'a yaptıkları direkt uçuşların İstanbul üzerinden yapılması sağlanmalıdır. Böylece Sudan ile iş yapmak isteyen işadamlarımız için ulaşım imkanları kolaylaşır.

- Bir Sudan bankasının Türkiye'de şube açması, böylece ticarette ödemelerin çabuklaştırılması.

- Deniz Nakliyat A.Ş.'nin Port Sudan'a yaptığı taşımalara sübvansiyon sağlanarak ticaretin arttırılmasına çalışılmalıdır.

MÜSİAD Heyeti Sudan'da çok sıcak temaslar kurma fırsatını buldu.

Yoksa Siz Hâlâ MÜSİAD'ın 1993 Yılı Tanıtım Kataloğuna Reklam Vermediniz mi?

Sayın Üyemiz,

Yaşanan geniş çaplı toplumsal, ekonomik, siyasal, sosyal ve teknoloji değişiklikler karşısında MÜSİAD olarak üstlendiğimiz tarihsel ve toplumsal sorumluluk, kısa zamanda Türkiye insanının geniş ilgisine mazhar oldu.

Bu ilgi ve teveccüh biz MÜSİAD ailesini daha etkin, bilinçli ve yoğun gayret göstermeye mecbur ediyor.

Bu düşünceyle etkinliklerimizi artırmak ve sizlere daha güzel hizmetler sunmanın gayreti içerisindeyiz. Bu yıl çıkaracağımız "MÜSİAD TANITIM KATALOĞUNU" bir önceki yıla kıyasla daha profesyonel, geniş çevreye hitap edebilen, kullanımı pratik, beğeneceğinizi umduğumuz bir anlayışla sizlerin de görüşlerini alarak projelendirmeyi düşünüyoruz.

Katalog, MÜSİAD üyelerini birbirine bağlayan, aramızdaki iletişimi, bilgilendirmeyi, ticari alışverişi sağlamada çok önemli bir araç olacaktır. İki cilt halinde tasarladığımız çalışmanın birinci cildinde MÜSİAD üyelerinin sahibi ve sorumlusu olduğu firmalar tanıtılacaktır. Ayrıca tanıtımı yapılan firmalar bu katalogta reklam verebileceklerdir. Reklam araçlarıyla kıyaslandığı takdirde MÜSİAD kataloğu kalıcı MEDYA özelliği taşımaktadır. Bu açıdan çalışmamızın geniş ve kalıcı tesirler uyandıracağı kanısındayız.

Çalışmamızın amacına ulaşması için, bu yıl MÜSİAD tanıtım kataloğunu üyelerimizin yanısıra, aşağıda belirtildiği şekilde Türkiye içinde ve dışında oldukça geniş bir çevreye dağıtmayı planladık.

MÜSİAD KATALOĞ'UNUN DAĞITILACAĞI YERLER

MÜSİAD'ın tüm üyeleri • İslam ülkeleri • Türki Cumhuriyetler • Avrupa ülkeleri ABD, Kanada ve Güney Amerika ülkeleri • Güneydoğu Asya ve Uzakdoğu ülkeleri • Japonya • Balkan Ülkeleri • Bütün bu ülkelerle ilgili ekonomik kuruluşlar ve resmi merciler • Türkiye'de elçilikleri bulunan yabancı ülke ticaret ateşelikleri • Bakanlıklar • Müsteşarlıklar • İlgili bürokrat kesimi • Yurtiçi ve dışında bulunan ilgili vakıf ve dernekler • Türkiye'deki tüm ekonomik kuruluşlar • Ticaret ve sanayi odaları • Basın • Üniversiteler • Ayrıca Katalog basıldığı tarihten itibaren istek formuyla birlikte gazetelerde duyurulacaktır.

Bu kadar geniş bir çevreye dağıtılacak ve 1994 yılı boyunca üyelerimizi ve firmalarının gündemde olmasını sağlayacak MÜSİAD Kataloğu'na 5 milyon TL + KDV gibi çok cüz'i bir ücret karşılığında REKLAM verebilirsiniz.

EĞER SİZ MÜSİAD KATALOĞUNA HÂLÂ REKLAM VERMEDİYSENİZ, GEÇ KALMAYINIZ.

Reklam vermek için son tarih **31 Ocak 1994**'tür.
MÜSİAD'ın tüm üyelerine Cenab-ı Allah'tan hayırlı işler dilerim.

Saygılarımla,

CİHANGİR BAYRAMOĞLU
MÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi,
Toplantı Organizasyonu ve Katalog Komisyonu Başkanı

MÜSİAD hükümet tarafından açıklanan vergi paketi ile ilgili görüşünü açıkladı:

Vergi Paketine 'Reform' Denilemez

MÜSİAD, hükümetin açıkladığı Vergi Tasarısı Paketi'nin "reform" olarak değerlendirilmeyeceğini, bütçe açıklarını kapatmak için özel tüketim vergileri getirerek tüketicilere ve üreticilere yeni yükler getireceğini bildirdi. MÜSİAD, Vergi Paketi ile ilgili olarak açıkladığı görüş ve önerilerini başlıca iki bölümde topladı.

I- Genel Olarak :

a) Tasarıya "reform" demek bu kelimenin anlamını çok hafife almaktır. Bu nevi değişikliklere "reform" adı verilmesi, gerçek bir "vergi reformu" yapılması hususundaki ümitleri azaltmaktadır.

b) Vergi ile ilgili en önemli karar, vergi sistemi dışında alınacak olanıdır. Bu da devletin vergi alma ihtiyacının asgariye indirilmesidir. Bu bir anlamda genel ve katma bütçe idarelerce yerine getirilen hizmetlerden devletin elini çekmesi, bunlar için standartlar tesbit ederek hizmetin özel kuruluşlarla rekabet ortamı içerisinde yerine getirilmesine imkan verecek şartları oluşturması ve bu kuruluşları sadece denetlemesi gereğidir.

c) Mevcut vergi sistemi kaygan bir zemin üzerine kuruludur. Bu zemin sağlamlaştırılmadan getirilecek her zorlayıcı tedbir, vergileri değil, rüşveti ve vergi kaçırmanın maliyetini arttıracaktır.

Sağlam zemin ile kastedilen kısaca; şahıs ve sermaye şirketlerinin belgelenebilen büyük ölçülü her türlü masrafının gider kabul edilmesiyle, gelir ve kurumlar vergisi oranlarının aşağıya çekilmesidir.

d) Vergi İdaresi'ne işlerlik ve vergi yargısına hız kazandırılmalıdır. Vergi İdaresi'nin her mükellefe vergi kaçakçısı nazarıyla bakışını ortadan kaldıran bir memur ve bürokrat tipi yetiştirilmeli ve bu kişilere inisyatif verilmelidir.

e) Vergi hasılatının yapısı tüketim ağırlıklı (KDV) olmaya başlamıştır. Bu dolaylı vergiler; lüks harcamaları farklı oranlarda vergilendirmesi vesaire suretlerle adaletli hale getirilmeye çalışılsa da, esas itibariyle gayrı adildir. Gelir ve düşük oranlı bir servet vergisi esası benimsenmelidir.

f) Geçmiş 15 yıla bakıldığında, hemen her yıl bir veya birkaç vergi konusunda bir çok madde ve hükümlerde değişiklik yapıldığı gözlenmektedir. Oysa vergi kanunlarının çok sık değiştirilmesi sisteme olan güveni ve mükellefin vergi ödeme arzusunu kıran bir uygulamadır.

g) Vergi oranları indirildiği istisna ve muafiyetler ile tarife dilimleri genişletildiği takdirde vergi hasılatının düşeceği endişesi maliye bürokrasisinde hakimdir. Oysa mükellef bütün bunlardan bağımsız olarak ödemeye razı olduğu vergiyi ödemekte, mali idarenin de bundan daha yüksek durumda gerçek ekonomik faaliyetler ve vergi harici bırakılan işlemlerin kavranabilmesi için belirli bir süre boyunca vergi oranları oldukça aşağıya (% 15 gibi) çekilmelidir. Bu yapılırsa ödemeye razı olunan vergi dolaysıyla bütçe gelirleri azalmayacak , fakat yeraltı ekonomisi denilen kayıtdışı iktisadi faaliyetler resmiyet kazanacaktır. Bugün vergilendirilecek en büyük rezerv de bu kaynaktır. Oysa mevcut sistemde, kavranan eko-

TİSK'in vergi tasarısına bakışı

- Tasarı, istihdama yönelik değil.
- Kayıt dışı ekonomiyi büyütücü, vergi kaçağını teşvik edici hükümler içeriyor.
- Kayıt dışı ekonomiye devlet neden oluyor. Öncelikle kamu harcamaları, sıkı denetim altına alınmalı.
- Geçilmesi gereken üniter sisteme ters düşen hükümler var. Götürü vergilendirme ve zirai kazançlardaki muafiyet sistemin üniter olmasını engelliyor.
- Hapis cazalarının ertelenmesi ve para cezasına çevrilmesi imkanının ortadan kaldırılması yanlış. Dünyanın hiçbir yerinde ekonomik suç için hapis cezası yok.
- Üretim cezalandırılırken, faiz gelirleri ile mali sektör işlemleri teşvik ediliyor.
- Kurumlar vergisinde yapılan indirim yetersiz.
- Kaynak kullanım ve istihdam vergilerinin kaldırılması hata
- Fonlar; yatırıma ayrılabilecek kaynak miktarının azalmasına yol açarak, istihdamı olumsuz etkiliyor.
- Enflasyon muhasebesi uygulanmaması, ciddi bir eksiklik.
- Normal amortisman oranlarının yüzde 20'ye indirilmesi, teknoloji yoğun işletmeleri olumsuz etkileyecek.
- Yatırım indirimleri istisnasının yüzde 30-100'den yüzde 20'ye düşürülmesi, yabancı sermaye akışının ve yurtiçi yatırımlarının durmasına neden olacak.

nomik faaliyetler daha fazla vegilendirilmek suretiyle tahsilatın artması arzu edilmektedir. Ancak bu uygulama ters tepmekte, resmiyet dışı faaliyetlerin cazibesi artmakta, bu ise vergi hasılatını azaltmaktadır. Bu kısır döngü kırılmadan vergi sistemi ıslah edilemez.

II-Tasarıya İlişkin Olarak

a) Vergi kanunlarından yapılmak istenen değişiklikler sistemi iyileştirilmekten ziyade, ağır baskısı hissedilen bütçe açıklarını kapamaya matuf ve gelir temini amacına yöneliktir.

b) Cezaların suçun cinsinden olması adalete daha yakın olacağından, getirilmek istenen mali suça hapis cezası uygulaması fevkalade yalnıştır.

c) İşyeri kapatmadan ve gecikme zam ve faizlerinin yıl sonlarına vergi aslına dönüşmesi uygulamasından vazgeçilmesi geç kalmış ve bir çok haksızlıklara yol açmış bir yanlışın düzeltilmesidir. Olumlu bir karardır.

d) Amortismanların yıllık yerine aylık uygulaması yerinde bir karardır. Ancak normal ve hızlandırılmış amortisman oranlarındaki 5 ve 10 puanlık indirimler işletmelerin oto-finansman imkanlarını azaltacağından ve teknolojik yenilenmeleri takipte zorlayacağından yanlış bir düşüncedir.

e)Kurumlar vergisi oranının indirilmiş gibi gösterilmesi bir aldatmacadır. Kar payları dağıtılsın veya dağıtılmasın, stopaja tabi tutulacak dolayısıyla vergi yükü değişmiyecektir. Esasan bu sistem daha önce denenmiş ve mahsurları görülerek mevcut uygulamaya geçilmiştir. Bu defa yeniden eskiye dönüş yapılmaktadır.

f) İstisna ve muafiyetlerin kanunla düzenlenmesi şarttır. Siyasi otoriteye (Bakanlar Kuruluna) bir takım vergi oranlarında indirim yetkisi vermek suretiyle vergi bağışıklıkları getirilmesi fevkalade sakıncalıdır.

g) İhracatın tıkandığı bir dönemde bu konudaki sanayi ürünü ihracatı ve uluslararası taşımacılık istisnasının kaldırılmasını izah etmek zordur.

h) Bazı menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesi isteniyorsa, bu takibi kolay olacağı ve kırtasiyeyi azaltacağı için beyan sistemi yerine stopaj vergi oranlarının artırılması suretiyle yapılmalıdır.

i) Getirilmek istenen özel tüketim vergisi için AT'a uyum gerekçe gösterilmek isteniyor. Çamaşır makinasını, televizyonu, parfümü hala lüks tüketim malzemesi kabul eden zihniyet ve standarta öncelikle reform yapılması gerekir. Bu tamamen gelir temini gayesiyle getirilen bir harcama vergisidir. Harcamalar üzerinde alınan vergiler de daima adaletsizdir.

j) Vergi dilimlerinde ve ücret vergilenmelerindeki özel indirim hadlerinin yükseltilmesi, enflasyon sebebiyle erazyona uğrayan rakamların düzeltilmesinden ibarettir. Esasen gelir ve kurumlar vergisi oranları yüksek olduğu gibi özel indirim tutarları da son derece komik denecek bir seviyededir.

k) Türkiye'de mukim bulunmayan Sağlık Sigorta Şirketleri'ne yapılan ödemelere indirim tanınması son derece yanlıştır. Mevcut maddenin muhafazası gerekir. Zira bu nevi sigortalarda, sigortalıya nema belirli bir süre sonra (10-15 yıl) ödenecek, oysa bu zamanda o şirketin faaliyet ve mamelekini kontrol imkanı olmayacaktır. Bu yeni düzenleme yabancı sigorta şirketlerini himaye edici hükümleri ihtiva etmesi sebebiyle son derece mahsurludur.

HAK-İŞ'in vergi tasarısına bakışı

- Yeni vergi yasa tasarısı vaatlerin karşılığı değil.
- Bu tasarı ücretli kesime bir iyileştirme getirmiyor.
- Temel yasalarla sık sık oynamak toplumsal dengeyi ve adaleti bozar.
- Türkiye'de vergi sisteminin altyapısı mevcuttur. Ancak günün ihtiyaçlarına göre küçük çaptaki düzenlemeler yapılmalı idi.
- Vergi belli bir varlığın karşılığı olmalıdır, fakir fukaradan, kazancı olmayandan vergi almak zulümdür.
- Lüx tüketim vergisi, lüx yaşayandan çok orta kesimi etkileyecek.
- Seçim beyannamelerinde "asgari ücreti vergi dışı bırakacağız" diyenler bugün yeni tasarı ile hiçbir şey getirmediklerini göz önüne serdiler.

Türk-İş'in vergi tasarısına bakışı

- Düzenlemelere reform demek mümkün değil.
- Vergi tabanı genişlemeyecek.
- Vergisini ödemeyenlerin halka şikayet edilmesi aczin ifadesi.
- Vergi dilimleri ve oranlarının düzenlemeleri yetersiz. Reel olarak 1986'daki oranlar bile yakalanamamış.
- Vergi ödememek özendiriliyor.
- Vergi iadesini kaldırmaya çalışmak hata.
- Lüks tüketim vergisinin temel ihtiyaç maddelerini kapsaması kabul edilemez.
- Üreticiler için yapılan düzenlemeler 'sabun köpüğü' niteliğinde.
- Üreticilere sağlanan küçük bir vergi avantajı var. Ancak enflasyon gözönüne alındığında bu avantaj hiçbir anlam taşımıyor.
- Kayıt dışı ekonomiyi vergilendirme önlemleri yok.
- Kaçakçılık cezalarının etkinleştirilmesi olumlu bir gelişme.
- Denetimler daha da sıklaştırılmalı.
- Götürü vergilerin kapsamını daraltmaya yönelik hükümler olumlu.

Reform mu, Deform mu?

Mehmet YILDIZ

Son aylarda iş dünyasında tartışma ve değerlendirmelere sahne olan Vergi Reformu Kanun Tasarısı üzerinde durarak, meselenin çok teknik izahları yerine daha çok felsefesi, toplumsal fayda ve zararları yani neticeleri üzerinde durmaya çalışacağız.

Zaman zaman ülkemizin özellikle ekonomik meselelerine ÇERÇEVE'nin ana görevlerinden biri olması nedeniyle temas ediyoruz. Bu defa da çok önemli gördüğümüz Vergi reformu ve vergi adaleti konusuna bir nebze olsun dokunalım dedik.

Bildiğiniz gibi son aylarda hükümet bir "vergi reformu"dur tutturdu. Ana gaye vergi tahsilatını arttırmak, iç ve dış borç yüklerini hafifletmek, memurun maaşlarını ödeyebilmek, rutin devlet hizmetlerini sürdürmektir. Burada "reform" kelimesinin anlamında sanıyorum yanlış kullanım var. Her ne kadar reform yani yeniden şekillendirme-yapılanma-biçim verme gibi anlamlar varsa da bu genel ıstılahta bozuğu düzeltmek, daha olumlu hale getirmek, ıslah etmek v.b. anlamlarda kullanılmaktadır. Yoksa bozarak değiştirme, olumsuzlaştırma gibi anlamlarda kullanılmasına genellikle reform denmez, dense dense tahrip, ya da tahrif kısaca "deform" denebilir. Bizce hükümetin son olarak sunduğu ve adına "Vergi Reformu" dediği şey bu son tarife uymaktadır. Yani Vergi Reformu değil, Vergi (sistemi) Deformu'dur. Hangi iyileştirmeden bahsediliyor? Mevcut sistemin kötü olduğu doğrudur. Ancak yapılan şey kötüyü daha da berbat hale getirmekten ibarettir. Bu tasarı vergiyi adaletli bir biçimde yaymayı mı gerçekleştirecektir? Hiç vergi vermeyen ve sırf faiz geliri elde ederek ekonomiye asalak olan kesimi mi bu kez vergilendirecekler? Yoksa devletin teşvik ve kredilerinden cömertçe istifade ettirilip sonunda bunların üzerine yatanlardan mı bu vergi tahsil yoluna gidilecek? Veyahut ta repoculardan mı bir vergi beklentisi var? Beklenti veya arzulanan yegane şey sistemi gerçekten iyileştirmekten ziyade, hükümeti cendere içine sıkıştırmış olan bütçe açıklarını giderici, geliri ne pahasına olursa olsun temin etmeye çalışmaktan başka birşey değildir.

"Çok kazanandan çok vergi alacağız" ifadesi çok yanlıştır. Vergiyi kazanandan almak mantıklı olabilir. Ancak mevzuatın reel kazançları gizlemeye bu kadar müsait olduğu bir ortamda çok kazanıp çok az vergi ödeyenle beklenen hasılat elde edilemez. İç borçlanma nedeniyle halktan aldığınız 250-300 Trilyonu ödediğiniz faizleri % 10-% 20 gibi bir oranda vergilendirebilseniz -ki bu oran çok azdır- acaba. Haksızlık edilmiş mi olur? Elbette ki olmaz. Zira yatırımcı, işadamı büyük risklerle her zaman karşı karşıya olup üstelikte %50'ye yakın kârından vergi vermektedir. Devlet tahvili ve Hazine bonosu alan kimseler hem hiçbir riske girmeden %80'in üstünde kâr edecek ve hem de vergi vermeyecekler. İşte gerçek adaletsizlik buradadır. Diğer bir ifade ile riske girerek ekonomiye katma değer kazandırmanın bedeli cezalandırılmaktır. Adil olması gereken devlet, burada çifte standart uygulamaktadır. Halbuki burada yapılması gereken bir şey varsa oda yatırımcıdan vergi almamaktır; faiz geliri elde edenden değil. Bu kadar rahat, vergisiz ve risksiz para kazanabilen bir imkân varken hangi aklı başında bir işadamı, hemde çok istikrarsız bir ekonomik yapıda yatırıma kalkar. Elbette yapması mantıklı olmayacaktır. Yapanlar varsa -ki az da olsa var- bunlar bu memleketi ecdadından aldığı gibi kendileri misali sonraki nesillere devretmeye azmeden gerçek vatanseverler ve kahramanlardır. Dünyanın birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkesinde müthiş teşvikler ve vergi muafiyetleri ile sanayici yatırımcılar korunurken bizde ne garabettir ki tersine CEZALANDIRILMAKTADIR!

Bakın, size bir uygulamayı anlatayım: Bendeniz bebe, çocuk ve spor giyimleri ihraç eden bir firmanın sahiplerindenim yıllardır bu işi yapıyorum. 1988'den bu yana devletin uyguladığı kur politikalarındaki yanlışlık nedeniyle her yıl ortalama % 30 ve üzerindeki rakamlarda kur farkı yani ihracatçı dilindeki söyleyişle "kur makası" kaybına mahkum ediliyoruz. Ülkemize hatırı sayılabilecek dövizleri kazandırdığımız halde yılda % 70 enflasyon vergisi ödettirildiğimiz yetmiyormuş gibi % 30 kur makası vergisi, tabii % 45 kurumlar vergisi ödettiriliyoruz. Hayır bitmedi, Maliyeden KDV iadeleri olarak almamız gereken paranın en az 3-4 ay geciktirilerek ödenmesi nedeniyle ödediğimiz "KDV iadesi tahsisat vergisi" (aslında böyle bir vergi yok ama biz KDV'yi peşin olarak ödediğimiz halde iade prosedürü esnasında kaybolan zamanın enflasyon maliyeti aylık minimum %6 olarak bizden gitmekte bir nevi vergi ödemekteyiz) de bunlara eklenince yatırımcının acıklı hali ve nelere reva görüldüğünü takdirlerinize sunuyoruz. Maalesef devletin terazisi bozuk, hak ve adaleti dağıtmakta acz içerisinde. Reform diye yaptıkları öncekilerin çok kötü kopyalarından ibaret. Önceki yıl TOBB'nin bir vergi tasarısını incelemiştik. "Çok geniş bir kadro tarafından hazırlanmış" gösterilen bu çalışma maalesef bir takım eski ve yanlış uygulamalara tekrar dönülen vergiyi adil bir biçimde, alınması gerekli kesimlere yayan bir görüntüden uzak, kısacası tatminkar olmayan bir tasarı idi. Şu anda önümüze konan da bundan farklı bir şey değil.

Bunları yaşadıkça ve gördükçe ümitvar olmamız mümkün değil. Bu vergi sistemleriyle yatırımları artıramazsınız. Orta ve küçük sanayicileri yeterli ve tatminkar teşviklerle desteklemeden ekonomide istikrarlı bir gelişmeyi yakalamanız mümkün değildir.

Bir benzetme yapacak olursak; vergi sistemimiz çürük iplikle dikilmiş yamalı bohça gibidir. Bir tarafını tamir etseniz diğer taraftan patlıyor. Ne yapsanız nafile. Yapılacak yegane şey bu yamalı bohçayı atmak, sağlamlığına güvenilen bir kumaştan yenisini yapmaktır.

Yeniden dizayn edilecek adaletli vergi sisteminin çok ciddi bir şekilde, akademik, pratik, adil, yaygın, makul oranlı olarak ortaya konması için milli uzlaşma prosedürü çerçevesinde çok iyi bir kadro tarafından hazırlanmasına hemen başlanmalıdır.

Bu yeni vergi sistemi hazırlanırken de en azından aşağıdaki maddeler unutulmamalıdır.

1-Vergi makul olan düşük bir oran tesbit edilerek servet ve gelirden alınmalıdır.

2-Asgari ücretten vergi kesinlikle alınmamalıdır.

3-Teknolojik yenilikler getirip katma değeri artıran sınai ve zirai yatırımlardan ya hiç vergi alınmamalı ya da çok düşük oran belirlenmelidir.

4-Döviz kazandıran ihracatçıya sağlanan teşvikler içerisinde, tatminkar ölçülerde "vergi istisnası" mutlaka tanınmalıdır. (Rekabet dünyasında kaçınılmaz bir gerçektir.)

5-Emek yoğun işletmelerde çalışan işçi adediyle orantılı bir vergi avantajı sağlanmalıdır.

Hiçbir kimsenin ödemekten kaçınmayacağı "Adaletli" bir vergi sistemine kavuşmak dilek ve duaları ile, saygılar.

Özel Finans Kurumları Halk Tarafından Benimsendi

Özel finans kurumları 1992'de 7 trilyon lira mevduat topladı. Özel finans kurumları içerisinde toplanan mevduat miktarına göre birinci sırayı 3 trilyon lira mevduat toplayarak Albaraka Türk aldı.

Kuveyt Türk Evkaf Finans Kurumu Genel Müdürü Fehmi Akın: "Halkımızın yüzde 99'u müslüman olduğu için tasarruflar özel finans kurumlarına kaymaktadır."

Albaraka Türk Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Ertürk: "Özel finans kurumları Türk sanayicisine alternatif kaynak sunmaları bakımından önemli bir yere sahiptir."

İlk defa 1984 yılında faaliyete geçen özel finans kurumları, Türk halkı tarafından çok kısa zamanda benimsendi. Özel finans kurumlarının çok kısa süre içerisinde yaygınlaşıp gelişmesinin sebebi halkımızın büyük bir çoğunluğunun müslüman olması ve faize para vermemesinin sonucu olarak görülmekte.

İlk defa 1984 yılında faaliyete geçen özel finans kurumları, Türk halkı tarafından çok kısa zamanda benimsendi. Özel finans kurumlarının çok kısa süre içerisinde yaygınlaşıp gelişmesinin sebebi halkımızın büyük bir çoğunluğunun müslüman olması ve faize para vermemesinin sonucu olarak görülmekte.

FAİZ DEĞİL GELİR ORTAKLIĞI

Kuveyt Türk Evkaf Finans Kurumu Genel Müdürü Fehmi Akın özel finans kurumlarının tercih sebebini halkın faizden kaçışı olarak nitelendirerek, "Biz faiz değil gelir ortaklığı ve kâr payı veriyoruz, nüfusun yüzde 99'u müslüman olan bir ülkede elbette özel finans kurumlarına ilgi fazla olacak, bu durum normaldir" dedi. Fehmi Akın konuşmasını şöyle sürdürdü. "Yaptığımız araştırmalara göre, bankacılık sektörü içerisinde en önemli kaynağı teşkil eden mevduat kalemi 1991 yılında bir önceki yıla göre yüzde 75,11 oranında artış göstererek 169 trilyon seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönem itibari ile özel finans kurumlarının mevduat hacmindeki artış ise sektörün genelinden daha fazla olarak yüzde 118.67 oranında gerçekleşmiştir. Böylece 1990 yılında sektör toplamı içerisindeki payı yüzde 1.24 iken 1991 yılında bu oran yüzde 1.55'e yükselmiştir. Ancak görüldüğü gibi hala sektör içerisindeki payımız yüzde 2 altında kalmaktadır."

Kuveyt Türk Evkaf Finans Kurumu Genel Müdürü Fehmi Akın: "En büyük problemimiz özel bir mevzuatımızın olmayışı. Devlet ihalelerinde verdiğimiz teminat mektupları kabul edilmiyor. Bu haksızlıktır."

ALTERNATİF KAYNAK

Albaraka Türk Finans Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Ertürk de özel finans kurumlarının Türk sanayicisi için büyük bir alternatif kaynak olduğunu ifade ederek şu açıklamalarda bulundu: "Türkiye'de faizsiz bankacılık sistemi giderek yaygınlaşıyor. Albaraka Türk 4 özel finans kurumu içerisinde birinci sırada yer almaktadır. Biz geçen yıl tek başımıza 3 trilyon liralık mevduat topladık. Kullandırdığımız fonların miktarı ise 3 trilyon 860 milyar liradır.. Özel finans kurumlarının faydalı fonksiyonları vardır. Bankaya gitmeyen mevduatı toplayarak ekonomiye kazandırıyoruz. Ayrıca biz üretimin ihtiyaç duyduğu malı aldığımız için bankalara göre bizim kullandırdığımız kredi doğrudan üretime gitmektedir."

NEDEN ÖZEL FİNANS KURUMLARI?

Türk sanayicisinin özel finans kurumlarını tercih etmesinin en büyük sebebi kredi değil üretim için gerekli olan malları direkt olarak alabilmesinin bankalara göre daha kolay olması. Bir diğer sebep ise kar -zarar ortaklığı yöntemi ile de önemli projelerin hayata geçirilmesi kolaylaşmaktadır.

Albaraka Türk Finans Kurumu Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Ertürk: "Bankalar Kanunu bir an önce değiştirilmelidir. Konut için kredi verirken biz bankalara göre yüzde 11 mükerrer vergi ödüyoruz."

Faisal Finans Kurumu Genel Müdürü Hikmet Güler:

Biz yastıkaltı parayı değerlendiriyoruz

Ropörtaj: M. Efendioğlu

ÇERÇEVE: Faizsiz Bankacılık sistemi hangi ihtiyaçtan doğdu?

- Ekonomiye girmeyen bir para var. Bu para faizden kaçan paradır. Faizden kaçan bu paranın değerlendirilmesi gereği düşünülmüş. İslam Bankacılığı daha önceden de başka şekillerde vardı mutlaka. Çünkü "banka" ismi latince bir kelimedir. Osmanlı'larda "Bedestenler" vardı. Bunlar bankacılık yapıyorlardı. Kefaleti banka kefaleti gibidir. Bugünkü teminat mektubunun yerinde kullanılırdı. Bedestenler itibarlı müesseselerdi. Her devirde bunlar vardır. Fakat devirle birlikte isimler değişmiş, yenilikler getirilmiştir. Bazı teknikler değiştirilmiş. Bu vasıtalar değiştiği gibi bankacılık da değişmiştir. Ama bu evvelde yoktu diyemeyiz Evvelde bu para denemesi vardı. Bunu değerlendiren kişi ve kuruluşlar vardı. Zamanımızda faiz ve faize ait enstrümanlar olduğu için biz bunların dışındayız. Aslında biz faizle çalışan bankaların da alternatifi değiliz. Faizli müessese ile faizsiz müessese birbirinin nasıl alternatifi olur.

ÇERÇEVE: Efendim Osmanlı Dönemi'ndeki Bedestenlerden biraz daha sözeder misiniz?

- Parasını toparlayamayan, değerlendiremeyenler bedesten tacirlere veriyorlardı. Mısır Çarşısı, Kapalı Çarşı gibi, diğer şehirlerde de böyle yerleşik tacirler bu tür işleri yapıyorlardı. Yerleşik tacirler bununla manufatura alıp-satıp belli esas üzerine elde ettiği karını bölüşüyordu. Bizimki de böyle. Belli bir malı alıyoruz, satıyoruz. Kar dediğimiz murabaha olayını önceden belirliyoruz. Ve ön tahakkukla bir bölüşme yapıyoruz.

ÇERÇEVE: Kar oranını önceden nasıl belirlediğinizi bir daha anlatır mısınız?

- Faizle aradaki oranlar birbirine yakın olabilir. Bir ülkede enflasyon varsa faizle kar payı arasında büyük farklar beklenemez. Gerçek karınız % 20 olur, enflasyon oranı da % 70 olursa, o zaman zararınız % 50 olur. Peki % 20'lik bir hesapla "ben kar ettim" diyebilir misiniz? O zaman piyasada yoksunuz demektir. Zaten İslamiyet'te de enflasyonun altında kâr yapacaksınız diye bir kaide yoktur. O zaman başkaları piyasaya hakim olur. Biz grubumuzda da eleştirilirsek hiç bir yere varamayız. Olanlarda insaflı, düşünceli ve yapıcı olmalıdır. "Faizle farkı yok" diyenler için diyorum. Çok büyük vebal altındalar. Ayet'te de Cenab-ı Allah diyorki; "Ticarete inanmayan, faize inanmayan bunun bir farkı yok der" Farkı vardır; biri faizdir, diğeri de ticarettir. Boyutlar benziyorsa bu ülkenin enflasyonundan dolayıdır.

Kar oranını belirlerken enflasyonu önce ele alıyoruz. Diğer şartları ele alıyoruz, böylece kar oranları ortaya çıkmış oluyor. Ticarette kar önceden belirlenir.

ÇERÇEVE: Topladığınız fonları ne gibi yerlerde değerlendiriyorsunuz?

- Bizim müşterilerimiz her türlü gruptandır. Hatta müslüman olmayanlarla da ticaretimiz mevcuttur. Müslüman olmayanlara mal satılmaz diye bir kaidemiz yoktur. İslamda olan genişliği biz kendi saplantılarımızla daraltamayız. Ecnebiye de satabiliriz Sahabe satmış biz mi satmayalım? Müslümana satarsın, yahudiye satarsın, hristiyana satarsın. Her türlü müşteriye alım-satım ve aracı olmağa hazırız. Biz de memnunuz onlar da memnunlar.

ÇERÇEVE: Bankacılık sektöründe durumunuz nedir?

- Kurulduğundan günümüze güzel bir gelişme göstermektedir. Her yıl topladığı fonlar ikiye katlanmaktadır. Bu yıl geçtiğimiz yıllara oranla çok daha olumlu neticeler elde ettik. Yatırım yapanlar da memnun. Faizden kaçan, yastık altında biriken paralar artık değerlendiriliyor. Daha önce ne yapıyor-

duk? Yakın zamana kadar döviz de yoktu. Keşke o zamanlarda kurulsaydık.

ÇERÇEVE: Milli ekonomiye olan katkılarınız nelerdir?

- Devlete olan katkımız çok geniş aslında. Bir defa, ticaret yaptığımız her işlemde KDV veriyoruz. Yılsonu kazancımızdan vergi veriyoruz.

ÇERÇEVE: Basından ve çeşitli çevrelerden size bazı saldırılar oluyor. Sizce bunun sebebi nedir?

Firmamız kurulurken bu saldırılar düşünülmüştü. Bu gayet tabiidir. Hiç bir eleştiri gelmiyorsa hiç birşey yapmıyorsunuz demektir. Bir şey yapıyorsanız mutlaka onun karşı çıkanları olacaktır. Fazla da rahatsız olmuyoruz Hatta reklamımızı yapıyorlar.

ÇERÇEVE: Bu sistemin dünyadaki şansı nedir?

- Asıl ihtiyaç yalnız Türkiye'de değil, müslümanların yaşadığı bütün ülkelerde var. Amerika'da, İran'da, Bahreyn'de, Bangledeş'de ve bir çok ülkede var. Pakistan ve İran'da da en yaygın şekilde var. Zaten ilk şeklini de Mısır'dan almış. İyi gelişmektedir. F.F.K. faizsiz bankacılık modelidir. Faal olarak 9 kuruluşla birlikte 10 yıllık bir geçmişimiz vardır. Bu sistem Pakistan, Bangledeş ve hatta Londra'da, Amerika'da kolaylık sağlanmadıysa da hızla gelişme vardır. Yeni bir enstrüman gibi bakılıyor. Tansu Çiller'inde son zamanlarda söz ettiği gibi direkt finans bazı firmaları yıkıyor. "Faiz söndürür" buradan gelmektedir. Halbuki bizde böyle değil. Kar-zarar ortaklığıdır. İyi projelerin riskine de katlanırız. Sonucunda da paylaşmamız var. Maalesef tam manasiyle çalıştırılmıyor. Çünkü bizim firmalar gelişmekte olan bir ülke olduğumuz için henüz buna hazır değillerdir. Ama bugün gelişmiş ülkelerde yeni yeni projeler mevcuttur. Proje olayı üzerinde çok mesafe katetmişler. Yeni projeler fazla rağbet görmemektedir. Yeni projeleri batıdan bakarak alıyoruz. Halbuki biz böyle değildik. Osmanlılar döneminde Tophane yapıldığı zaman hisseleri satılmağa kalkılsa idi kapışılırdı. Yeni projeler üretmekle, büyümek paraleldir. Şu an bankacılık piyasasında yerimiz zayıfsa biraz da bundandır. Hepimiz birbirimize paralel büyümeliyiz. Biliyorsunuz İslam ülkelerinde faizden kaçan bir gurup var. Türkiye'de de bu bir gerçek. 12 Eylül'den önce bu gerçek kabul edilmiştir. 12 Eylül hükümeti de bu gerçeği kabul etmiştir. Faizden kaçan gurup da ekonomiye girmiştir.

ÇERÇEVE: Sizin zarar görme riskiniz nedir?

- Tabii olarak zarar yapma riskimiz mevcuttur. Fakat dikkat etmek lazım, bu sistemin başında olanlar, bu sistemin fonlarını idare edenler bu olayın vebalini idrak ediyorlar ve dikkatli çalışıyorlar. Eskiyi bilemem, kendi yönetimimde tek bir batık para yoktur. Zaten olsa bile bu kadar karın içinde pek belli olmaz. Biz yatırımlarımızı ve sonuçlarını bir havuzda karıştırıyoruz O kadar olumlunun içinde az miktarda olumsuzun farkında bile olunmaz.

ÇERÇEVE: Yani çok değişik alanlara mı gidiyor bu fonlar?

- Çok sayıda kişilerden alınan paralar bir havuzda toplanıp değerlendiriliyor. Siz 500 projeden kar etmişsiniz, 5 projeden de zarar etmişsiniz bu, sonuca pek yansımaz.

ÇERÇEVE: Benim esas sormak istediğim şu: Diyelim ki siz gelen fonları textil sektöründe değerlendirdiniz. Ekonomideki dalgalanmalar textil sektörünü sarstı. Bu sizin zararlarınızı artırır mı.?

- Biz tek bir sahaya girmiyoruz. Dağıtıyoruz. Riskli sektörlerden kaçıyoruz. Yapabileceğimiz işe yöneliyoruz. Baktıkki kağıt sektörü riskli o zaman ona yönelmeyiz. Çünkü bu bir murabahadır. Canım size ne, siz eninde sonunda malı alıyorsunuz, adamı borçlandırıyorsunuz senetlerle. Yeterli teminatlar da alıyorsunuz. Batarsa batsın, telafi ettirirsiniz, denemez. Tamam da amaç bağcıyı dövmek mi, üzüm yemek midir? Bağcı dövülürse, ölürse üzüm de olmaz. Bu firmalar iflas ederse sizin batık paralarınız çoğalır. İnsanın batması bizimde batmamız demektir. Bankalar bu gerçeğe pek dikkat etmezler. Biz batmaması için adeta çırpınıyoruz.

ÇERÇEVE: Peki geleceğiniz ne olur, biraz da bu konu hakkında görüşelim.

- Genelde geleceğin iyi olacağını moral açısından söylerler. Ben bunun dışında, birşey söyleyeyim. Hakikaten geleceğin çok çok mükemmel olacağı kanaatindeyim. Mükemmel olmaması için hiç bir sebep yoktur. Gecikmiş bir sistem, keşke çok çok evvelden olsaydı. Doların alınmadığı zamanlarda da keşke bu sistem olsaydı. Sadece kur değil dolara da kar veriyoruz biz. Yani parayı sırf kar artışı ile sınırlamayız biz. Çok büyüyeceğiz inancındayız. Hatta diğer bazı bankaların bu sisteme yöneleceğini düşünüyoruz ve bekliyoruz. Sonu batırmayan bir sistem var ortada. Rastgele kredi isteyene para verilmiyor. O parayı belki orada burada yiyecek. Biz para vermiyoruz. Ne alacaksın? Nereden alacaksın? Nasıl kullanacaksın? diye soruyoruz. Tabiri caizse kaynana gibi onun başında dikiliyoruz. Çünkü onun batması demek para ödeyememesi demektir. Evet teminatımız var ama batan şirketin nesini alacaksın? İpoteğini alırsın. Evet ama kaç yılda satarsın? Amacımız o değildir. Biz teminata kredi vermiyoruz ki. Biz proje işlesin, üzümünü koparsın, satsın bize de hissemizi versin istiyoruz.

ÇERÇEVE: Bir de bizim soramadığımız, vermek istediğiniz bir mesajınız var mıdır?

- İşte mühim olan işlemin benzer olmaması. Rakamlar faize yakın diye olay faize benzer demek değildir. İşlemin farklı olmasına dikkat etmek lazım. Ayrıca rakamların benzer olması çok doğaldır. Enflasyonu % 70 olan bir ülkede siz % 30 kar yapamazsınız. Ne demek enflasyon, malının değerinin artması, paranın değerinin düşmesidir. 100 liralık malın 170 lira olmasıdır. Ben o zaman ticaret yapmayıp mala bağlasam, gayri menkule bağlasam, daha iyi. Fakat bu böyle değildir. Enflasyon mutlaka dikkate alınmalıdır. Enflasyonun üstünde yaptığınız kar sizin başarınızı gösterir. Yoksa diğeri başarı değildir.

ÇERÇEVE: Çok teşekkür ederim efendim.

Ben de teşekkür ederim. Bütün okuyuculara saygılarımı iletiyorum.

Faiz söndürür.

Halbuki bizde böyle değil. Kâr Zarar ortaklığıdır.

İyi projelerin riskine de katlanırız. Sonucunda da paylaşmamız var.

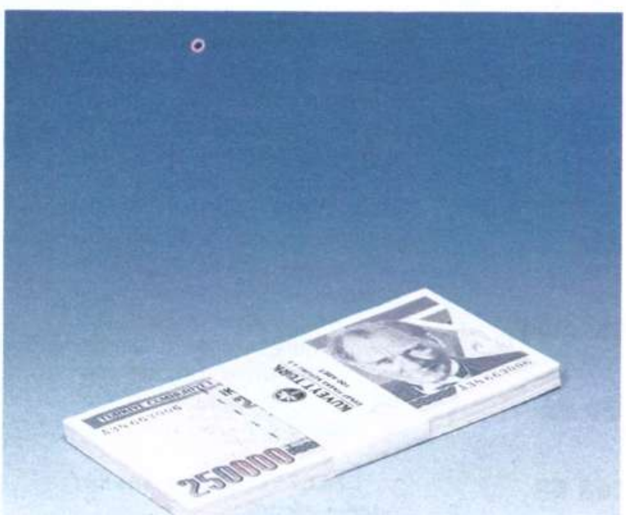
Paranızın har

Kuveyt-Türk'le çalışan her tasarruf sahibi, tasarruflarının nasıl yatırıma dönüştüğün
bulunduğunu, ihracat-ithalat gibi işlelerde ne gibi önemli roller üstlendiğini, ülke kal
Kuveyt-Türk'te her tasarruf sahibi, bu şeffaflıktan yarar
Gelin Kuveyt-Türk'e... bir hesap açtırın. Tasarruflarınızın yüksek kâr pay

KUVEY

EVKAF FİNAN

"Huzurl

Paranız Kuveyt Türk'te...

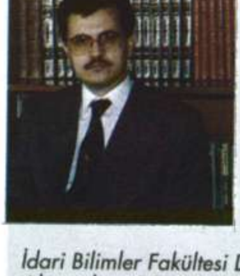
Fabrika Kurar ...

Teknoloji Üretir ...

Bilecik İdari Bilimler Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. AHMET AKGÜNDÜZ İle

RÜŞVET ve YOLSUZLUK ÜZERİNE

AHMET AKGÜNDÜZ
1955'te Malkaya'da doğdu. 1982'de İ.Ü. Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Aynı yıl Dicle Üniversitesi Huku Fakültesi'ne intisaf etti. 1987'de Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde Hukuk Tarihi ve İslam Hukuku Doçenti oldu. 1993'te Profesörlük kariyerini alarak, Dumlupınar Üniversitesi Bilecik İdari Bilimler Fakültesi Dekanı oldu.
Akgündüz, 1986-88 yılları arasında Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde yapmış olduğu araştırmalarıyla kamuoyunda herkesin dikkatini çekti. Türk İslam Hukuku Tarihi ve Mukayeseli İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyatı adlı geniş çaplı araştırmalarıyla Türkiye'de ilkkez bu konularda akademik çalışma yapan akademisyen ünvanını elde etti. Bu çalışmalarıyla Türkiye'de tek otorite olarak biliniyor. Akgündüz'ün Belgeler Gerçekleri Konuşuyor, Şer'iyye Sicilleri, Osmanlı Vakıf Müesseseleri gibi daha birçok ilmi çalışması mevcuttur.

Çerçeve: *Rüşveti ortaya çıkaran amiller nelerdir?*

Akgündüz: Genellikle İslâm Tarihinde ve beşeriyet tarihi boyunca rüşvetin üç temel kaynağı var. Birincisi; Devlet denilen kuvveti, mekanizmayı. Rüşvetin birinci kaynağı tarih boyu artık farklı da olsa, isimlendirmede farklılık ta bulunsa kadılıktan tutun, ilim adamına kadar en küçük memuriyetinden tutun, en yüksek askeri komutana kadar "imaret ve kaza" diye bir tabirle özetleyebileceğimiz devlet memuriyetine girebilme. Birinci rüşvet kaynağını bu oluşturuyor. Yani kadı (hakim) olabilmek askeri bir komutan olabilme veyahutta diğer devlet memuriyetlerine girebilme. En önemli rüşvet kaynağı bu olmuş.

İkinci rüşvet kaynağı da: Maalesef özellikle hakimlerin vereceği karara etki edebilme endişesiyle ortaya çıkmış.

Üçüncüsü de; vatandaşın ister resmi, ister gayr-i resmi haklı olmadığı halde, haklı görünüp menfaat temin etme, hadiseleri kendi lehine çevirme yani menfaata dayanan rüşvet olmuş. Eğer günümüzde, eğer tarihimizde rüşvetin kaynaklarını araştırırsanız. Bu üç önemli kaynak olduğunu görüsünüz.

Peki bu rüşvetin kaynakları demek olan bataklık, rüşvet sineğinin üreyebileceği bataklıklar. Bu bataklıkları kurutmanın veya Allah korusun daha kötü hale gelmesinin sebepleri ve yolları... Bunun üzerinde durmak gerekiyor. Şimdi bu bataklığı kurutmanın birinci çaresi İslamiyetin yüzde doksan itibariyle muvaffak olması. Yüzde yüz muvaffak olamaz. O zaman masumiyet söz konusu olur, günahsızlık söz konusu olur. O da ancak peygamberlere ve belli büyük evliyalara mahsustur. Biliyorsunuz beşer toplumlarında daima ideal olan yüzde seksenlere ulaşabilme. Yani yüzde yüzü hedef etmek mümkün değildir. Peygamberimizin asrında da rüşvete teşebbüss edenler olmuştur. Olmuştur ki, rüşvetle ilgili hükümler ortaya çıkmıştır. Ama ideal olan yüzde sekse-

ne varan nisbete rüşveti önleyebilmedir. Bu bataklığı kurutabilmektir. Onun için denilebilir ki, İslâmiyet, tarih boyunca rüşveti yüzde seksenlere varan nisbete uzun asırlar boyunca önleyebilen tek din olmuştur.

Peki tedbirleri nelerdir? Birinci tedbir; manevi mueyyide olmuştur. Hz. Peygamber (S.A.S.) "rüşvet veren de, alanda, aracı olan da cehennem ateşine müstehap olur" diyor. Demek ki, tedbir birincisi manevi müeyyide. Şunu ifade edeyim. Maddi müeyyide ile rüşveti durdurmak mümkün değildir. Rüşvet bataklığının kurutmanın tek yolu manevi tedbirdir. O manevi tedbirin derecesi nisbetinde muvaffak olunmuştur. Bu Osmanlı Tarihinde de böyle. Abbasilerde de, Emevilerde de, Asrı saadette de böyle. Asrı Saadete manevi terbiye zirveye yükseldikten dolayı rüşvet denilebilir yüzde onlara hatta sıfırlara inebilmiştir. Ama maalesef manevi terbiye azaldıkça, bu nisbete artmıştır. Onun için bir insana hangi tedbiri koyarsanız koyunuz. "Efendim vatanperverlik, insancılık" vesaire gibi bugün günümüzde çok dillerde dolaşan değerlerle veya hükümetin kolluk kuvvetleri baskısıyla rüşveten alıkoyması mümkün değildir. Dolayısıyla manevi müeyyide birinci planda önemli esastır. O da rüşveti alan veya veren, hakkı olmadığı halde bir hakkı rüşvet yoluyla almaya teşebbüs eden bir insan her ne kadar **"kullardan kurtardım, iyi kötü bir formülünü buldum. Fakat beni gören**

Hz. Peygamber (S.A.S.) "rüşvet veren de, alanda, aracı olan da cehennem ateşine müstehap olur" diyor. Demek ki, tedbir Birincisi manevi müeyyide. Şunu ifade edeyim. Maddi müeyyide ile rüşveti durdurmak mümkün değildir. Rüşvet bataklığının kurutmanın tek yolu manevi tedbirdir. O manevi tedbirin derecesi nisbetinde muvaffak olunmuştur. Bu Osmanlı Tarihinde de böyle. Abbasilerde de, Emevilerde de, Asrı saadette de böyle.

Dr. Kamil Eyyuboğlu:

Haydi Rüşvetle Savaşa

Rüşvet, bir memura sırf memur olduğu için verilen her türlü maddedir.

Bakılır, eğer alan kişi memur olmasaydı o para ona gelmeyecekti ise o rüşvettir. Hayır o arkadaşı ona o hediyeyi memur olsa da olmasada arkadaşı olduğu için verecekti ise o bir hediyedir. Rüşvette memurun parayı veya hediyeyi istemesi veya istememesi zorla verilmesi veya iş bitinceye kadar söz konusu olmadan sonradan hediye gelmesi rüşvet oluşunu etkilemez. Hepsi rüşvettir.

Rüşveti iki bölümde inceleyebiliriz. Birincisi devlete büyük zararlar verecek bir işi yapmak için para veya karşılığını almaktır. Mesela: Devlete bir bina yapılırken ihaleyi yüksek göstermek için rüşvet almak veya müteahhidin teahhüdünü eksik yaptığını gizlemek için rüşvet almak gibi. Bu tip rüşvet dünyanın her yerinde bilinir. Ve bütün ülkeler bunu suç sayar.

Diğer bir çeşit rüşvet daha vardır. Bu rüşvetçik o kadar kötü değildir. Onu masum bile kabul edenler çıkar. Basit birşeydir. Ama tüm rüşvetlerin anasıdır.

Memur Bey biz sizin bu işi bir görev aşkıyla yaptığınızı biliyoruz. İlginize çok teşekkür ederiz. Yanlış anlamayacağınızı ümid ediyoruz. Lütfen bizden bir çay ikramı olarak kabul buyurun." diyerek verilen, ülkemizde birçok devlet dairesinde zaruretten bile sayılan rüşvetçik.

Evet en büyük ve en yaygın rüşvet budur. Belki birçok devlet memurunun karnına giren ilk belkide tek haram lokma budur.

İnsanların birçoğu rüşvetin böyle tanımlamasına karşı çıkarlar. Memurun maaşının az olduğunu ve işinin de çok olduğunu birkaç kuruşu teşvik için vermek gerektiğini söylerler. Böylece memur o paranın hatırına onun işini öne alacaktır. Kendisinden hiçbir kanunsuz talepleri olmadığı için bunun bir teşvik olduğunu söylerler. "Belki biraz hoş değil ama buna rüşvet demek ol-

ve benim yaptıklarımı muhasebe altına alan Rabbim var. Her ne kadar hükümetin polisleri görünmüyorsa da, Cehennem gibi bir hepsi olan Rabbimin gizli polisleri demek olan melekler, benim bu fiilimi görüyor". Anlayışının olması gerekiyor. Peygamberimizin bu konuda bir hadisi şerifi var. Buyuruyor ki; "Sizden davacı ve davalı olmak üzere iki taraf bana gelirse, davalarını anlatırlar ben bir insanım Rabbimin bildirmediği gerçek gaybi bilmem. Ancak Rabbim bildirirse bilirim ki taraftan hangisi davasını daha iyi anlatırsa, kararını ona göre veririm (Bakın yüzde yüz hakkı veya haksız olana göre değil çünkü ben bilmemki davayı) Kim daha çok davasını isbat ederse, iyi anlatırsa ona göre karar veririm. Eğer verdiğim karar gerçekten haklı bir kararsa iyi. Aksi taktirde sırf davasını iyi müdafaa ettiği için bir tarafın lehine, diğer tarafın aleyhine karar vermiş olursam. Bilsinki O'nun lehine değil. Cehennem ateşinden bir parça koparmış, O'na takdim etmiş olurum."

Bu şuur asırlarca İslâm Dünyasında ve İslâmiyetin temessük ettiği dönemlerde süre gelmiştir. Bakın Osmanlının ilk dönemlerinde rüşvet bataklığından fazla bahsedilmiyor. Ama ne zamanki İslâmiyete bağlılık azalmış, ne zaman ki devletin merkezi otoritesi şer'i şerifin hükümlerine uygun hareket edemediğinden kuvvetini kaybetmiş. O zaman rüşveten bahsedilmiş. Onun için rüşvetin birinci tedbiri manevi müeyyidedir.

İkinci tedbir; Elbetteki mahkeme olacaktır. Kanunlar çıkarılacaktır. Bunlarda maddi müeyyidedir. Maddi müeyyede ile manevi müeyyidenin azlığı veya çokluğu birbiriyle ters orantılıdır. Yani cemiyet hayatında ne zaman ki, inanç ahlak, manevi terbiye azalmış, bakıyoruz ki rüşvet ile kanunlar çoğalmış. Siz hukuk tarihine bakın rüşvet ile ilgili ne kadar çok kanun varsa, o kadar çok rüşvet vardır demektir. Çok enterasandır. İsterseniz Osmanlı Devletinin Tazminat açın. Nev'i Yüksek Kanunnamesine bakın. Rüşvetle ilgili kanun ve nizamlar o dönemde yapılmıştır. Niye? Çünkü Osmanlı Devleti Tazminat Devrin'de en çok rüşvet sözkonusudur. Manevi müeyyideli tedbirlerle, maddi müeyyideli tedbirlerin azlığı çokluğu ters orantılıdır. Eğer manevi müeyyide fazla ise, fazla kanun çıkarılmasına gerek duyulmamıştır. "Rüşveti alanda verende cehennemdedir" dediniz mi mesele bitmiştir. Ama manevi terbiye azalmış ise, ahlak çöküntüsü sözkonusu ise ve menfaat için adam hayatını yaşıyorsa böyle bir toplumda zaten rüşvetin olmamasını düşünmemek ayıptır. Ben kısaca böyle söylemek istiyorum.

Maddi müeyyede ile manevi müeyyidenin azlığı veya çokluğu birbiriyle ters orantılıdır. Yani cemiyet hayatında ne zaman ki, inanç ahlak, manevi terbiye azalmış, bakıyoruz ki rüşvet ile kanunlar çoğalmış. Siz hukuk tarihine bakın rüşvet ile ilgili ne kadar çok kanun varsa, o kadar çok rüşvet vardır demektir.

ÇERÇEVE: *Bugünkü Hukuk Sistemimizle rüşvet olayları önlenebilir mi?*

Akgündüz: Ben bugünkü hukuk sistemimizle rüşvet olaylarının önlenebileceği kanaatinde değilim. Zira bir taraftan medya vasıtasıyla, televizyon vasıtasıyla bu milletin ahlakını bozun, hayatın gayesini menfaat ve şahsi hayatın temini, hayatın bir mücaddele olduğunu anlatın, ondan sonra da rüşveti önleyin. Mümkün değil: İşte İSKİ hadisesi. Bakınız mesele Göknel'den başladı. Mesele Sözen'e kadar dayanıyor. Mesele İnönü'ye kadar dayanıyor. Yani devletin şu anda kanunlarını tatbik edecek Bakanlar'da rüşvet bataklığının içinde. Böyle bir cemiyetle siz ne kadar kanun çıkarırsanız çıkarın rüşveti önleyemezsiniz.

ÇERÇEVE: *Peki Bunun çaresi nedir? Nasıl kurtulacağız?*

Akgündüz: Bunun çaresi bu millet aklını başına alır mı, almaz

maz" derler. Rüşvet korkunç birşeydir. Bu ise ufak bir teşviktir sonunda "devlete zararı yok" derler.

Rüşvet alan memur rüşvet verenin işini öne almakla fakire veya rüşvet vermeyene haksızlık etmektedir. Halkda bunu bildiği için 50-100.000 liramız nereye giderse gitsin yeterki işimiz bitsin demektedir. 2-3 gün bir mazeretle memur işlerini uzatırsa maddi kayıpları zaten 500-600.000 lira olacaktır. O zaman herkes kendini memura çay parası vermeye mecbur hissediyor. Ve ne yazık ki veriyor da. İstanbul'da şahit oluyoruz ki birçok memur bununla yetinmemekte ve pazarlık yaparcasına istemektedirler. Bir arkadaşımızın tapusu bitmek üzereydi. Ama son anda birkaç saat daha uzadı. Saat 5 olmuştu. Diğer memurlar masalarını toplamaya başladılar. Arkadaş sebebini anladı. Ben ağzımdan "ihracatçı" diye kaçırmışım onun için arkadaşın verdiği 50.000 TL'yi beğenmemişler. Bizi de çıkardılar. Müdür, memure ve arkadaşım biraz beraber kaldılar. Arkadaşa "kaç lira rüşvet verdin" diye sormaya cesaret edemedim.

Anadolu'nun bir kasabasında bu satırları okuyanlar yadırgayacaktır ama, İstanbullu işadamları belki de "daha o da ne ki,........" diyecekler.

Bazıları da iş bittikten sonra hediye gönderiyor. Rüşvetlerin en yumuşağı olsa da bu da bir rüşvettir. Birçok memur iş bitince kimden kazın geleceğini gayet iyi hesaplayabildiği için tavuğu peşin veriyorlar. Bunun içindir ki, kıyafetimizden konuşmamızdan ne hediye yapacağınızı kestirip ona göre izzet ikramda bulunuyorlar. Öncelik veriyorlar. Bu olmasa bile ikinci defa gelindiğinde ilk hediye hatırlanıp ona göre izzet ikram gösteriliyor. Böylece, sonradan gönderilmiş olsa da rüşvet yerini buluyor.

Sözün özü, bir görevliye görev dışı bir sebeple hediye vermeyi düşünmezken, görevi sebebiyle memura verilen her türlü hediye rüşvettir.

Ama, bir ayakkabıcı ağabeyim iki görevli memura parasız ayakkabı vermiş. Açıkça şunu söyledi memur oldukları için değildi. O kadar dürüst ve samimi olarak kim gelip benden ayakkabı isteseydi ona hediye ederdim. Hatta kendi kendime sordum da "ben bunlara memur oldukları için mi yoksa Allah rızası için mi hediye ediyorum?" diye "Allah rızası için verdiğime inanarak hediye ettim." dedi.

Hediyenin veriliş sebebi memur olmaları değil. Hayır için verilmiş. O zaman bu ayakkabıcı ifadelerinde dürüst ise o hediye rüşvet değildir. Gene bir kişi memur arkadaşına hediye verirse bu rüşvet değildir.

Toplumumuzda gayet yaygın olan ve tehlikesi küçümsenen bu rüşvetçiliklerle mücadele etmeliyiz. Bu önlenmedikçe büyük rüşvetler de önlenemez. Devlet dairelerinde hiç bir iş doğru dürüst yapılamaz.

Haydi rüşvetle savaşa...

mı, bilemiyorum. Çare üç kısımdır. Birincisi; Mutlak istibdattır. Bu konu kominizmde görülmüştür. Ve yürümediği anlaşılmıştır. Çünkü neticede anlaşılmıştır ki, mutlak istibdat olamaz, yani rüşvete çok ağır tedbirler almaktır. İdam dahil olmak üzere. Fakat kimi nasıl idam edeceksiniz. Önce Bakanlar'da başlamak lazım. Bu kominizmde güya tedbir olarak vardır.

İkincisi; Çok özür dilerim. Türkiye'de olduğu gibi mutlak rüşvettir. Şu anda Türkiye'de yaşanan hal budur. Amerika'da da rüşvet vardır. Biraz daha hukuk devleti olduğu için belki tedbir fazladır.

Üçüncüsü; Cemiyet fertlerinin rüşvet denilen rezaleten uzak tutacak manevi tedbirlerdir. Hiç dördüncüsü beşincisi yoktur. Şu basının insanlara verdiği terbiye ölçüleri devam ettiği müddetçe mutlak rüşvetin içinde boğulmaktan başka çaremiz yoktur.

ÇERÇEVE: *Bugünkü Türk Ceza Kanunu'na göre her türlü ahlaksızlık ve hayasızlık yapanlar üç-beş bin gibi para cezalarıyla cezalandırılıyor. Siz bu durumu nasıl buluyorsunuz?*

Akgündüz: Şunu ifade edeyim. Şu anda İtalya Ceza Kanunu aynen kabul etmiş, Türk Ceza Kanunu iflas etmiştir. Sebebine gelince, vatandaş manevi değerlere ehemmiyet verdiği için tavsip edilmediği kadar, namusa tecavüz ettiğinden, veya devletin malına tecavüz ettiğinden dolayı takib edilememiştir. Yani rüşveti önleyen tedbirleri alanlar takibe maruz kalıyor. Maalesef Cumhuriyet Tarihimizde böyle olmuştur. Ama rüşvet yiyenler makbul duruma düşmüştür. Bu bir zihniyet meselesidir. Biraz önce sizinde söylediğiniz gibi. Açıkça hayasızlık ve ahlâksızlık yapan birisi beşbin lira para cezasıyla maalesef maddi müeyyide dediğimiz yaptırımla kurtulabilmektedir. Kalbinde Allah korkusu olmadıktan sonra bugünkü hukuk düzeni içerisinde rüşvet alanların, almaması aptallık gibi görünüyor. Bakınız İSKİ Hadisesi ırsarla bunun üzerinde duruyorum. Neticesinde masum çıkacaktır. Şu anda Sözen görev başındadır. Bütün evrakları yok etmektedir. Bugün katkıda bulunan Bakanlarda görev başındadır. Evraklarda onların elindedir. Neticede ya hakimler görevden alınacaktır. Ya da onlara da rüşvet yedirecektir. Toplumda bunu bilmektedir. Böyle bir durumda rüşvetin önüne geçmek hayaldir.

Mesele sadece hukuk sistemimize değil, mesele insan unsurunun yetiştirilmesinde. Ben bizim bir hakim arkadaşımızın bir sözünü hatırlatayım. "Hocam bizim mahkememizde rüşvet almayanlar bir elin parmaklarından çok azdır." diyordu. İSKİ Hadisesinde de böyle olacaktır. Ya dürüst davranan hakimler görevden alınacaktır. Ya da görevli hakimlere rüşvet verilecektir. Bugünkü hukuk sistemi bir manevi açıdan takviye edilmeli, iki; gülünç para cezalarıyla rüşvet gibi hadiseler geçiştirilmemelidir. Yani Türk Ceza Kanunu yeniden gözden geçirilmelidir. Başka türlü mesele halledilemez.

ÇERÇEVE: *İslâmiyetle manevi müeyyideler var, bunun yanında çok sert maddi müeyyideler de var. Bunu sebebi hikmeti nedir?*

Akgündüz: İslâmiyete beş temel şeyin korunması için çok ağır tedbirler alınmıştır. Bugünkü Ceza Hukuu bu ağır tedbirlerin tamamen tersinedir. Birincisi; canın korunması için kısas kabul edilmiştir. Aksi takdirde bir anarşistin veya caninin canı yüzünden binlerce can kaybedilecektir. Demek ki, cana karşı kısası kabul etmiştir.

İkincisi; malın korunması için, hırsızlık denilen belaya karşı el kesme cezasını kabul etmiştir. Başka türlü yürütemezsiniz. Ama şunu hemen ifade edeyim. Rüşvet hırsızlık sayılmamaktadır. Ama devletin başka türlü ağır bir cezası vardır. Biz buna "tadil suçu" diyoruz. Rüşvet için tedbirler var. Bunlar ağır cezalardır. Rüşveti adet haline getirenlerin idam cezasıyla idam edildiklerine dair Osmanlı Kanunnameleri'nde hükümler vardır. Bugün yapılamayan cezalardan teşhir cezası vardır.

Üçüncüsü; aklın korunması için çok ağır tedbir alınmıştır. O da içki içilmesi vesaireye karşı, bilhusus içkinin yasaklanması ve ağır bir cezaya çarptırılması vardır.

Vatanın korunması için cihad mecburiyeti getirilmiştir. Kaçanlar idam cezasıyla mahkum edilmiştir.

Bir de ırzın ve namusun korunması için de zina suçunun cezası ağır tutulmuştur. Biliyorsunuz evli olanlar

Prof. Ali Özek:

Haram teşvik görüyor

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ali Özek, Türkiye'de devlet işlerinin yeteri kadar dürüst yürümemesinin asıl sebebinin, devletin aşırı ideolojik yapıya sahip olmasından kaynaklandığını bildirdi. Resmi ideolojinin bazı kesimleri koruduğunu, bu ideolojiyi destekleyenlerin de menfaatlerini düşünen insanlar olduğunu ve devleti düşünmediğini kaydeden Prof. Özek, "Yöneticiler dünya ile beraber hareket etmekten yanalar. Eğer etmezlerse, ideolojileri ellerinden gidebilir. Türkiye'de oyun ve eğlence yerlerine büyük yatırımlar yapılıyor. Oysa manevi sahalara yatırım pek yapılmıyor. Bunun sebebi ideolojidir. Oyun ve eğlenceye yapılan yatırımlar üretime değil, tüketime yöneliktir" dedi.

Prof. Özek, şöyle devam etti: "Oyuna, eğlenceye dalan insandan üretim beklenemez. Siz insana oyunu, kumarı ve içkiyi tavsiye edeceksiniz. Bu adam nereden para bulacak? Mutlaka ihtiyacını karşılamak için, helal ve haram düşüncesini aklına getirmeden, para elde etmeye çalışacak. Üstelik bu sahaya yapılan yatırımlar Türkiye'ye ne getirecektir? Milletden vergi toplayamıyor. Niçin? Çünkü millet devletine güvenmiyor. Türkiye'de devlet ideolojiyi kaldırsa ve eğitimi halka verse, inanın eğitim meselesi 5 sene içinde çözülür. Halk bunu yapar, Türkiye'de sanayi ve ticaret gelişmişse yine halk tarafından sağlanmıştır. KİT'ler devletin parasını siyasi hesaplar yüzünden yandaşlarına peşkeş çekmektedir. Haram olan faizi teşvik ederek milleti ve devleti tamamen borçlanmaya itiyor. Oysa halk devletini yükseltmek ister. Devlet borçlanacağına, ilan etsin. Milleten para toplasın. İnsanlarımız seve seve verecektir. Aşırı derecede bürokrasi var. bu millet, her şeye rağmen âsi evlat mesabesinde olan devleti idare ediyor"

Prof. Hayreddin Karaman

Yolsuzluk İslami Eğitimle Önelenebilir

M.Ü. İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Hayreddin Karaman, rüşveti hem alana hem de verene ağır ceza uygulanmasının şart olduğunu bildirerek, "Rüşvet ve yolsuzluk İslâmî eğitimle önlenebilir" dedi.

İslâm'ın temel hüküm kaynaklarının (Kitap ve Sünnet) haram olan davranış, mal, menfaat ve hizmetleri açıkladığını, makûl sebeplerle açıklanmamış olanların da müctehidlerin açıklığa kavuşturduğunu belirten Prof. Karaman, şunları söyledi:

"Alimlerin haram olduğunda ittifak ettikleri kesin olarak haramdır. Bunları yemek, kullanmak, bunlardan faydalanmak caiz değildir. Allahü Teala'nın haram kıldığı nesnelerden istifade etmenin maddi ve manevi zararları vardır. O nesneler insanları bu tür zararlardan korumak, imtihanı kazanarak ebedi saadeti elde etmelerini sağlamak için haram kılınmıştır. Haram lokma ve kazanç ile elde edilen insanlarla yapılan ibadetlerin de kişiye faydası yoktur."

Rüşvet ve yolsuzluğun önlenmesinin, alınacak tedbirlerle tamamen ortadan kalkmasa bile nisbeten azalacağını vurgulayan Prof. Karaman, "Rüşvet ve yolsuzluğun önlemenin başında İslâmî eğitim gelir. Eğitimin bütün kademelerinde ciddi, etkili ve sürekli din ve ahlâk eğitimine yer vermek gerekir. Rüşvet alan ve başka çaresi olduğu halde rüşvet veren kimselere etkili cezalar uygulanmalıdır. çalışanların insanca ve normal seviyede bir hayat sürdürmelerini sağlayacak ücret almalarını temin etmelidir" dedi.

belli şartlarda (müslüman olmaları gibi) recim cezasına çarptırılmıştır. Diğerleri de mutlaka milletin huzurunda teşhir edilerek ağır sopa cezasına çarptırılmıştır.

Günümüzde hukuku cemiyetin bu beş temel rüknünü koruyamadı. Dolayısıyla beş tane temel yıkılınca cemiyet binası da yıkılmaya başladı.

ÇERÇEVE: *Rüşveti çeşitlere ayırmanız mümkün mü?*

Akgündüz: Bu çok önemli. Rüşvet üç çeşittir. Birincisi; hem rüşvet alan, hem rüşvet veren açısından dinimizin haram kıldığı rüşvettir. Bu iki gruptur; Birinci grup; başta hakimlik olmak üzere devlet memuriyetine ehil olmadığı halde girmek için verilen bütün rüşvetler bu manada haramdır. Çünkü İslâmiyete göre rüşvet vererek devletin önemli bir makamını veya bir memuriyetini işgal eden adamdan kesinlikle doğru dürüst vazife beklenemez.

ÇERÇEVE: *Adam kayırma, torpil konuları da buna dahil herhalde?*

Akgündüz: Eğer maddi birşey söz konusu kesinlikle. Ama tezkiye ayrı. Maddi menfaat söz konusu ise, bu kesin rüşvettir, haramdır. Alan içinde veren içinde. Onun için kimse "ben falan yere memur olarak gireceğim, torpil olarak ben maddi bir menfaat götüreyim", kesinlikle İslamiyet kabul etmez. Hediyeler de haramdır.

İkincisi bir hâkim ya da devletin yetkili bir makamı bir karar verecektir, etkilemek üzere verilen her çeşit şey hem alan için hem de veren için rüşvettir. Özellikle mahkemelerimizde dönen şu an bu tür rüşvettir. Eğer bunu iki çeşit rüşvet kabul edersek, üçüncü çeşit bir rüşvet var; O da veren helal, alan için haram olan rüşvettir. Bu ne demek bu nasıl bir rüşvettir. Özellikle SHP'li belediyeler ve şu anda bir kısım devlet müesseseleri vatandaşı bu tür rüşvete mecbur etmektedirler. Nasıl? Mesela; vatandaş meşru dairede ruhsata başvurmuyor. Memur sırf rüşvet alabilmek için, "ya burayı yeşil saha yapalım." diyor, veyahutta ruhsatı geciktiriyor. Şimdi 10 milyar liralık bir arsanın bir sene inşaatının gecikmesi adamcağızı millaryarca liralık zarara sokuyor. Meşru dairede olduğu halde maalesef ruhsatı vermiyor. Böyle bir durumda şayet muzdar kalırsa, başka bir çare de bulamazsa, vatandaşın vereceği rüşvet veren açısından haram değildir. Ama alan için aynen diğerleri gibi haramdır.

Maddi menfaat söz konusu ise, bu kesin rüşvettir, haramdır. Alan içinde veren içinde. Onun için kimse ben falan yere memur olarak gireceğim, torpil olarak ben maddi bir menfaat götüreyim, kesinlikle İslamiyet kabul etmez. Hediyeler de haramdır.

Bir de dördüncü grup var ki; Bahs ettiğimiz üç gruba girmiyen tamamen muhabbet ve hürmetten kaynaklanan karşılıklı hediyeleşmedir bunun adına rüşvet denmez zaten. Ama ilk üç gruba giriyorsa kesinlikle haram olan rüşvet manasındadır. O'na hediye denmez. Adına ne derseniz deyin. Mesela bir hakim "bana köylü bir sepet üzüm getirdi" diyemez. Kesinlikle haramdır.

ÇERÇEVE: *Son olarak neler söylemek istersiniz?*

Akgündüz: Teşekkür ediyorum. Şunu hatırlatmak istiyorum. İster Roma İmparatorluğu, ister Hun imparatorluğu, ister müslüman devletlerden olan Selçuklular ve son olarak Osmanlı İmparatorluğu, imparatorlukları ve devletleri çökerten iki önemli bataklık var. Bunlardan birincisi rüşvet, ikincisi sefahat, gayrı meşru hayattır. Osmanlıyı bu yıkmıştır. Ve hamd olsun diyorum buna Komünist ülkeleri de bu yıkmıştır. Rüşvet ve gayrı meşru hayat maalesef Türkiye Cumhuriyeti Devletini idare edenler gece dahi uykularının kaçması gerekiyor. Devletleri yıkan bu iki vebal hastalığı şu anda Türkiye'nin başındadır.

Türkiye'de Otomotiv Sektörü Nereye Gidiyor?

Cihangir BAYRAMOĞLU
Bayramoğlu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
Genel Koordinatörü

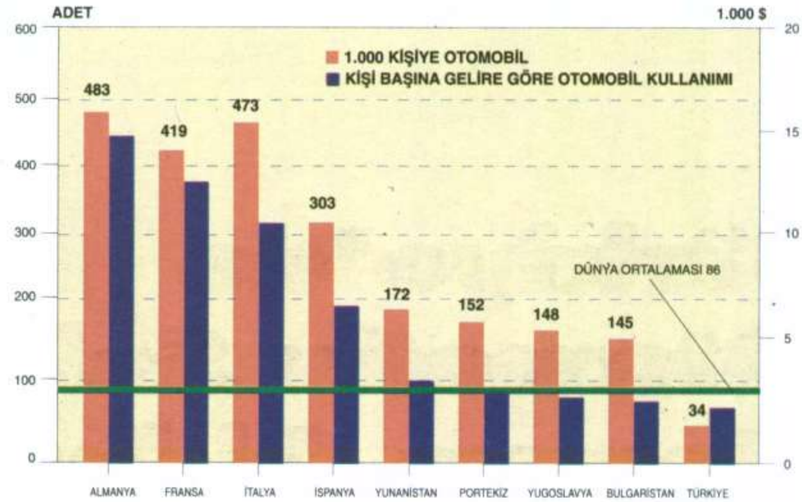
Türkiye'de 1960'lı yılların sonlarında filizlenmeye başlayan otomotiv sektörü bugün çok hızlı bir şekilde gelişme sürecini devam ettirmektedir. Türkiye'de en hızlı gelişen 2 sektörden biri olan otomotiv sektörü, beyaz eşya sektörü gibi sürekli kendini yenilemekte olup bu gelişmesi 2020 yılına kadar hızlı bir şekilde devam edecektir. Otomotiv sektörü Türkiye'de teknolojilerini yenilemekte ve Avrupa, Japonya, Amerika'daki kendilerini Dünyada kabul ettirmiş dev otomotiv üreticileri ile nikah kıymaya başlamışlardır. Bunun yanında yabancı yatırımcılar Dünya'da Otomotiv sektörü bir önceki yıla göre sürekli düşüş gösterirken, Türkiye'de tam tersine artışını çok iyi takip ederek, Türkiye'yi çok karlı bir yatırım bölgesi olarak tesbit etmişler ve ülkemizde büyük yatırımlara girmişlerdir. Bu durumun da doğal olarak ortaya çıkardığı sonuç Türkiye'de otomotiv sektörü teknoloji ve kalite yönünden ivmesi yükselmeye başlamıştır.

Sektörün bu ilerlemesi ve önümüzdeki yıllarda Avrupa ile gümrük birliğine girmesinin Türkiye'de otomobil kullanıcısı içinde gene kaliteyi getirmiştir. Otomobil sahibi otomobilini resmi ve tam teşekküllü servislerde bakım ve onarımını yaptırabilmektedir. Gene otomobil

Türkiye'de 1960'lı yılların sonlarında filizlenmeye başlayan Otomotiv sektörü bugün çok hızlı bir şekilde gelişme sürecini devam ettirmektedir. Türkiye'de en hızlı gelişen 2 sektörden biri olan Otomotiv sektörü, beyaz eşya sektörü gibi sürekli kendini yenilemekte olup bu gelişmesi 2020 yılına kadar hızlı bir şekilde devam edecektir

KİŞİ BAŞINA MİLLİ GELİRE GÖRE OTOMOBİL KULLANIMI

sahibi vasıtasının üzerinde çıkan orjinal yedek parçayı bulabilmektedir.

Ancak tüm bu gelişmelerin olumsuz etkileri ise Türkiye henüz alt yapısını hazırlayamamış olmasıdır. Türkiye'de şehirlerarası otoyollar, kavşaklar, şehiriçi yollar ve otoparklar yeterli değildir. Özellikle hızlı artan otomobil sayısı özellikle metropol konumunda olan büyükşehirlerin trafiğini düğümlemekte ve önümüzdeki yıllarda önlem alınmaz ise bu düğüm çözülemez bir hal alacaktır.

Gene bununla birlikte hava kirliliği çevreyi olumsuz olarak etkilemekte ve sağlıksız bir çevre meydana gelmektedir. Bu konu üzerinde uzmanlar çalışmakta yeşil motorlu ve kurşunsuz yakıt kullanan vasıtalara ilgi artmakta ve otomobil üreticileri yatırım planlarını çevreyi düşünerek yapmaktadırlar.

Türkiye'de kişi başına düşen otomobil sayısı Dünya ortalamasının çok altında olup, ancak sürekli gelişen bu sektör otomobil satışlarına çıkan ucuz otomobil kredisi ve kampanya türü satışlar ile otomobil sahibi olmak teşvik edilmiştir.

Türkiye'de küçük ve orta ölçekli sanayici senelerce birikimlerini yatırım haline dönüştükdükleri küçük sanayi sitelerindeki iş yerlerini kapatmaya başlamıştır. Çünkü otomotiv sektöründeki servisleşme, resmi ve yetkili servislerin dışındaki tamir servislerine iş vermemektedir. Halbuki bu insanlar senelerden beri yatırıma teşvik edilmiş ve iş yerlerini yapmışlardır. Ancak devletten bunlara herhangi bir teşvik ve destek artık verilmediğinden sanayi sitelerindeki iş yerleri atıl olarak durmaktadır ve çalışır vaziyette olanların ise teknolojik olarak imkanları çok düşük olduğundan rekabet edemeycek durumdadırlar. Küçük sanayiciye devlet KOSGEB gibi kuruluşları vasıtasıyla ulaşmalı ve atıl durumdaki bu işletmeleri ekonomiye kazandırmak ve istihdama katkılı bir hale getirmelidir.

Gene sektör tüm bu gelişmelerin içerisinde sektör içiresinde sektörler oluşturmuştur. Bunların başında da OTO ALARM sektörü gelmektedir. Türkiye'de her gün yüzlerce otomobil çalınmakta veya soyulmaktadır. Artık otomobiller de ucuz olmadığından otomobil sahibi aracını OTO ALARMI ile güvenlik altına almaya başlamıştır ve gene bununla paralel olarak sigorta sektörü de altın çağını yaşamaktadır.

Otomotiv sektörü Türkiye'de koruma altına alınmadığından Türk Otomotiv Sanayii gümrük birliğine geçişte bazı sıkıntılarla karşı karşıya kalabilecektir. Otomotiv ithalatındaki standartsızlık çok kalitesiz otomobillerin ithalatını gerçekleştirmekte ve Türkiye ileride otomobil mezarlığı haline getireceğinin sinyallerini vermektedir.

Bin Lokma, Bin Hırka

Abdülkadir KARAMAN
Avukat, İzmir MÜSİAD Üyesi

Medeniyet tarihçileri, düşünürler ve sosyologlar kalkınma ilerleme ve medeniyetlerin yükselmelerini araştırırken toplumların kalkınmasında itici gücün; o toplumun dünyaya bakış açısı olan dini, kültürel ve sosyal değerleri olduğunu tesbit etmişlerdir.

Okuyucularımız yukarda ki başlığın bir dizgi hatası olduğunu düşünebilir ve doğrusunun **bir lokma, bir hırka** olduğunu zannedebilirler. Küçüklüğümüzden bu yana geleneksel din anlayışıyla zincirlenmiş insanlar olarak, doğru dünya bakışına bir türlü kavuşamadığımızdan **bin lokma, bin hırka** hedefi kolayca anlaşılamaz. Bu başlık bilerek konulmuş bir başlıktır. Dizgi hatası değildir. Yanlış anlaşılan bir tezin yerli yerine oturtulması için önce kavramların doğru anlaşılması gerekir.

Bir Lokma, Bir Hırka

Medeniyet tarihçileri, düşünürler ve sosyologlar kalkınma ilerleme ve medeniyetlerin yükselmelerini araştırırken toplumların kalkınmasında itici gücün; o toplumun dünyaya bakış açısı olan dini, kültürel ve sosyal değerleri olduğunu tesbit etmişlerdir.

Batı toplumlarının maddi bakımdan ilerlemelerinin arkasındaki itici gücün protestan ahlakı ve anlayışı olduğu belirtilmiştir. Geleneksel hristiyan anlayışı bir lokma bir hırka anlayışına dayanır. Hatta İncil, yolculuğa çıkan kimsenin yanına azık almasını dahi eleştirir ve "Kuşları görmüyor musun? Onların rızık endişeleri yoktur. Buldukları yerler ve yollarına devam ederler," mealindeki ayet bu anlayışın mahsulüdür. Bu sebeble hristiyan keşişleri yanlarına azık dahi almadan yollara düşmüşler ve kendilerine her türlü eziyeti yapmayı marifet zannetmişlerdir. Bu anlayış batı toplumlarının geri kalmasına sebeb olmuş, ilerlemeyi, dünyayı güzelleştirmeyi ve dünya nimetlerinden istifadeyi engellemiştir. Buna tepki olarak ortaya çıkan protestan hristiyanlık ise daha çok üretimi ve daha çok tüketmeyi ahlak anlayışı haline getirmiş ve ilerlemenin fitilini ateş-

lemiştir. Bugünkü batı medeniyeti teknik, ekonomik ilerleme ve başarısını, geleneksel ortaçağ hristiyanlık anlayışını terketmesiyle sağlamıştır.

Aynı anlayış doğu kökenli düşüncelerde de görülür. Hint fakirleri, fakirlik ve eziyet altında yaşamayı ve miskinliği fazilet olarak göstermişler. Vücutlarına ve ruhlarına işkenceyi sistemli olarak uygulamışlardır. Çivili yataklarda yatmak, günlerce aç susuz yaşamak ve daracık yerlerde günlerini ve yıllarını geçirmek erdem zannedilmiştir.

Hangi sebeble ortaya çıkarsa çıksın bu anlayışlar sömürgecilere ve despotlara yaramıştır. Avrupa'da krallıklar ve asiller ile Hindistan'da sömürgeciler ve racalar (Hint toplumunun asilleri) halkın refah, ilerleme ve zenginlik taleplerini bu ideolojiler ile uzunca bir zaman oyalamışlardır.

Tarih boyunca beceriksiz ve müstekbir iktidarlar halkın mutluluğu refahı ve iyiliği için siyaset üretemediklerinde çözümü, halkın meşru taleplerini yoketmekte ve yokettirmekte bulmuşlardır. Halka **bir lokma bir hırkayı** yeterli görürken, kendileri **bin lokma bin hırkayı** tercih etmişlerdir. Helal olan nimetleri halka harammış gibi telkin ederek onların taleplerini susturmuşlardır. Halbu ki Kur'an bu anlayışlara meydan okumuş ve onları reddetmiştir. 5∫87. "Ey inananlar, Allah'ın size helal kıldığı güzel ve temiz şeyleri haram etmeyin, sınırı aşmayın. Çünkü Allah, sınırı aşanları sevmez 5∫88. Allah'ın size verdiği rızıklardan helal ve temiz olarak yeyin ve inandığınız Allah'tan korkun!"(1)

Zalim yöneticiler, bir lokma bir hırka telkiniyle "İki günü eşit olan ziyandadır" diyen bir peygamberin takipçisi olan müslümanlara geri gitmeyi marifet göstermişlerdir.

Tabi yukarıdaki sakat anlayışları dünya görüşü haline getirerek halkı uyuşturanlar bu beceriksiz iktidarların ekmeğine yağ sürmüşlerdir. Halka fakirlik ve ızdırabı meziyet olarak göstermişler, bu felsefede olan akımları desteklemişlerdir. Böylece halkın tepkisini yoketmiş ve onları uyuşturmuşlardır. Halbuki sıkıntı ve fakirlik İslam'da meziyet değil, imtihan için geçici ve arizi bir olay olarak görülmüş, giderilmesi için Allah'tan yardım istenmesi tavsiye edilmiştir. 2∫214- "Yoksa siz, sizden önce geçenlerin durumu başınıza gelmeden Cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle yoksulluk ve sıkıntı dokunmuştu, öyle sarsılmışlardı ki, nihayet peygamber ve onunla birlikte inananlar, Allah'ın yardımı ne zaman? diyecek olmuşlardı. İyi bilin ki, Allah'ın yardımı yakındır." 2∫155. "Andolsun, sizi korku, açlık, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme gibi şeylerle deneriz; sabredenleri müjdele."

Zalim yöneticiler, bir lokma bir hırka telkiniyle "İki günü eşit olan ziyandadır" diyen bir peygamberin

takipçisi olan müslümanlara geri gitmeyi marifet göstermişlerdir. Hatta başarılı olana, ileri gidene, ilerlemeyi, refahı, mutluluğu savunanlara ve talep edenlere iyi gözle baktırmamışlardır. Halbuki İslam zenginliği, refahı ve mutluluğu savunmuş, bunu toplumun bütün katlarına yaymayı bir görev kabul etmiştir. Nimet ve ziynetleri (bütün helal olan yiyecek içecek, binilecek vasıtalar, süsler v.s.) müslümanların doğal hakkı kabul etmiştir.

Mümin kendi toplumu için bin lokma bin hırka ister, ancak bir lokma bir hırkaya da razı insandır. Peygamberimiz ve ashabı zaman zaman aç kalmışlar, karınlarına taş bağlayarak açlıklarını geçiştirmeye çalışmışlardı. Bu onların hedefi değildi ancak zaruret halinde bir lokma bir hırkaya da şükretmişlerdi.

Bin Lokma, Bin Hırka

Kur'an 7∫32. "De ki: Allah'ın, kulları için çıkardığı süsü ve güzel rızıkları kim haram etti? De ki: O, dünya hayatında inananlarındır, kıyamet günü de yalnız onlarındır." İşte biz, bilen bir topluluk için ayetleri böyle açıklıyoruz," diyerek müminlere dünyanın meşru nimetlerini hedef göstermektedir. Dünya hayatında en iyi ve en güzel şeylere müminler taliptir ve onların hakkıdır, bunları elde etmek onların hedefidir. Ancak dünya hayatında inanmayanlar da bunlardan istifade eder. Ahirette ise en iyi ve en güzel nimetler yanlızca müminlere aittir. İnanmayanların, ahirette hiç bir hakları yoktur.

Her şeyin iyisine, refaha, mutluluğa, yönetime ve yönetmeye müminler adaydır. Herkesten çok onlar meşru nimetlere layıktırlar. Nimetlerin ve ziynetlerin (yiyecek, giyecek, binilecek vasıtalar vs.) asıl sahibi müminlerdir. Onlara bunu çok gören, bütün iyi ve güzel şeyleri kafirlere layık görenler kafirlerin işbirlikçileridir.

Ancak müminler için tek amaç dünya hedefi ve mutluluğu değildir. Onlar ahireti elde etmenin dünyadaki amellerinin ve tercihlerinin karşılığı olduğunu bilirler. Çalışmak müminlerin görevi, netice Allah'ındır. 62∫10. "Namaz kılındıktan sonra yeryüzüne dağılın ve Allah'ın lütfundan (nasibinizi) arayın..." Dünya nimetlerinden çalışan ve çaba gösteren kafirler de istifade eder, nimetlerin gerçek sahibi müminlerdir, ancak ahiret sadece müminlerindir.

İnanmayanlar dünyada ki refah ve mutluluğu hayatlarının tek amacı haline getirmişlerdir. Mümin meşru nimetleri talep eder, ancak elde ettikleriyle de şükretmesini ve kanaat etmesini bilir. Bir lokma bir hırka mümini rahatsız etmez. Ancak kendisi ve toplum için hedefi bin lokma bin hırkadır. Bu hakkını da dünyada ülkesinde ki müstekbirlerden talep edecektir. Ne zulme uğrayacaktır, ne de başkalarına zulmedecektir. Zulmu kabullenmenin adı değildir, kanaatkarlık. Kanaatkarlık sabrın bir çeşidi, dünyaya teslim olmamanın iradesidir. Kanaatkar insanı kimse satın alamaz. Kimse onu parayla veya menfaatle yanlış yola sevkedemez. İşte müminle kafirin farkı da buradadır.

Mümin kendi toplumu için bin lokma bin hırka ister, ancak bir lokma bir hırkaya da razı insandır. Peygamberimiz ve ashabı zaman zaman aç kalmışlar, karınlarına taş bağlayarak açlıklarını geçiştirmeye çalışmışlardı. Bu onların hedefi değildi ancak zaruret halinde bir lokma bir hırkaya da şükretmişlerdi. Onları kimse dünya nimeti ile satın alamamıştı. Ancak mallar ve zenginlik elde edilince bunu topluma yaymayı da görev edinmişlerdi. 59∫7. Allah'ın, o kent halkından, Resulüne verdiği ganimetler. Allah'a, Resule, Resule akrabalığı bulunanlara, yetimlere, yoksullara, (yolda kalan) yolcuya aittir. Ta ki (o mallar), içinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir şey olmasın....

Bin lokma bin hırka dünyada müminler için, ahirette yalnız onlar içindir.

(1) Resulullah bir sohbetinde kıyamet ve ahiretten bahsetmiş ve sohbetin tesirine kapılan Ali, İbn Mesud, El Mıkdad (R.A.) gibi bazı sahabiler, Osman bin Maz'un'un evinde toplanarak gündüzleri devamlı oruç tutmak, geceleri uyumadan namaz kılmak, kadınların yanına gitmemek, et yememek ve eski piskü elbiseler giymek suretiyle yaşamaya, kalan ömürlerini böyle geçirmeye hatta kendilerini kısırlaştırmaya azmetmişlerdi. Resul-i Ekrem durumu haber alınca hemen yanlarına geldi ve şöyle buyurdu: "Ben böyle bir kulluk şekli ile emrolunmadım. Vücud ve nefislerinizin sizde hakkı vardır; oruç tutup namaz kılın, fakat aynı zamanda orucunuzu açıp yiyin ve uyuyun. Ben namaz kılar ve uyurum, oruç tutar ve iftar ederim, et yerim ve kadınlarıma yaklaşırım; benim yolumdan çıkan benden değildir." Bu ayetin bu olay üzerine geldiği rivayet olunur. (Kur'anı Kerim ve Meali Dr. Ali Özek Hayrettin Karaman Maide 88 açıklama) (Elmalılı Hamdi Yazır)

(2) Resulullah tavuk ve süzülmüş bal yerdi. Tatlı ve bal hoşuna giderdi ve buyurdu ki "Mümin tatlıdır, tatlılığı sever" İbn-i Mesud Hazretlerinden nakledilmiştir ki bir zat ona "Ben döşeği kendime haram ettim" demiş oda bu ayeti okumuş ve "Döşeğine yat ve yeminine keffaret ver" diye cevap vermiştir.

KİT'lerde Sosyal Özelleştirme Politikası

Dr. Ş. Yavuz KIR
Özelleştirme Uzmanı

Bugünkü ülkemiz ekonomisinde, mülkiyet çoğunlukla kamunun ve özel kesimin elinde bulunmakta, özel kesime ait mülkiyetin ise büyük bir çoğunluğu küçük bir azınlıkta toplanmaktadır. Diğer yandan servet sahipleri ekonomik hayatta yeni meydana gelen mülkiyetten de en yüksek oranı elde etmektedirler. Bu durum ise, gelir dağılımında var olan dengesizliği giderek çoğaltmaktadır. Bunu dengelemek ve mülkiyeti geniş halk tabakalarına yaymak amacıyla, sosyal piyasa ekonomisi hedefli bir özelleştirme modeli çözüm olabilir. Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) içinden son on yılda gittikçe azalarak pay alan orta tabakanın milli gelirde meydana gelen ek artıştan ve ayrıca mevcut milli gelirden gittikçe artan oranda pay alması ancak sosyal amaçlı özelleştirme ile mümkün olabilir. GSMH'da meydana gelen artışın, halk kitleleri üzerinde dengeli dağılımı, gelirin adil paylaşımı ve kullanımını birlikte etkileyen sosyal piyasa ekonomisiyle uyumlu tedbirler almak yoluyla olacaktır. Ülkemizdeki mevcut mülkiyetin geniş halk tabakalarına yayılması ancak halkın kendisine ait olan devlet mülkiyetinin sosyal piyasa ekonomisi mantığı içinde özelleştirmesi ve yeniden paylaşımla dengesiz gelir dağılımına çözüm bulunabilir.

Özel kesimde de, mülkiyetin küçük bir azınlığın elinde toplanmaması ve geniş halk tabakalarına yayılabilmesi için en az 500 bin TL sermaye ile kurulacak şirketleri kapalı bir anonim ortaklık haline getiren uygulamanın önüne geçilmesi, halka açılanlara da hem nakdi hemde gayri nakdi teşvikler sağlanması, çalışanlara ortaklık

hakkı verilmesi gibi özendirici tedbirler alınması faydalı olacaktır.

Özel sektör açısından özelleştirme, özel sektör işletmelerinde, mülkiyetin hisse senedi yoluyla çalışanlardan başlayarak halka yayılması ve bu yoldan mülkiyete kavuşacak düşük gelirli halk kitlelerinin devletce çeşitli ölçü ve biçimlerde teşvik olunmasıdır.

Sosyal piyasa ekonomisindeki imkanlar, GSMH'da meydana gelen büyümenin, geniş halk tabanlarına yayılmasında yatmaktadır. Ancak, sosyal piyasa ekomisi hedefleri içinde, kamu mülkiyetinin özellikle KİT'lerin hisse senetleri yoluyla özel sektöre devredilerek refahın yaygınlaştırılabileceğini söyleyebiliriz.

Bunun yanında, sosyal piyasa ekonomisi mantığı içinde mülkiyetin geniş halk tabakalarına yayılması, özelleştirme politikasının tek hedefi değildir. Aynı zamanda özelleştirmenin diğer bir amacı,

devletin KIT'ler aracılığıyla ekonomiye müdahalesinin azaltılmasıdır. Yani devletin iktisadi faaliyetlerinin kısıtlanmasıdır. Çünkü serbest piyasa ekonomisinin köklü bir şekilde kurallarına göre yerleşmesinde ortaya çıkan ciddi engellerden birisi de devlet işletmeciliğidir.

Devlet işletmeciliği KİTler vasıtasıyla doğrudan üretim, istihdam, fiyat belirleme ve paylaşım faaliyetleri içerisinde yer almaktadır. Bu kuruluşlar, ülkenin müteşebbisinin, sermaye birikiminin, yetişmiş insan gücünün olmadığı dönemde, ülkenin kalkınmasına ve sanayileşmesine 50-60 yıldır büyük katkılar yapmış, fakat kendilerinden beklenen fonksiyonları yerine getirebilmeleri için bugüne kadar çeşitli zararları ve finansman yaratacakları yerde finansman açıkları büyük fedakarlıklarla devlet bütçesince ve toplumca karşılanmıştır.

Türkiye'de 1980'li yıllarda uygulamaya başlanılan ve giderek geliştirilmesi için gayret sarfedilen serbest piyasa ekonomisi bir siyasi tercih olmanın ötesinde, ulaşılan iktisadi gelişme aşamasında, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, karma ekonomi olarak bilinen iktisadi gelişme modelimizin giderek tıkandığı gözlenmiş ve ekonomide yapısal değişiklik yaratacak gelişmenin hızlandırılmasının gerekliliği genel kabul görmüştür.

Türkiye'de 1980'li yıllarda uygulamaya başlanılan ve giderek geliştirilmesi için gayret sarfedilen serbest piyasa ekonomisi bir siyasi tercih olmanın ötesinde, ulaşılan iktisadi gelişme aşamasında, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye'nin bugünkü ulaştığı iktisadi gelişme seviyesi, teşebbüs gücü, sermaye birikimi, bilgi ve tecrübe düzeyi, yetişmiş insan gücü, toplumsal ve ekonomik kuruluşların ve mekanizmaların varlığı dikkate alındığında, bu kuruluşların fonksiyonlarını ser-best piyasa ekonomisi anlayışı içinde yerine getirebilecekleri ortaya çıkmaktadır.

KİT'lerin özelleştirme politikası menkul sermaye mülkiyetini hisse senedi yoluyla geniş halk kitlelerine yayması yanında devletin asli fonksiyonlarına dönmesini sağlamak, kaynak israfını önleyerek devletin yönlendirici, teşvik edici ve denetleyici gibi temel görevlerini daha iyi yerine getirmesine imkan tanımak ve bu suretle toplumsal refahı özlenen biçimde artırmaktır. Kamu işletmelerinin özelleştirilmesi onların ortadan kaldırılması anlamına gelmemektedir. Sadece onların çalışanlarına, halka, yerli ve yabancı girişimcilere satılarak daha verimli çalıştıracak ellere devredilmesidir. Böylece ekonomimiz "sübvansiyon" görev zararı, kamu kesimi açıkları, vergi yerine zam gibi kavramlardan uzaklaşarak, serbest piyasa ekonomisine geçmek için önemli bir adım atmış olacaktır.

İşadamları finansal kiralamayı sevdi

Leasing'e Evet, Banka Kredisine Hayır.

Türkiye'de her yıl yapılan 200 trilyonluk yatırımın yüzde 2'si finansal kiralama şirketleri tarafından yapılmakta. Finansal kiralama şirketlerinin 1992 cirosu 2.7 trilyon.

İSO Başkanı Memduh Hacıoğlu: "Finansal kiralama sınai yatırımlarda önemli bir unsur. KDV avantajının olması bizim için önemli bir unsurdur. Çok yakın tarihlerde daha da yaygınlaşacağına inanıyorum."

Halit Narin (İSO Meclis Üyesi ve İş Adamı): "Finansal kiralama sistemi bilhassa yatırımcılar için iyi bir teşvik. Bu nedenle tüketim için değil, yatırımlar için kullanılmasının daha iyi olacağı kanaatindeyim."

EROL YARAR:
(MÜSİAD BAŞKANI)

Türkiye'de her yapılan 200 trilyonluk yatırımın yüzde 2'si finansal kiralama şirketleri tarafından yapılması, leasing'in yatırımcılar tarafından sevildiğinin göstergesi olarak kabul edilmekte. Finansal kiralama şirketlerinin 1992 cirosu 2.7 trilyon. Bu miktar 1990 yılında bir trilyon iken 1991'de 1.7 trilyona çıktı. Avrupa'da yatırımların yüzde 10'u finansal kiralama şirketleri tarafından desteklenirken, Türkiye'deki yüzde 2'lik oranın önümüzdeki yıllarda yüzde 5'i geçmesi bekleniyor.

İŞ DÜNYASI FİNANSAL KİRALAMA İÇİN NE DEDİ?

Memduh Hacıoğlu: (İSO Yönetim Kurulu Başkanı) "Finansal kiralama, sınai yatırımlarda önemli bir unsur. 4-5 seneye yönelik önemli bir ödeme kolaylığı var. KDV avantajı var. Sık sık kullanılması bizim için çok ümit verici bir olaydır. Fakat sadece makro alanda

Türkiye'de her yıl yapılan 200 trilyonluk yatırımın yüzde 2'si finansal kiralama şirketleri tarafından yapılmakta. Finansal kiralama şirketlerinin 1992 cirosu 2.7 trilyon.

yapılması ise bir dezavantajdır. Yatırımın çok pahalı olduğu bir dönemde, finansal kiralama (leasing) çok önemli bir enstrümandır. Yatırımların artmasında olumlu katkıları vardır."

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Memduh Hacıoğlu: "Finansal kiralama yolu ile yatırım artışı sağlanacaktır. Bu da Türk sanayicisi için çok iyi bir olaydır."

Memduh Hacıoğlu (İSO Bşk.)

"Yatırım maliyetlerini banka kredilerine göre çok düşük tuttuğundan finansal kiralama bizim için çok iyi bir sistemdir. Bunu teşvik etmemiz lazımdır. Finansal kiralamada uygulanan yüzde 7 oranının yüzde 4'lere finansal kiralama şirketleri tarafından düşürülmesinin kiralama sisteminin daha da yaygınlaşmasını sağlayacaktır."

İSO Meclis Üyesi Halit Narin: "Finansal kiralama teşvik edilmelidir. Banka kredisi yerine finansal kiralama yolu daha cazipdir."

Halit Narin (İSO Meclis Üyesi-Sanayici) "Finansal kiralama çok iyi. Bilhassa yatırımcılar için çok iyi bir teşvik. Banka kredisi yerine kiralama yoluyla yatırımın yapılması hem yatırımların artmasına neden olmakta, hem de yatırımın maliyetinin düşmesini sağlamaktadır. Fakat işadamlarımız finansal kiralamayı iç tüketim için kullanmasınlar."

FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ DURUMDAN MEMNUN

Zeki Akıllıoğlu TYT Leasing Genel Müdürü: "Yatırımcılara, yatırım yaparken yardımcı olduğumuz için çok memnunuz."

TYT Leasing Genel Müdürü Zeki Akıllıoğlu: "Türkiye'de mevcut leasing şirketleri olarak meclisde görüşülmekte olan finansal kiralama kanununun bir an önce çıkarılması sektörü daha da rahatlatacaktır. Sektör şu anda kar ortaklığı veren şirketler ve banka kökenli leasing şirketleri olmak üzere ikiye ayrılmış durumda. Yatırımcılara yatırımlarında yardımcı olduğumuz için memnunuz."

Yapı Kredi Leasing Genel Müdürü Dr. Orhan Kurmuş: "Finansal kiralama şirketlerinden 6 yıldır zarar eden yok. Sermaye üzerinden getirisi yüzde yüz."

Yapı Kredi Leasing Genel Müdürü Dr. Orhan Kurmuş: "Türkiye'de şu anda 42 tane leasing yani finansal kiralama şirketi var. Bunlar içinde en fazla kazancı kar ortaklığı şirketleri elde ediyorlar. Leasing şirketlerinde yaklaşık 6 yıldır zarar eden yok. Leasing şirketlerinin sermaye üzerinden getirisi yüzde yüz."

Yeni ihracat kaynağımız:

Prefabrik Evler

Türkiye'de imal edilen prefabrik evler başta Almanya ve Rusya'ya ihraç ediliyor.

* İki katlı 80 metrekare prefabrik bir eve iki günde 200 milyon liraya sahip olabilirsiniz. Üstelik elektrik, su tesisatı ve tuvalet de içinde olarak.

* Özge Yapı Sanayi ve Ticaret Şirketi Pazarlama Müdürü Muhterem Hekim, "Prefabrik evler hem çok sıhhi, hem de çok amaçlı olarak kullanılmaktadır. Türkiye'de imal edilen prefabrik evler sağlam, maliyeti ucuz ve seyyar olduğu için yurt dışına da ihraç edilmektedir."

Henüz piyasada bilinmeyen fakat küçük dev adımlarla ilerleyen prefabrik ev teknolojisi yaşantımızın bir parçası olmaya aday. Genel olarak şantiye, yemekhane ve belli bir ölçüde yazlık tatil evi olarak imal edilmekte. Prefabrik evlerde tamamen yerli malzeme kullanıldığı için oldukça ucuza imal edilmekte. Prefabrik evlerin metrekaresi 2 milyon ile 2.5 milyon lira arasında değişiyor. İki katlı 80 metrekare bir prefabrik eve sahip olmak istiyorsanız KDV dahil 200 milyon lira ödemeniz gerekiyor. Prefabrik konutların içerisinde her türlü lüks ve konforu da bulmanız mümkün. Başta elektik tesisatı ve yer döşemeleri firma tarafından yapılmakta.

YURT DIŞINA İHRAÇ EDİLMEKTE.

Türkiye'de özellikle İstanbul ve Ankara'da imal edilen prefabrik evlerimiz başta Rusya ve Almanya olmak üzere ihraç edilmekte. Şu anda yeni bir pazar olarak Libya Türkiye'den prefabrik evler taleb etmekte. Özge Yapı Sanayi Ticaret Şirketi Pazarlama Müdürü Muhterem Hekim yaptığı açıklamada prefabrik evlerin hem çok sıhhi hem de çok amaçlı olarak kullanıldığını belirterek şunları söyledi: "1985 yılından beri kendi proje ve yerli malzemelerimizi kullanarak prefabrik ev imal etmekteyiz. Prefabrik konutların hitap ettiği kesimler dar gelirli aileler değildir. Kat irtifası ve metrekare olarak sınırlı olduğu için sadece lüks yerlerde kullanılmaktadır. Tatil kesimlerinde, yazlık ve dağ evleri olarak yapılmaktadır. Prefabrik evlerin en büyük kolaylığı çok kolay sökülmesi ve hemen başka yerde monte edilmesidir. Ayrıca 10 günlük bir süre içinde 100 metre kare ev her şeyi içinde teslim edilmektedir."

DEPREME DAYANIKLI VE GÜVENLİ

Özge Yapı Pazarlama Müdürü Muhterem Hekim, prefabrik evlerin depreme dayanıklı olarak imal edildiğini belirterek kullanım açısından çok güvenli olduğunu söyledi. Muhterem Hekim konuşmasını şöyle sürdürdü: "Yapılarımız iklim durumu da gözönüne alınarak yapılmıştır. Çok sıcak bölgelerde dahi rahatlıkla kullanılabilir. Devletin üniversitesinden teknik rapor vardır. Birinci ve ikinci bölge deprem bölgeleri için ideal bina olduğu raporla da tespit edilmiştir. Yapılarımız 98 cm'lik delikli tuğlaya eşdeğerdedir. Kışın ve yazın kullanılabilir. Prefabrik evlerin ilk çıkış yeri Japonya'dır. Çünkü bildiğiniz gibi Japonya'da sık sık deprem olmaktadır ve yapılar prefabrik evlerle imal edildiğinden en küçük bir zarar dahi sözkonusu değildir. Çünkü kullanılan malzeme insan sağlığına zarar verici değildir."

Yabancı sermaye azalıyor

Türkiye'deki yabancı sermayeli firmaların sayısı Haziran sonu itibariyle 2 bin 435'e ulaşırken, yabancı firmaların büyük bir bölümü hizmetler sektöründe faaliyet göstermekte. Hizmet sektöründe yeralan yabancı sermayenin sayısı ise 1634. Yılın ilk altı ayında verilen yabancı sermaye izinlerinde en büyük payı 135.8 milyon dolarla İtalya, 60.7 milyon dolarla Almanya ve 55.7 milyon dolarla İsviçre almakta.

İŞADAMLARININ GÖRÜŞÜ

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Memduh Hacıoğlu: "Yabancı sermaye'nin yatırıma dönük kısmı azalmaya başladı. Ranta dönük yabancı sermaye geliyor. Fakat imalat sanayiine yönelik yabancı sermaye gelmiyor. Yabancı sermaye'nin gelmesine biz karşı değiliz, gelsin. Türk sanayicisinin yabancı sermaye konusunda korkusu hiçbir zaman olmadı. Yabancı sermaye Türkiye'ye geldiği zaman sadece finansal yatırım yapıyor. Çünkü Türkiye gelen yabancı sermayeye çok yüksek reel faiz ödemektedir. Türkiye'den rant alıp kendi ülkelerine götürmektedir. Türkiye yüzde 30 reel veren nadir ülkelerden biri. Türkiye 200 trilyon lira yabancı sermayeye rant ödemektedir."

Yabancı Sermaye Derneği Başkanı Yavuz Canevi: "1992 yılında 1,2 milyar dolar fiilen yabancı sermaye girdi. Rahmetli Özal Türkiye'ye gelen yabancı sermaye için güven unsuruydu. Çünkü kendisi bizzat yabancı sermayenin gelmesi için çalışmış biriydi. Merkez Bankası Başkanlığı yaptığım dönemlerde kendisiyle yabancı sermayenin Türkiye'ye gelişini nasıl artırırız diye birçok çalışma yaptık. Şu anki yabancı sermaye müracaatları ülkemize 5 yıl daha yeter."

Türk Amerikan İş Adamları Derneği (TABA) Başkanı Erdal Kabatepe: "Türkiye'nin yabancı yatırımı cezbedici imkanlarının tanıtılması, daha profesyonelce ve ticari baza oturtularak yapılmalıdır. Yabancı sermaye ülkemizin imkanlarını bilmemektedir. Türkiye olarak yabancı sermayeyi teşvik edici yeni programlar hazırlanmalı, yabancı sermayenin azlığı önlenmelidir."

MÜSİAD Başkanı Erol Yarar: "Gümrük birliğine gidilmesinin sözkonusu olduğu şu günlerde yabancı sermayenin ülkemize girişinin azalmasının sebebi bizce anlaşılamamaktadır. Halbuki yabancı sermayenin şimdi daha fazla olması gerekirdi. Yabancı sermaye şimdi azaldığına göre gümrük birliğine girdiğimiz zaman iyice azalacak demektir. Çünkü neden ülkemize yatırım yapsın ki kendi ülkesinde üretir, nasıl olsa sıfır gümrük, daha sonra ülkemize satar..."

Türk Amerikan İş Adamları Derneği (TABA) Başkanı Erdal Kabatepe: "Türkiye'nin yabancı yatırımı cezbedici imkanlarının tanıtılması, daha profesyonelce ve ticari baza oturtularak yapılmalıdır. Yabancı sermaye ülkemizin imkanlarını bilmemektedir."

İslam Ülkelerine Giden İşçi Sayısı Artıyor

Türkiye'den İslam Ülkelerine İşgücü Akını

• 1962 - 1972 yılları arasında yurt dışına giden işçilerin çoğunluğu Avrupa ve Avustralya'ya giderken, 1973-1980 arasında bunun İslam Ülkelerine doğru geliştiği görülmekte. Özellikle 1980 sonrasında İslam ülkelerindeki menfi istikrarsızlığa rağmen Türk İşçilerine en fazla İslam ülkeleri iş imkanı sunmakta.

• Türk Fas İş Konseyi Başkanı Dr. Atilla Artam: "Türk iş gücünün en fazla istihdam edildiği iki ülke Libya ve S. Arabistan Türk işgücü akımının İslam ülkelerine olan yönünü ve hacmini tayin etmektedir. Avrupa'da çalışan işçilerimiz kazançlarının 2/3'ünü tüketmekte geri kalanını yurda gönderirken, İslam ülkelerindeki işçilerimiz kazançlarının sadece 1/4'ünü tüketip geri kalanını yurda göndermektedir."

• Dr. Atilla Artam: "1991 yılında işçi dövizleri transferi Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 74.5'ine ve toplam ithalatının da yüzde 16'sına eşit seviyede oldu. Fakat İslam ülkelerindeki işgücünden döviz transferinin ne kadar olduğu henüz bilinmemektedir."

Bugün yurtdışında 1 milyonu aşkın işgücü, 800.000 çocuk olmak üzere 15 ülkede 3 milyona yaklaşan bir Türk varlığı bulunmakadır. Bunların Türkiye'de hizmet kapsamına alınan yakınları da dikkate alındığında, bu rakam ülkemiz nüfusunun yüzde 8'ine yaklaşmaktadır.

İSLAM ÜLKELERİNE GİDEN İŞÇİ SAYISI ARTIYOR

Türkiye'den yurtdışına gönderilen işçi sayısının ülke gruplarına ve yıllara göre dağılımına baktığımız zaman 1961-1972 yılları arasında Avrupa ve Avustralya'ya toplam 644.876 Türk işçisi giderken aynı dönemde İslam ülkelerine giden işçi sayısı 758 kişi idi. 1989-1991 yılları arasında Avrupa ve Avustralya'ya 2192 kişi işçi olarak giderken aynı dönem İslam ülkelerine giden işçi sayısı 136.780 olarak gerçekleşti.

NEDEN İSLAM ÜLKELERİ?

Fas İş Konseyi Başkanı Dr. Atilla Artam Türk işçilerinin neden en fazla İslam ülkelerine gittikleri konusunda şu açıklamaları yaptı: "Türk işgücü arzının sosyal uyumunu kolaylaştırıcı ortak din ve kültüre sahip olma faktörü bu akımın temel özelliğini oluşturmaktadır. Ayrıca Türk işçilerinin bu ülkelere inşaat sektöründe çalışmak için gitmesi ve esas itibariyle yurtdışında taahhüt işi kazanmış Türk işverenlerince istihdam edilmesi başlıbaşına önem taşıyan bir diğer husustur. Özellikle 1973'den sonra işçi gidişinin yönünün Avrupa'dan İslam ülkelerine dönmesinin bir diğer ana sebebi de, İslam ülkelerinin petrolden kaynaklanan gelirlerini yatırımlara yöneltmeleri ve projelerden Türk müteahhitlerinin büyük pay almasıdır."

DAHA FAZLA DÖVİZ GÖNDERİLİYOR

Dr. Atilla Artam İslam Ülkelerinde çalışan işçilerin gönderdiği döviz miktarının kesin olarak bilinemediğini belirterek şunları söyledi: "Avrupa'da çalışan işçilerin kazançlarının yüzde 2/3'ünü o ülkede tüketirken İslam ülkelerinde çalışan işçiler ise kazançlarının sadece yüzde 1/4'ünü çalıştıkları ülkede tüketiyorlar."

TÜRK İŞGÜCÜNÜN İSLAM ÜLKELERİNDE KARŞILAŞTIĞI MESELELER

Fas İş Konseyi Başkanı Dr. Atilla Artam Türk işçilerinin islam ülkelerinde birçok problemlerle karşılaştığını söyleyerek bu problemlerin belli başlılarının şunlar olduğunu vurguladı: "İşçi bulma kurumu tarafından hazırlanan işçiler işverenin zamanında gelmemesi neticesi havaalanı terminallerinde boş yere bekletilmektedir. Türk firmaları getirdikleri Türk işçilerinin yanı sıra o ülkenin yerli işçisini de çalıştırdıklarından sürtüşmeler meydana gelmekte ve sosyal ilişkiler bozulmaktadır. Bununla birlikte sözleşmede belirtilen ücretin altında ödeme yapılması, iklim şartlarına uyumsuzluk, para transferindeki zorluklar, çalışma izninde çıkartılan diğer problemler Türk işçilerinin karşılaştığı zorluklar arasındadır."

Fas İş Konseyi Başkanı Dr. Atilla Artam: "Hükümet olarak yeterli çalışma yapılırsa İslam Ülkelerine giden işçi sayısı bugünden fazla olur. Ayrıca daha iyi çalışma imkanı sağlanabilir."

Dönem	Giden İşçi Sayısı	Gittiği Yer
1961-1972	644.876	Avustralya Avrupa
1961-1972	758	İslam Ülkeleri
1989-1991	2.192	Avustralya Avrupa
1989-1991	136.780	İslam Ülkeleri

Döviz büfeleri sayısında azalma başladı

Yurt çapında 506'ya yükselen döviz büfeleri hız kesti... Yılın ilk beş ayında adeta furyaya dönüşen döviz büfesi açılışları artık hız kesmeye başladı. ilk beş ayda 245 döviz büfesi faaliyete geçerken geçtiğimiz ay sadece 19 döviz büfesi açıldı. Bu arada TÜRKOM Döviz'in de büfe sayılarını azaltmaya gitmesi sektörde birşeylerin olduğunun göstergesi olarak nitelendiriliyor.

Mali Şube Müdürü Salih Güngör: "Döviz büfeleri kara parayı aklamak için kuruluyor. Hiçbir mali dönetimi olmadığı için de sermayesinden fazla para bulunduruyor. Bu kadar para nereden ve nasıl geliyor?" diye sordu.

Özellikle 1992 yılında hızla yaygınlaşan ve adeta her köşe başında bir tanesi açılan döviz büfelerinin sayısı geçen aya kadar artarken birden bire hız kesmesi sektörde birşeyler mi oluyor? sorusunu akla getiriyor. 1992 yılı sonu itibariyle 242 olan döviz büfesi bu yıl açılanlarla birlikte 506'ya ulaştı. İstanbul'daki döviz büfelerinin sayısı 266 ile sınırlı kalırken, bu ilimizi 84 büfe ile Ankara izlemekte. Büfe sayısı her ne kadar 506 olarak bildiriliyorsa da bunların birçoğu şube de açtığı için bu sayı daha da artmaktadır. Döviz büfeleri özellikle üç büyük kentte yoğunlaşmış olmakla birlikte hemen hemen tüm illerde ve bazı ilçelerde de büfesi bulunmaktadır.

KARA PARA AKLAMAK İÇİN BÜFE KURULUYOR

Mali Şube Müdürü Salih Güngör'den edinilen bilgiye göre: "Döviz büfeleri kara parayı aklamak için kuruluyor. Hiçbir mali denetimi olmadığı için de sermayesinden fazla para bulunduruyor. Bu kadar para nereden ve nasıl geliyor?" diye sordu. Salih Güngör daha sonra şunları söyledi: "Döviz büfeleri bazı kanuni boşluklardan yararlanarak Merkez Bankası'na yatırmaları gereken yüzde 20'lik döviz miktarını yatırmıyorlar. Makbuz kesmedikleri için döviz alış-satışlarında kazançları kendilerine göre gösteriyorlar. Dolayısıyla vergi kaçırıyorlar. Çünkü hiçbir denetim mekanizmaları yok. Döviz büfeleri sanki bankaların birer şubesi gibi çalışıyor. Banka, ihtiyacı olan döviz veya Türk Lira'sını buralardan temin ediyor. Bununla birlikte döviz büfesi sahibi olmadığı halde bu şahıslar Kapalıçarşı'da veya Tahtakale'de bankalar adına döviz alış-verişi yapıyor."

1- Döviz büfelerinin sayısı hızla artarken birden bire hız kesmesi değişik yorumlara yol açıyor.

2- Mali Şube Müdürü Salih göngör: "Döviz büfelerinin arkasında bankalar var. Bazı büfeler bankaların şubesi gibi çalışıyor" dedi.

Malta; Türkiye İçin Cazip Bir Pazar!

Malta milli geliri çok yüksek olan ve Bluejean üretiminde söz sahibi bir ülke. Malta ayrıca İslam ülkelerine çok yakın olması bakımından hiç bir İslam ülkesine özellikle Türkiye'ye vize uygulamayan tek ülke.

Bir Akdeniz ülkesi olan Malta Türkiye ile olan ticari ilişkilerini artırmak ve Türkiye'den bazı tarım ve sanayi ürünleri satın almak istiyor. Malta'nın Türkiye Fahri Başkonsolosu Dr. Atilla Artam "Malta, ticari gemilerin ucuz bir şekilde tescil edilmesi ve kolay bayrak veren bir ülke olması bakımından Türkiye için cazip bir pazardır." dedi.

Akdeniz'in ortasında üç adadan oluşan ve Akdeniz'in en derin limanına sahip olması bakımından büyük tonajlı gemilerin kolayca yanaşabildiği ülke olan Malta Türkiye'den bazı tarım ve sanayi ürünleri almak istiyor.

Malta'nın Türkiye Fahri Başkonsolosu Dr. Atilla Artam "Malta ticari gemilerin ucuz bir şekilde tescil edilmesi ve kolay bayrak veren bir ülke olması bakımından Türkiye için cazip bir pazardır.

Malta bir turizm ülkesi olduğu ve satacak ürünü olmadığı için tarım ve sanayi ürünlerine ihtiyacı vardır. Fakat bugüne kadar Türkiye'den hiç bir işadamı Malta'ya tarım ürünü ihraç etmemiş. Malta'nın nüfusu 300 bin fakat yabancılarla birlikte 2 milyonu geçiyor, dolayısıyla tükettiklerinin çoğu dışarıdan geliyor. En fazla gıdaya ihtiyacı var, bunu da kendisine en yakın ülke olan Türkiye'den almak istiyor" dedi.

Malta milli geliri çok yüksek olan ve bluejean üretiminde söz sahibi bir ülke. Malta ayrıca İslam ülkelerine çok yakın olması bakımından hiç bir İslam ülkesine özellikle Türkiye'ye vize uygulamayan tek ülke. Bu bakımdan Türkiye'li işadamları kolayca iş yapabilecekler.

Karadeniz ortak pazarı işlerlik kazanıyor.

TABA Başkanı Erdal Kabatepe amaçlarının Karadeniz Ekonomik İşbirliği projesini kurdukları bu şirketle yaşatmak ve Türk ekonomisine canlılık kazandırmak olduğunu söyledi."

TABA (Türk Amerikan İş Adamları Derneği) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bölgesi ile Orta asya Cumhuriyetlerindeki ticaret ve yatırım imkanlarını geliştirmek ve bu bölgelerdeki firmalar arasındaki işbirliğini güçlendirmek için, merkezi İstanbul'da bulunan Blacksea Trade A.Ş.'yi kurdu.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bölgesi ile Orta Asya Cumhuriyetlerindeki ticaret ve yatırım imkanlarını geliştirip, bu bölgelerdeki firmalar arası işbirliğini güçlendirmek amacıyla Blacksea Trade A.Ş. kuruldu. TABA tarafından kurulan Blacksea Trade 1.5 milyon dolar sermayeye sahip. Blacksea Trade A.Ş.'de TABA üyesi 50 Türk firmasının yanı sıra Romanya, Rusya Federasyonu, Özbekistan ve Türkmenistan'da faaliyet gösteren şirketler de bulunuyor.

ENGELLERE RAĞMEN KURULDU

TABA Başkanı Erdal Kabatepe "Uluslararası itibariyle bu şirket bu kadar ülkeyi bir araya getirebilen, böyle bir konuda ilk örnektir. Geçen sene Karadeniz Ekonomik İşbirliği'nin imza töreni sırasında buraya gelen resmi heyetlerle bizi görüştürmediler, bir dosya hazırladık dağıtmak istedik şirketin önemi hakkında onu dahi mahsurlu buldular. Hiç bir dışişleri mensubumuz bizim bu teşebbüsümüzü ikili görüşmelerde dile getirmedi. İşte bütün bu engellemelere rağmen biz bu şirketi kurduk" dedi.

PROJE OFİSİ DE KURULACAK

Erdal Kabatepe'nin verdiği bilgiye göre ticaret, pazarlama, müteahhitlik, müşavirlik, yatırım organizasyonu ve finansman temini alanlarında faaliyette bulunacak olan Blacksea Trade'in bünyesinde, ortaklar arasında işbirliğini geliştirecek bir proje ofisi de yer alacak. Yakın bir tarihte Azerbaycan, Bulgaristan, Kazakistan, Yunanistan, Arnavutluk ve Ukrayna'da faaliyet gösteren firmalar da bu şirkete kesin ortak olarak katılacaklar.

Kredi Kartı Vadeli Satışlarda Senet Yerine Geçiyor

Senet ve çek yerine şimdi tahsilatı daha kolay olan kredi kartı cazip

SENET DEVRİ BİTTİ Mİ?

"Mağazalar taksitli satışlarda artık çek, senet yerine kredi kartını tercih ediyorlar. Mağazalar müşterilerinden çek veya senet almıyorlar. Bunun yerine, kredi kartından yaptığı satışın vadesine göre birden fazla slip (kredi kartı makbuzu) kesiyor. Slipler üzerine de senetlerdeki gibi vade tarihi yazılıyor. Vade tarihi geldiğinde ise slipler bankaya gönderiliyor ve tahsilat gerçekleştiriliyor. Bankaların 1 milyon liraya kadar olan alış-verişlerde provizyon sormaması, mağazaların bu meblağa kadar rahatlıkla her ay için silip kesmelerini sağlıyor. Banka, komisyonu mağazadan tahsil ettiği için müşteriye ekstra bir yük binmiyor.

MAĞAZA İÇİN CAZİP

Mağazalar vade farkını kredi kartı makbuzuna yansıttıkları için, herhangi bir zararları olmuyor. Ayrıca ödenmeme gibi bir problemleri de yok. Çünkü banka mecburen ödüyor. Veresiye defteri gibi bir olay da olmadığı için maliye de herhangi bir şey yapamıyor. Mağazalar senet ve çek tahsilatı peşinde koşmaktansa kredi kartı ile vadeli satış yapabiliyorlar. Böylece hem daha fazla mal satmış hem de risksiz bir satış yapmış oluyorlar.

Bankalar Arası Kredi Kartı Merkezi Genel Müdürü Sertaç Çelikyılmaz: "Sistemde taksitle satış diye bir şey yok. Böyle durumlarda mağazaların sözleşmesi iptal edilir.."

BKM'den (Bankalar Arası Kart Merkezi) UYARI

Bankalar Arası Kredi Kartı Merkezi Genel Müdürü Sertaç Çelikyılmaz konu ile ilgili olarak şu açıklamaları yaptı: "Kredi kartını vadeli satışlarda senet yerine kullanıyorlar. Mağaza sahibi satış belgesini senet yerine kullanarak sözleşme yaptığı bankadan habersiz iş yapmış oluyor. Bu durum tespit edildiğinde mağazanın sözleşmesi derhal iptal edilir. Ayrıca mağaza sahibinin riski yok diye bir olay da yok. Eğer kredi kartı hamilinin provizyonu yoksa banka doğacak riskden sorumlu değildir. Sistemimizde taksitle satış olmadığı gibi mağaza sahibinin yüzde 7 lik komisyonu da müşteriye yansıtması sözkonusu olamaz. İkinci bir suç işlemiş olur. Türkiye'de sadece benzinciler Sürcharge yapabilirler. Yani yüzde 3'lük komisyonu müşteriye yansıtabilirler bunun dışında kimse yapamaz."

KREDİ KARTI İLE İHRACATIMIZ ARTIYOR.

Öte yandan Bankalar Arası Kredi Kartı Merkezi Genel Müdürü Sertaç Çelikyılmaz, yurt dışından gelen turistlerin kredi kartı kullanarak alışveriş yaptıklarını belirterek geçen yıl 685 bin adet mal satıldığını bunun sonucunda da Türkiye'ye 1.5 trilyon liralık döviz girdisi gerçekleştiğini bu yılın ilk üç ayında da geçen yıla göre yüzde 322'lik artış sağlandığını söyledi.

KREDİ KARTI SAYISINDA ARTIŞ

1 Nisan-30 Haziran 1993 tarihleri arasında toplam kredi kartı taşıyanların sayısı 1 milyon 300 bine ulaşmış durumda. Ayrıca aynı dönemde 4, 407,261 işlem yapıldı. Bu alış-verişlerin toplam tutarı ise 3.615.216 milyon TL oldu.

DOST VE KARDEŞ BİR CUMHURİYET

AZERBAYCAN

Ve Bağımsız Azerbeycan Dostluk ve Dayanışma Konseyi

Muzaffer ÖZDAĞ
Bağımsız Azerbaycan'la
Dostluk ve Dayanışma
Konseyi Başkanı

TARİHİ OLUŞUM VE YAŞANAN DURUM

I. Türk milletinin yüzyıllardan beri en samimi özlemi hak ve onur eşitliğine dayalı adil bir dünya düzeni ve barış olmuştur.

Öz yurdunda bağımsızlığına, manevi ve fiziki varlığına toptan son vermeyi hedef alan emperyalist güçler koalisyonunun ve kiralık uydu güçlerin cinai komplolarına, saldırılarına karşı verdiği "İstiklal Harbini" ve Devrimi başarıya ulaştırarak milli devlet hayatına geçen Türk halkının ve Cumhuriyet hükümetlerimizin önde gelen emel ve çabası da barış olmuştur.

Rus Çarlığı bütün komşularını yayılma emelleri ile tehdit etmekle birlikte politikasının değişmez temelini Türk düşmanlığı oluşturmakta idi. Sistemli, sürekli bir baskı ve saldırı politikası ile Türk yurtlarının, Türk toplumlarının büyük bölümü bu sömürge imparatorluğuna ilhak edilmişti.

II. Ülkeleri, hürriyetleri gasbedilen mazlum milletleri her türlü ırkçı, sınıfçı ayırıma, zulüm ve sömürüye son verme, devlete hak ve onur eşitliği ile ortak kılma vaad ve taahhüdü ile ayaklanmağa, Rus proleteryası ile işbirliği yapıp devrime, komünist nizamın tesisine destek olmaya davet eden Sovyet yöneticileri tabi mazlum milletlere karşı hiçbir vaadlerine, taahhütlerine sadakat göstermediler.

III. Sovyet Rus rejiminin en acımasız sömürüsüne, milli kimliği, benliği tahribi amaçlayan kültürel jenosit eylemlerine, kitle kırımlarına, kolonizasyon uygulamalarına en çok Türk ülkeleri, Türk toplumları hedef seçilmiştir.

Sovyetlerin katlettiği, kitleyi imhaya tabi tuttuğu - çoğunluğu Türk İslam toplumlarına mensup - Sovyet yurttaşlarının sayısının İkinci Dünya Savaşı'nda Mihver ordularına, Nazi saldırganlığına karşı girilen mücadelede verilen ağır Sovyet zayiatının iki katından fazla (43 milyon) olduğu tespit edilmiştir.

Bu elem ve utanç verici gerçekleri ikrar ile dünyaya ilan ve ifşa eden de Marksist-Leninist ekonominin iflası ile çaresizliğe düşen, sistemi yaşatmak için ıslah tedbirleri arayan, açıklığa, yeniden yapılanma çabalarına yönelen Sovyet yetkilileridir.

IV. Tabi milletlere karşı ağır haksızlıklar yapan, insanlığa karşı suç işleyen Sovyet sömürge ve zulüm yönetiminin Rus halkına onur kazandırmadığı, mutluluk vermediği de sabittir.

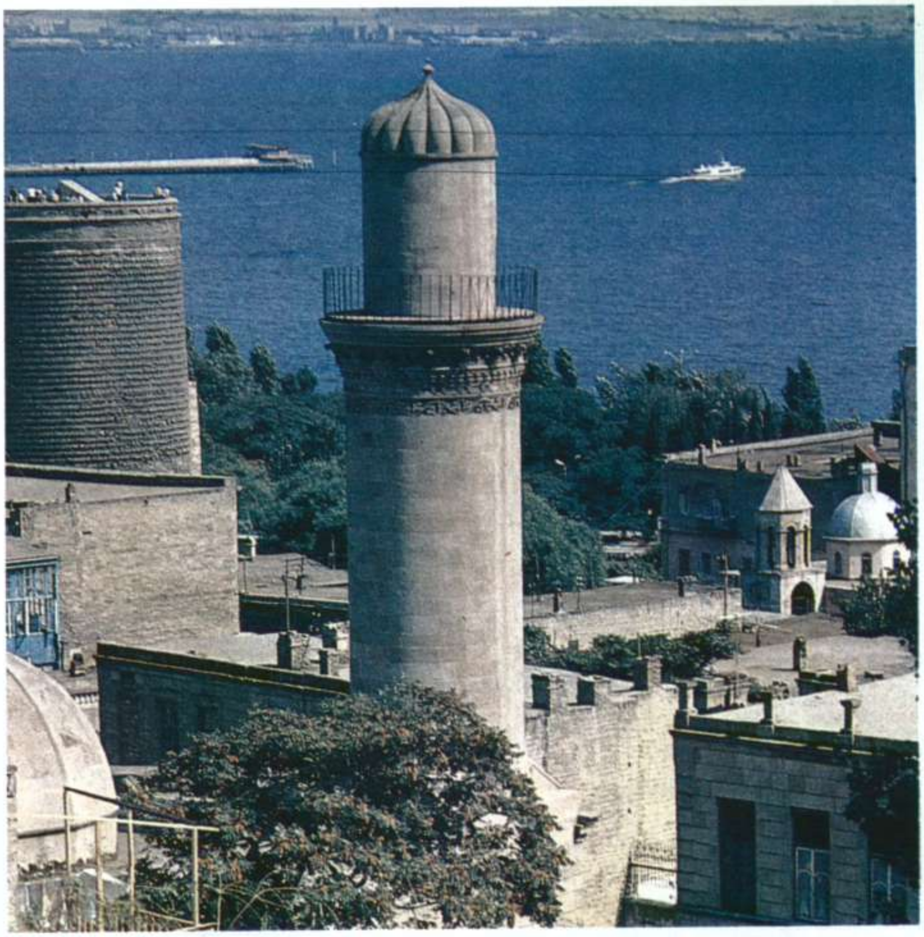
V. Sovyet sömürge imparatorluğu'nun dünya kuvvetler dengesindeki köklü değişmelerle çepeçevre kuşatılması, Marksist-Leninist ekonominin ve ideolojinin iflası ile savunma yeterliğini

> **Rus Çarlığı bütün komşularını yayılma emelleri ile tehdit etmekle birlikte politikasının değişmez temelini Türk düşmanlığı oluşturmakta idi.**

yitirmesi sonucu yeni bir dünya savaşına yol açmadan çözülmesi, öz yurtlarında zulüm ve baskı altında esaret hayatı yaşayan milletlerin bağımsızlıklarını ilan ederek milletlerarası camia hayatına kendi milli, siyasi kimlikleri ile katılmaları dünya barışı ve milletlararası işbirliği için büyük ümitler yaratan mesut bir gelişme olmuştur.

VI. Ancak Rusya yöneticilerinin ve işbirlikçi yardakçılarının sömürgeci niyet ve itiyatlarından vazgeçemedikleri, kronik hastalıklarından, Türk düşmanlığından kurtulamadıkları, bu nedenle Bağımsız Devletler Topluluğu etiketi altında Stalinist yöntemlerle Rus Sömürge İmparatorluğunu ihya çabasına yöneldikleri görülmektedir.

Bağımsız Devletler Topluluğu'nda bu amaçla hürriyetçi demokratik düzene geçiş engellenmektedir. Kafkasya coğrafyasında daima Rus yayılmacılığına maşa ve despotizmine yamak terör gücü olarak istihdam edilen Ermeniler bu amaçla Azerbaycan'a saldırıya cüretlendirilmiştir.

Niyet ve plan belirgindir. Azerbaycan'ın Rus ordusu tarafından yeniden işgal ve istilası ile sömürgeye dönüştürülmesi darbeciler tarafından alınacak Bağımsız Devletler Topluluğu'na katılma kararı ile sahneye konulacaktır.

Azerbaycan'ın halen % 25'i Ermeni tedhiş çetelerinin işgali altındadır.

Ermenileri Azerbaycan'a karşı saldırıya cüretlendirenlerin Rusya yöneticileri olduğu, sistematik soygun ve soykırım düzenleyen Ermeni cinayet ve soygun çetelerinin başında gönüllü,ücretli, görevli pek çok Rus subayının bulunduğu bilinmelidir.

Azerbaycan'a Rusya denetimindeki Bağımsız Devletler Topluluğu'nun görevlendireceği bir barış ve düzen gücü sıfatıyla sokulmak istenen ordunun da 19-21 Ocak 1990 tarihinde Bakü'de silahsız masum halk topluluklarının hak ve onur eşitliği, hürriyet ve bağımsızlık özlemlerini, isteklerini söndürmek için tank paletleri altında ezme, kan gölünde boğma denemesi yapan Rus ordusu olduğu unutulmamalıdır.

VII. Türk halkı Sovyetler Birliği terkibinden ayrılan, bağımsız devletlerini kuran milletlerin, özellikle Ruslukla Türklüğün samimi bir dostluk ve eşitliğine saygılı, iç işlerine karışmama ilkesine itinalı bir tutumla bu dostluk ve işbirliği kurulabilir.

VIII. Ancak bütün dünyanın gözleri önünde sahnelenen Bosna, Moldavya, Abhazya, Tacikistan benzeri Azerbaycan senaryosu Rusya yöneticilerinin Türklükle barışına, dostluğun, işbirliğinin önemini kavramadıklarını, Kızıl Sömürge İmparatorluğu'nu yeni bir kalıp içinde ihya ederek Türk ülkelerindeki işgal ve hegemonyalarını sürdürme niyetini, hevesini koruduklarını göstermiştir.

Hangi millete mensup olursa olsun namus ve vicdan sahibi, hakka bağlı hiçbir insan yeni Rus sömürgeciliğine alkış tutamaz. Azerbaycan'a karşı uygulamaya konulan komploya ve Ermeni saldırganlığına destek veremez. Milli şuur ve haysiyet sahibi olan hiçbir Türk vatandaşı bu tutuma tepkisiz kalamaz.

Sovyetlerin katlettiği, kitleyi imhaya tabi tuttuğu - çoğunluğu Türk İslam toplumlarına mensup - Sovyet yurttaşlarının sayısının İkinci Dünya Savaşı'nda Mihver ordularına, Nazi saldırganlığına karşı girilen mücadelede verilen ağır Sovyet zayiatının iki katından fazla (43 milyon) olduğu tespit edilmiştir.

MİLLİ GÖREV ÇAĞRISI

Bölge ve dünya barışı için ciddi tehlikeler yaratma istidadı taşıyan durumu değerlendiren heyetimiz, milletimize, sevgili Azerbaycan halkına, kamuoyuna aşağıdaki hususların duyurulmasına karar vermiştir.

1. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Türk milletinin emel ve idaresine, meşru

hayati menfaatlerine aykırı bir çizgide tutulamaz.

Türk milleti Rus sömürge yönetiminden kurtularak öz yurtlarında bağımsız devletlerini kuran Türk toplumlarının insani, kültürel varlıkları, siyasi ve coğrafi güvenlikleri ile ilgili haklarının savunulmasına, geliştirilmesine ilgisiz kalamaz.

Türk toplumları üzerindeki sömürgeci hegemonya baskıları sona ermelidir. Türkiye Türklüğünün, Türkiye Cumhuriyeti'nin yabancı güçlerin işgalci, sömürgeci denetimi altındaki Türk toplumlarına sevgi ve ilgi göstermesini, onların da milletlerarası hukuk çerçevesinde hak ve onur eşitliğine, öz yurtlarında hürriyet ve bağımsızlığa kavuşmalarını dilemesini, ırkçı, pancı etiketler yakıştırarak engelleme kınama çabaları gizli bir Türk düşmanlığından, ideolojik dalalet ve hıyanetten kaynaklanmıyorsa acı bir cehalet ve hamakattir.

2. Türkiye'yi yöneten politik kadrolar sömürge imparatorlukları, zulüm düzenleri için mukadder çöküşü, Sovyetler Birliği'nin çözülüşü ile ilgili gelişmeleri önceden kestirmede, dünya durumunu, kuvvet dengelerindeki değişimi kavrama ve değerlendirmede yetersizlik göstermişler, yanılgıya düşmüşlerdir.

Ermeni saldırganlığı gerçekte sadece Azerbaycan'ı değil Türkiye'yi ve bütün Türk alemini hedef almaktadır.

Ermeniler yetkililerimizin Türkiye'nin bütün dünyanın ilgisi, tasvibi ve iştiraki sağlanmadıkça müdahale etmeyeceği, edemeyeceği yolundaki beyanlarını saldırı planları için icazet olarak değerlendirmişlerdir.

Azerbaycan'ın istilasına, bağımsızlığının kısıtlanmasına, parçalanmasına yol açan elim gelişmelerin sorumluları millet vicdanında ebediyyen mahkum olacaklar ve bu durumun tarihi vebalini taşıyacaklardır.

3. Hiçbir sebep ve gerekçe Azerbaycan'da sahnelenen dış güdümlü darbeyi meşru gösteremez ve haklı kılamaz.

Ülkenin geniş bölümünün düşman işgali altında bulunduğu, büyük halk yığınlarının yurdunu, yuvasını terk ederek göçe zorlandığı bir ortamda dış güdümlü darbecilerin Stalin dönemi yöntemleriyle düzenledikleri 29 Ağustos referandumunun Azerbaycan halkının öz emelini ve hür iradesini yansıttığını ileri sürmek sadece Azerbaycan Türklüğüne değil Türkiye Türklüğüne ve demokrasi idealine bağlı hür insanlığa açık bir hakarettir.

Yurtseverlik duygusu taşıyan namus ve haysiyet sahibi hiçbir Azerbaycan'lı bu referandumu sağlıklı ve meşru sayamaz. Türk halkı da anılan referandumu meşru ve muteber görmeyecektir.

Tarihin hükmü de böyle olacaktır.

4. Türk milleti Azerbaycan'ın tam bağımsızlık isteyen, yeniden köleleştirilmesine karşı çıkan demokrat, yurtsever evlatlarının baskı ve tedhişle hizmetten men edilmelerini, tutuklanmalarını şiddetle kınar.

5. Türk milleti Cumhuriyet hükümetinden Azerbaycan'ın parçalanmasını, yeniden sömürgeleştirilmesini hedef alan tertip ve işgallere karşı kesin kararlılıkla karşı koymasını ve hür dünyayı uyarmasını istemektedir.

6. Türk milleti Rus halkına, yöneticilerinin izlediği ırkçı, sömürgeci, hegemonyacı, Türk düşmanı tutumun sadece hukuka, tarihin mantığına aykırı olmakla kalmadığını Rusluğun uzun vadeli hayati menfaatlerine aykırı düşeceğinin de anlatılmasını elzem görmektedir.

7. Türkiye, yönetici kadroların sandığı gibi çaresiz ve güçsüz değildir. Türk milleti Milli Kurtuluş Savaş'ımızı zafere ulaştıran, Cumhuriyeti kuran, Büyük Millet Meclisi'nin şerefli takipçisi ve hayırlı halefi olmasını dilediği Yüce Parlemento'muzdan demokratik, hürriyetçi düzenimizin asli rüknü olan siyasi partilerimizden, hükümetimizden, Devletimizin temsilcisi Cumhurbaşkanımızdan Azerbaycan'ın tam bağımsızlığına, toprak bütünlüğüne teminat teşkil edecek kesin ve etkili tedbirler istemektedir ve beklemektedir.

8. Türk milleti Türk aleminin Ankara'da idare edilmesi emel ve hevesinde değildir. Ancak milletimizden Türk toplumlarının öz yurtlarında köle statüsünde tutulmalarına, milletlerarası camia hayatına öz kimlikleriyle katılmalarının önlenmesine, soykırım ve asimilasyonla yok edilmelerine seyirci kalması istenemez.

Milletimiz böyle bir tutum ve siyaseti benimseyen yöneticileri de kendisinden saymayacaktır.

Azerbaycan'ın bağımsızlığına destek olmaya and içiyoruz.

Ajans Press

Basında kendi iş kolumuzla ilgili, bizi ilgilendiren her türlü haber ve ilanı derlemek artık sorun değil

MEHMET ALİ ÖZKAN KİMDİR?

Mehmet Ali Özkan, 1966 yılında Kırşehir'in Mucur ilçesinde dünyaya geldi. İlk-orta-lise tahsilini İstanbul'da tamamladı. Halen Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İş İdaresi son sınıfında okumaktadır. Evli ve bir çocuk babası olan Mehmet Ali Özkan 1985'den itibaren Ajans Press A.Ş.'nin çeşitli kademelerinde görev aldı. 1992 yılının Ocak ayından itibaren halen sürdürmekte olduğu şirketin genel müdürlüğü görevine getirildi. 1993 yılından itibaren şirketin üye olduğu federation internationale des bureaux d'extraits de presse (uluslararası basın küpür büroları federasyonu) delegeliği görevini de sürdürmektedir.

ÇERÇEVE: Ajans Press nasıl doğdu?

ÖZKAN: Şirketin kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Erol Özkan, 1953 yılında kurulmuş olan Bunt'u satın alarak, 1975 yılından itibaren şirketin ismini Ajans Press olarak değiştirmiştir.

Ajans Press'in amacı; bir hizmet sektörü olarak bu işe duyulan ihtiyacı profesyonelce karşılayıp, firmalara bu alanda haber iletmek ve sektörleriyle ilgili konulardaki gelişmelerden basın yoluyla haberdar olmalarını sağlamak, bu şekilde ufuklarını genişletmektir.

ÇERÇEVE: Ne kadar yayını takip edebiliyorsunuz?

ÖZKAN: Şu anda Türkiye genelinde 1213 gazete ve dergi takip edilmektedir. Ajans Press yurtdışı bağlantıları sayesinde 31 ülkede yayınlanan 50.000 gazete ve dergiyi ilgili ülkede takip ettirerek abonelerine ulaştırdığı gibi ülkemizden istenen talepleride karşılamaktadır.

ÇERÇEVE: Bir günlük iş hayatınızı anlatır mısınız, bu işi nasıl yapıyorsunuz?

ÖZKAN: Şirkette çalışma sabah saat 7.30'da başlamaktadır. Şirkete gelen ve kuryelerce temin edilen gazete ve dergiler öncelikle kayıtlaa girmekte, daha sonra ilgili okuyucu uzmanlara dağıtılıp bu uzmanlarca ilgili haber ve reklamlar işaretlemeye ve kodlanmaya başlanır. Her okuyucu uzmanın kendi sorumluluğunda bulunan gazete ve dergiler vardır. tüm çalışanlar bütün müşterileri bilmek zorundadır. Bu şekilde firmada otokontrol sağlanır. Okuyucu uzmanlar ve haberleri kesen elemanlar aynı ortamı paylaştıkları için sürekli çıkan haberler konusunda karşılıklı bilgi alışverişinde bulunurlar. Haberler, kesilip yapıştırıcılara gönderilir. Bu görevlilerce antetli kağıtlara yapıştırılan küpürler müşteri koduna göre kendi bölümlerine dağıtılır. Dağıtım işi tamamlandıktan sonra kuryeler servis verdikleri bölgelerdeki abone küpürlerinin sayım ve kontrolünü yaptıktan sonra zarflara yerleştirilir ve dağıtıma çıkılır. Bu işlemler engeç saat 13.00'de tamamlanmış olur.

ÇERÇEVE: Hangi sektörlere hizmet vermektesiniz? Müşterileriniz arasında kimler var?

ÖZKAN: Hizmet verdiğimiz belli başlı sektörler arasında; MÜSİAD, Koç Holding, Eczacıbaşı Holding, Enka Holding, Türkpetrol Holding, Lapis Holding, Altınyıldız, I.B.M., Bayer, Yeşilay, MC. Donald's, Dışbank, Yapı Kredi Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, YASED İ.T.Ü., Marmara Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi, Vestel, AEG, Arçelik, Ülker, Lufthansa, Mövenpick Oteli, Conrad Oteli, The Marmara Oteli, Devlet Tiyatroları, TÜSİAD, İstanbul Festivali, Turyağ, TÜYAP Fuarcılık, Adam Tanıtım, Birleşik Reklam, Tetrapak, Sandoz, Vehbi Koç, Nejat Eczacıbaşı, Şarık Tara, Cem Boyner, Halis Komili, Fatih Kısaparmak, Haldun Dormen, Leman Sam......

ÇERÇEVE: Sizin sektörle ilgili Ajans Press'in üyesi olduğu uslararası kuruluş var mıdır?

ÖZKAN: Dünyada bu işi yapan birçok kuruluş var. Bu kuruluşların bağlı olduğu federasyon (FİBEP) var. Federasyonun 31 ayrı ülkede 69 üyesi var. Bizde bu federasyonun bir üyesiyiz ve iki delege tarafından temsil edilmekteyiz. Bu federasyon aracılığı ile yurtdışındaki federasyon üyesi kupür büroları ile karşılıklı çalışmalarımız sürmektedir.

ÇERÇEVE: Ajans Press'in yeni hedefleri nelerdir?

ÖZKAN: 40 yıllık bir geçmişi olan Ajans Press bugün hedefine ulaşmış sayılabilir. Bu bundan sonra gelişmelere ihtiyaç duyulmayacak anlamına gelmemelidir. Yapacağımız daha bir çok yenilik vardır.

Amacımız Türkiye genelinde bulunan iş potansiyelini daha aktif hale getirebilmektir.

Önümüzdeki yıl içinde uygulamaya geçmek üzere olduğumuz yeni projelerimiz bulunmaktadır. Televizyonların 24 saat takibi ve bilgisayarlı arşiv sistemi ile bilgi bankası bu projelerimizden bir kaçıdır.

Konuyla ilgili çalışmalarımız sürmektedir.

OTOSER Kamyonet Üretimine Başladı

OTOSER A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri ÖZDAMAR yaptığı açıklamada "ilk etapta iç piyasaya yönelik üretim daha sonra da ihracata yönelik projelerimiz var" dedi.

Hasan Basri ÖZDAMAR 1946 Pınarbaşı doğumlu olup, ilk ve orta okul Tahsilini Pınarbaşı'nda tamamladı. Kayseri Sanat Enstitüsü ve Tekniker Okulu'nu tamamladıktan sonra, yüksek tahsilini Ankara'da yaptı. Makine Mühendisliği Fakültesi'ni bitirdi. İş hayatına okul yıllarında atıldı. İş hayatının her kademesinde bil fiil çalışarak, mini çamaşır ve yayık makinası imalatına başladı.

Bilahare 1983 yılında Minisan Otomotiv Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş. firmasını kurdu. MİNİSAN A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığını da yapan H. Basri Özdamar, bununla kalmayıp Kayseri de otomotiv sanayi ile ilgili OTOSER A.Ş. firmasını kurup mini kamyonet imalatına başlamış bulunmaktadır.

OTOSER kamyonet üretimine başladı.

Otoser A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Özdamar yaptığı açıklamada "İlk etabda iç piyasaya yönelik üretim daha sonra da ihracata yönelik projelerimiz var" dedi...

Kayseri de kamyonet üretimi ile otomotiv sanayiine girdi. Halen bir kaç ilde gelişen otomotiv sanayiine Kayseri mini kamyonet üretimi ile katıldı. Kayseri Organize Sanayii Bölgesinde 600 kilo taşıma kapasiteli kamyonetlerin üretimine başlandı. Otoser-Ligier adı ile üretilen kamyonetler bu ay sonundan itibaren satışa sunulacak. Otoser Ligier kamyonetlerinin üretimini gerçekleştiren Otoser A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Özdamar yaptığı açıklamada "ilk etabda iç piyasaya yönelik üretim daha sonra da ihracata yönelik projelerimiz var" dedi...

Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde Otoser Ligier'lerin üretimine başladıklarını belirten Otoser A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Özdamar "Bugün ülkemizde sanayileşme önemli boyutlara ulaşmıştır. Son yıllardaki bu gelişmenin temelinde Otomotiv Sanayii de aktif rol oynamıştır. Bizde ilk olarak bu sektöre adım atarken tereddütlü idik. Fakat geçen süre içinde gelişmenin sonu olmadığını, kısa sürede oluşturduğumuz tesis ile görme imkanı bulduk. Tüm imkanları kullanarak bu tesisi kurduk. Ülkemizin en büyük organize sanayi bölgesi konumunda olan Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde 55 bin m2'lik açık alanda öncelikle 10 bin m2'lik kapalı alanı oluşturarak fabrikamızın ilk ünitesini vücuda getirdik. Burada Türk ve Fransız mühendisler ile Otoser-Ligıer kamyonetlerin üretimine başlandı. Deneme aşamasını aşan üretim neticesinde ilk araçlarımızı önümüzdeki aydan itibaren piyasaya vereceğiz" dedi.

Fabrikanın kuruluşuna 1990 yılında başladıklarını, şirketin sermayesinin 15 milyar lira olduğunu belirten Otoser A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Özdamar daha sonra şu bilgileri verdi: "Türk-Fransız ortak yapımı olarak kurulan tesislerimizde tamamen Türk mühendis ve işçisinin katkıları ile kamyonetlerin üretimini gerçekleştirdik. İki tipte üretilen kamyonetler 600'er kilo taşıma kapasitelidir. Birinci tip kamyonetimiz 65 km. sürat yaparken, 4 vitesli, iki zamanlı lamberetta motorlu ve tek silindirli, ikinci tip ise 75 km. sürat yaptığı gibi otomatik vitesli, 8 silindirli, iki zamanlıdır. Ayrıca her iki kamyonetimiz 4 tekerlidir. Bu yıl 5 bin adet üretmeyi planladığımız Otoser-Ligıer'ler ilk etabda % 50 yerli malzeme kullanılarak yapılmaktadır. Kısa süre sonra ürettiğimiz kamyonetlerin tüm parçalarında yerlilik oranını artırmayı ve ihracata yönelik çalışmayı hedefledik"

MOTOSİKLET PİYASASINDA İDDİALIYIZ

Türkiye'de mopet, motosiklet ve bisiklet satışları ile üretiminin önemli boyutlara vardığını, yerli üretimin yanında ithal bisiklet ve motositlerin önemli pazar oluşturduğuna da dikkat çeken Otoser A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Özdamar "Bugün ülkemizde bisiklet ve motosiklete taleb her geçen gün artmaktadır.

Ayrıca ithal bisikletlerin satışlarını da yapmaktayız. Ülkemizde insanlarımızın daha sağlıklı yaşam sürmeleri için bisiklete binmeleri ve bu konuda teşvik edilmeleri gerekiyor" dedi.

ÜLKER

Her çeşidinde ayrı bir lezzet

ÜLKER ÇİKOLATA'ları ve tüm BİSKÜVİ çeşitleri TSE belgelidir.

Davutpaşa Cad. No: 20 TOPKAPI İSTANBUL Tel: (1) 567 68 00 (20 Hat) Telex: 22985 ugst tr. Fax: (1) 577 76 28